[illegible]

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད།

藏文
13

སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

༄༅། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བཤད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད།

སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཏམ།

མི་ལོ་སོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཡར་སྔོན་དེ་ལ། ཆོས་རྗེ་བླ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་སྐུ་འཁོར་དང་ལྷན་དུ་གནས་ཆེན་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་བརྗེད་ཐབས་བྲལ་བའི་ཞག་བརྒྱའི་འཚོ་བ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་རོལ་སྤྱོད་བ་ཡིན། སྐབས་དེར་མཁན་ཧེ་པ་རིན་པོ་ཆེས། བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་ཡིག་ཅིག་བྲི་དགོས་པའི་བཀའ་གསུང་སྤྱི་བོར་ཕེབས་པས་གནས་མཇལ་བྱེད་ཞོར་ལ་གནས་བཤད་འདི་འབྲི་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན།

དེ་དུས་རང་ལོ་ཉེར་ལྔར་སོན་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་ལོ་གཉིས་ཙམ་མ་གཏོགས་མིན་ལ། རྒྱ་ཡིག་གི་ཆུ་ཚད་ཞན་ཅིང་ནང་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྦྱོང་བ་ཡང་དམན་པར་མ་ཟད། དྲྭ་རྒྱ་དང་ཁ་པར་སོགས་ཡིག་ཆ་བཤེར་གློག་གི་ཡོ་བྱད་དེང་སྐབས་ལྟར་སྟབས་བདེ་

མིན་ཡང་། ཁོ་བོ་དཔེ་གློག་ལ་ཅུང་ཟད་དགའ་པོ་ཡོད་ཅིང་ལག་ཡོང་གི་ཡིག་ཆ་དག་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིས་པ་ཡིན། དེའང་གཙོ་བོ་རྒྱ་ཡིག་གི་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་ཡིག་ཁུངས་ལྡན་དག་ལས་བཏུས་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་དང་། བོད་ཡིག་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ལ་ལྟ་གློག་ཞིབ་ཏུ་བགྲིས་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བཤད་འདི་ཉིད་འབྲི་ཁུལ་བྱས་ཏེ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་ཆེས་ཆེར་བསྔགས་པའི་མི་ཡུལ་གྱི་དག་ཞིང་འགྲན་མེད་ཅིག་ཡིན་ལ། གནས་འདིར་འགྲོ་བའི་དད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། ཐོབ་དང་དབང་ཐང་ག་ལའང་མི་ལྟོས་པར་འཇམ་དཔལ་སྐུ་དངོས་ཀྱིས་རྒྱང་མ་ནས་བསུ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དམ་པ་དག་གི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ཡིན་ལ། བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་གནས་མཇལ་བྱས་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འཛིན་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྣང་བ་སྤེལ་བར་གསུངས།

མི་ལོ་སོ་བརྒྱད་འདས་པའི་དེ་རིང་གི་སྐབས་སུ། བདག་གིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བཤད་འདི་སླར་རྒྱ་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་བ་ཡིན། ད་ཆར་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་ལ་ཕྱིར་ལྟ་ཞིག་བྱས་ཚེ། སྐབས་དེར་རྩོམ་འབྲིའི་ཉམས་མྱོང་ཆེར་མེད་ཀྱང་ཚིག་དོན་ལ་འགལ་བ་ཆེན་པོ་མེད་པས་དེ་གཞིར་བཞག་སྟེ། གློག་པ་པོ་དག་གིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ་མཐོང་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ། འདྲ་པར་དང་འབྲེལ་ཡོད་རི་མོ་འགའ་རེའང་བསྣན་པ་ཡིན།

དེང་སང་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འགྲོར་བའི་གང་ཟག་མང་པོ་ཞིག དགོན་པའི་ཕྱིའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱ་བ་ལས། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་སྒྱུར་འཕྲུལ་གྱི་བཀོད་པ་རྣམས་ཤེས་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བར་འདུག འདི་དག་སྔོན་ཆད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་སུ་ཞིབ་ཚགས་ཀྱིས་བཀོད་ཡོད་ནའང་། དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་ད་ལྟ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པས། གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཡོངས་སུ་རྟོགས་མཁན་

ཡང་ཏ་ཅང་དཀོན་པར་སྣང་།

འདིར་བརྗོད་པའི་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ངོ་མཚར་ཅན་རྣམས་ནི། སྔོང་ལབ་ཙམ་མིན་པར་སྐབས་དེར་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་ཡུལ་དང་དུས། མི་སྣ་སོགས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བདེན་དཔང་སྟོབས་ལྡན་ཡོད། དེང་སང་གི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ཡུལ་དུ་མི་ཤོང་བའམ་ཁྱད་མཚར་བའི་བྱ་དངོས་དག་མཐོང་ཚེ། ནམ་རྒྱུན་ལྟ་སྒྲུང་དུ་ངོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆེས་མཐོང་རྒྱ་ཆུང་བའི་ངང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ནི་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཡིན། དེང་རབས་རྩེར་སོན་གྱི་ཚན་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་གཟུགས་མོལ་དང་ཟླ་བའི་གོ་ལར་བགྲོད་པ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་། གནའ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་གླེང་ཡོང་ན། སྐབས་དེར་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ལྟ་སྒྲུང་ཞིག་ཏུ་མི་བརྩི་བའི་ངེས་པ་འང་མེད། སྣང་ཚུལ་འགའ་རེའི་ཟབ་དོན་རྣམས་གང་བྱུང་སྣང་མེད་དུ་བཏང་ནས་མཐོང་ཆུང་བྱ་མི་རིགས། གནས་སྐབས་སུ་བརྗོད་དོན་ཟབ་མོ་

རྣམས་མ་རྟོགས་ན་འང་ཡིད་ཆེས་དང་བརྩེ་མཐོང་གི་སློ་ནས་དང་ལེན་

བྱས་ན་ནམ་ཞིག་དེའི་དགོངས་དོན་རྟོགས་འོང་རྒྱུ་འང་ཡོད།

ཕྱིར་དྲན་ཞིག་བྱས་ཚེ། སྐབས་དེ་དུས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་དད་ལྡན་ཁྲི་

ཐྲག་གིས་བསྐོར་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དུ་བྱོན་ཅིང་། དགོན་

སྡེ་མང་པོར་འཇམ་དཔལ་དང་གུ་རུ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་བྱིན་ཅན་མང་པོ་

བཞེངས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་པོའི་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཚེ་

འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་ཞིང་ཚེ་བསོད་རྒྱས་པ་དང་། ཕྱི་མར་བདེ་ནས་

བདེ་བར་འགྲོ་བའི་ཐུགས་སྨོན་ཟབ་རྒྱས་གནང་པ་ནས་བཟུང་། བདག་

གིས་ཀྱང་ནང་ཆོས་སྐོར་ཞིག་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བའི་འགོ་བརྩམས་ཤིང་

སྔ་མ་ཐུད་དུ་འཆད་ཉན་བགྱི་ཁུལ་བྱས་པ་དང་། རིམ་གྱིས་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་

དད་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཆགས་སོང་བ་

ཡིན། དུས་ཚོད་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྟུན་ནས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་

འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་གིན་ཡོད་ན་ཡང་། དད་འདུན་དྲགས་པོས་འཇམ་

དཔལ་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་ན། མ་འོངས་འབྱུང་

འགྱུར་གྱི་ཡོད་ཚད་ལེགས་པར་འོང་བའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད།

ད་ལན་བཀའ་དྲིན་འཁོར་མེད་མཁན་ཧེ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཞི་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་འཁོར་བཅུ་ལོན་པའི་དུས་ཆེས་དམིགས་བསལ་བ་ལ། བདག་གིས་ཀུང་རྒྱ་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་གྲུབ་པའི་དེབ་གཟུགས་འདི་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཞིག་དང་། བླ་མའི་ཐུགས་དགོངས་རྫོགས་པའི་ལེགས་སྐྱེས་ཤིག་གི་ཚུལ་དུ་ཕུལ་བའང་ཡིན། ཁྱེད་རང་ནང་ཆོས་ལ་དད་མིན་གང་ལྟར་ཡང་། དཔེ་དེབ་འདི་ཀློག་བཞིན་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་མཇལ་སྐོར་དུ་ཕྱིན་ན། ངེས་ཤེས་གསར་པ་རེ་རྙེད་ཐུབ་ནའང་ཐང་།

དཀར་ཆག

དང་པོ། གནས་ཆེན་སྤྱིར་བཤད་པ། 003

གཉིས་པ། སྐབས་དོན་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 029

གསུམ་པ། ཕན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་གྱི་སྨྲོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ། 170

བཀའ་དྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་ལ་མཆོད་པའི་གསོལ་འདེབས་མེ་ཏོག་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། 184

༄༅། །རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བཤད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ།

དམར་སེར་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་ལང་ཚོ་ལ། །
མཚན་དཔེ་འོད་སྟོང་འཛུམ་པའི་འཛོ་སྒེག་ཅན། །
རྒྱལ་ཀུན་ཡེ་ཤེས་ཕུང་པོ་མི་ཡི་གར། །
མི་ཕམ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཤིས་པ་སྩོལ། །

ཁྱད་པར་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི། །

གསང་གསུམ་ཡོན་ཏན་གཅིག་ཏུ་སྡུངས་བའི་དཔྱིད། །

བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡི། །

ཞབས་རྡུལ་དྲི་མེད་སྤྱི་གཙུག་རྒྱན་དུ་ལེན། །

ལན་གཅིག་ཐོས་དང་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །

སྲིད་པའི་གདུང་འཕྲོག་སྤྲུལ་བའི་ཞིང་མཆོག་གི །

ཡ་མཚན་བཀོད་པ་བདུད་རྩིའི་ཆུ་མཚོ་ལས། །

རྡུ་རྩེའི་ཐིགས་མ་ཙམ་ཞིག་འདི་རུ་དགོད། །

ཅེས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མེ་ཏོག་གིས་མདུན་བསུས་ཏེ་འདིར་སྤྲུལ་བའི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་བཀོད་པ་ཅུང་ཟད་གླེང་བ་ལ། གནས་ཆེན་སོགས་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དོན་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། དེར་འབྲེལ་བའི་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་བརྗམས་ཚུལ་མཇུག་བསྡུ་བ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ། གནས་ཆེན་སྤྱིར་བཤད་པ།

སྤྱིར་ས་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ནི་ཤར་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་། ལྷོ་རུ་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ། ནུབ་ཏུ་ཟངས་མདོག་དཔལ་གྱི་རི་བོ། བྱང་ན་ཤམ་བྷ་ལ། དབུས་སུ་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་རྣམས་ཡིན་ཞེས་ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལའང་གནས་རི་ཕལ་ཆེར་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནི་རྩོད་མེད་དུ་གྲགས་སོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་མ་ཧཱ་ཙཱི་ནའི་ཡུལ་གྲུ་འདི་ལའང་བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་རི་བོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་དེ། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་། གླང་ཆེན་འགྱིང་རི། རི་བོ་གྲུ་འཛིན། དཔལ་རི་རྩེ་དགུ་རྣམས་ལས་དང་པོ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར།

གླིང་ཆེན་འབྲིང་རི།

གཉིས་པ་གླིང་ཆེན་འབྲིང་རི་འམ་ཨུ་མེ་ཧྲན་（峨眉山）ཞེས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། གནས་འདི་ནི་ད་ལྟའི་ཁྲིང་ཏུའུ་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་གི་མཚམས་སུ་ཡོད། སྔོན་མིང་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདིར་དགོན་པ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཅིག་ལྷག་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་ད་ལྟ་དགོན་སྡེ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ལས་མེད། དགོན་པ་ཤིན་ཏུ་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་རི་འདབས་ཀྱི་པའོ་ཀུའོ་སི་（报国寺）དང་། རི་རྐེད་ཀྱི་ཝན་ཉན་སི་（万年寺）ཞེས་པའི་དགོན་པ་དེ་གཉིས་ཡིན།

ཕྱི་མ་དེར་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་གླང་ཆེན་ལ་ཆིབས་པ། ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་དང་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་ཟངས་སྐུ་མཐོ་དམན་ལ་ཁྲུ་

ཉི་ཤུ་ལྷག་ཡོད་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་སྟོང་སྐུའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་གྲགས་པ་དེར་ཡོད། འདི་དག་རྣམས་སུ་སྐྱབས་མགོན་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་བྱོན་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་དུ་འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

འདིའི་རི་རྩེ་ན་སངས་རྒྱས་ཁྲིའི་རི་རྩེ་དང་། སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་རི་རྩེ། གསེར་གྱི་རི་རྩེ་ཞེས་པ་གསུམ་ལས་ཕྱི་མ་ན་དགོན་པ་འང་ཡོད། འདི་ནས་གནམ་གཤིས་དྭངས་སྐབས་བལྟས་ན། རི་འདབས་ཐམས་ཅད་དཀར་གསལ་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་སྟེང་དུ་ཕྱིན་པའམ་སྤྲིན་བལ་དཀར་པོས་ཕྱོགས་ཀུན་ཁེབ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་འཆར་ཞིང་། བོད་ཡུལ་གྱི་གངས་དཀར་རི་བོ་ཡང་རབ་དཀར་མར་གྱི་ལྷ་བཤོས་བཀྲམས་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲིན་མཚོའི་ནང་དུ་རང་གི་གྲིབ་མ་པོག་ཚེ་འོད་རིས་ཟླུམ་པོ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་སྐྱེ་འགྲོ་མཆོག་དམན་ཀུན་གྱིས་རྟག་ཏུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་ཏུ་བཟང་

པོའི་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་རྣམ་ལྔའི་འོད་རེས་ཟླུམ་པོ་ཡིན་ཞེས་གནས་བཤད་དག་ལས་གསུང་པ་བཞིན། སྤྱི་མོ་རི་རྩེ་ནས་ཐུར་དུ་བལྟས་ན་སྤྲིན་མཚོའི་འགྲམ་ནས་ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལའང་འོད་མེད་པར་དམར་སེར་གྱི་གོང་བུ་ཞིག་ཏུ་སྣང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ཇེ་གསལ་དུ་འཆར།

བྱམས་པ་ཆུ་གཟིགས་མ།

འདབས་ཀྱི་པའོ་ཀུའོ་སི་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ནས་ རླངས་འཁོར་དུ་ཞུགས་ནས་ལེ་ཧྲན་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སོང་ཞིང་། དེ་ནས་གྲུ་གཟིངས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་ན། སྙན་གྲགས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་གི་བྱམས་པ་ཆུ་གཟིགས་མའམ་ལེ་ཧྲན་ཏ་ཧྥོ（乐山大佛）ཞེས་པ་དེ་ཡོད། འདི་ནི་བྲག་རི་ཞིག་བརྐོས་ཏེ་རྒྱལ་ཚབ་བྱམས་པའི་འདྲ་སྐུ་བཞེངས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའང་སྔོན་ཆད་གནས་འདིར་ཆུ་རླབས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གྲུ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ད་ལྟའི་ཧའེ་ཐུང་（海

师洞）ཅེས་པར་རྒྱུན་དུ་བཞུགས་པར་གྲགས་པའི་ཧའི་ཐུང་（海通）ཞེས་པའི་བླ་མ་ཞིག་གིས་འདིར་བྱམས་པའི་སྐུ་ཞིག་འགྲུབ་ན་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་དགོངས་ཏེ། སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོར་སྐུ་འདི་ཉིད་བཞེངས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་ཁོང་ཞི་བར་གཤེགས་སྐབས་བཞེངས་འཕྲོ་ཅུང་ཟད་ལུས་པ་རང་གི་སློབ་བུ་ལ་གཏད་ནས་སྤྱི་ཕྱིར་ཁྲིན་ལོ་དགུ་བཅུའི་རིང་ལ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། སྐུ་འདིའི་མཐོ་དམན་ལ་སྨི་དོན་གཅིག་ཡོད་པས་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་རྡོ་བཞེངས་ཀྱི་སྐུ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པར་གནས་འདིའི་དཀར་ཆག་ལས་གསུངས་ལ། སྐུ་འདི་ཆེས་བྱིན་རླབས་ཆེ་བས་ཕྱིས་སུ་གནོད་པ་ཞི་བར་གསུངས་སོ། །འདིའི་དྲུང་དུའང་ཆོས་རྗེ་བླ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཁོར་བཅས་བྱོན་ནས་བྱམས་སྨོན་བསྔུས་པ་སོགས་གསུངས་ཤིང་ཐུགས་སྨོན་རྒྱ་ཆེར་གནང་ངོ་། །

རི་བོ་གྲུ་འཛིན།

གསུམ་པ་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་ནམ་ཕུའུ་ཐུའོ་ཧྲན་（普陀山）ཞེས་པ་

ནི། འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྟག་ཏུ་འཚོ་ཞིང་གཞེས་ལ་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་བཞིན་པའི་གནས་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ལེའུ་རེ་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ། འདི་ནས་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་བྱ་བར་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་བཞུགས་ཞེས་གསུངས་ལ། འདི་ཉིད་ད་ལྟ་ཀྲེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་（浙江省）གྱི་མཚོ་པདྨ་ཅན་དུ་གླིང་ཚོམ་ཞིག་གི་ཚུལ་དུ་ཡོད། གནས་དེར་འགྲོ་སྐབས་པེ་ཅིང་ནས་ཧྲང་ཧའེ་གྲོང་ཁྱེར་བར་སྤྱི་ལེ་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་རེ་གཉིས་ལ་མེ་འཁོར་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་མཚོ་གྲུའི་ནང་བསྡད་དེ་ཉིན་གཅིག་ལྷག་འགྲོ་དགོས། གནས་འདིར་སྔོན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་དགོན་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལས་མེད། སྔོན་ཕྱི་ལོ་༡༥༡་ཀྱི་དུས་སུ་ཉི་ཧོང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་ཞིག་གདན་དྲངས་ཏེ་རང་རྒྱལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་པའི་ལམ་བར་ནས་གནས་འདིའི་མདུན་གྱི་མཚོ་ནང་དུ་ཐོན་སྐབས། ལྕགས་ཀྱི་པདྨ་དཀར་པོ་བརྒྱ་ཐག་མང་པོས་མཚོ་གྲུ་བཀག

ནས་འགྲོ་མ་བཏུབ་པས་རི་འདབས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་མི་འགྲོ་གླིང་བཏབ་སྟེ་སྐུ་དེ་ཡང་དེར་བཞུགས་སུ་གསོལ། རི་རྩེ་བར་རྫོ་ཡི་སྐས་ཐེམ་སྟོང་གཅིག་དང་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག་ཡོད། བྱིན་རླབས་ཆེ་བ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་དང་། སྣན་གྲགས་ཆེ་བ་རྫོ་སྙིང་དང་གསེར་བྱེའི་ཐང་སོགས་ཡ་མཚན་ཅན་མང་ངོ་། །

དཔལ་རི་རྩེ་དགུ།

བཞི་པ་དཔལ་རི་རྩེ་དགུའམ་ཅིའུ་ཧྭ་ཧྲན་（九华山）ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ས་ཡི་སྙིང་པོ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན། ད་ལྟ་ཨན་ཧུའེ་ཞིང་ཆེན་（安徽省）གྱི་ཚིང་དབྱང་རྫོང་དུ་ཡོད། གནས་དེར་འགྲོ་སྐབས་ཁྲིང་ཏུའུ་ནས་ནན་ཅིང་འབྲུ་ཆུའི་ཟམ་ཆེན་（南京长江大桥）བར་དུ་མེ་འཁོར་ལ་ཞུགས་ཏེ་སོང་ན་སྤྱི་ལེ་ཚིག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་ལ། དེ་ནས་རླངས་འཁོར་དུ་བསྡད་ནས་ཉིན་གཅིག་ལྷག་ལ་འགྲོ་དགོས། དེར་སྦྲོན་མེད་དང་ཚིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགོན་པ་

སུམ་བརྒྱ་ལྷག་དང་དགེ་འདུན་པ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་དྲུག་ཏུ་ལོངས་བར་གསུངས། དེང་སྐབས་དགོན་པ་དགུ་བཅུ་ལྷག་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ལས་གྲགས་ཆེ་བ་ནི་དཔལ་རི་རྩེ་དགུའི་གནས་བཤད་ལས། ལོ་བརྒྱའི་ཕོ་བྲང་（百岁宫）ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེའང་ཕུ་ཙུ་ཞ་（无瑕）ཞེས་པའི་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་རབ་བྱུང་གི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་མནོས། དེ་ནས་དཔལ་རི་རྩེ་དགུའི་གནས་འདིར་ཞིང་ཧོག་ཁོན་གསོལ་ཏེ་བཞུགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཡུན་ལ་རང་གི་ལྤགས་ཁྲག་གཏར་ནས། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེའི་པོ་ཏི་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཅིག་བྲིས། ཁོང་དགུང་ལོ་བརྒྱ་ལ་ལོན་སྐབས་འཁོར་སློབ་སྤངས་ཏེ་མིའི་རྒྱུ་འགྲུལ་མེད་པའི་ཕུག་པ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས། དགུང་གྲངས་བརྒྱ་དང་ཉེར་དྲུག་ཏུ་སོན་སྐབས་ཟླ་༩ཚེས་༡༩ཡི་སྔ་དྲོར་སྐུ་སྐྱིལ་ཀྲུང་བཅས་པའི་དྲུང་དུ་སྐུ་ཚེ་ཧྲིལ་པོའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་བཞག་སྟེ་ནུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་གཤེགས།

དེ་ནས་ལོ་གསུམ་ལྷག་གི་རྗེས་སུ་གནས་དེར་ཡུལ་མི་རྣམས་

ཀྱིས་མཚན་མོ་མེ་འོད་སྣ་ཚོགས་འཁྲིགས་པ་མཐོང་བས་བལྟར་ཕྱིན་ཆེ། ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་དང་། ཁྲག་གིས་བྲིས་པའི་ཕལ་པོ་ཆེ། སྐུ་གདུང་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད། དེས་ན་ཕལ་པོ་ཆེ་ནི་གནས་འདིའི་ལོ་རྒྱུས་འབྲེམ་སྟོན་ཁང་དུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ལ། སྐུ་གདུང་ཡང་ད་ལྟའི་བར་ལོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་སོང་ཡང་མ་རུལ་བར་མཐལ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་བཞིན་ལོ་༡༩༠༠ལྷག་སོང་བའི་རྫ་བྱའི་ལྗོན་ཤིང་ངོ་མཚར་ཅན་དང་། ས་སྙིང་དྲིལ་བུ་བྱིན་རླབས་ཅན་སོགས་ཡོད། གོང་གི་གནས་རྣམས་ཀྱི་དགོན་པ་རེ་རེ་ལའང་ངོ་མཚར་བའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་སོགས་མང་ཡང་ཞིབ་ཏུ་འབྲི་མ་ལོངས།

རི་བོ་བྱ་རྐང་།

གཞན་ཡང་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བསྒྲུབས་ནས་མཐར་ཞལ་གཟིགས་སའམ། ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་ཆེན་པོའི་སྐུ་གདུང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ནས་ཡོད་པའི་གནས

ཆེན་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་ནི་ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ཡུལ་དབུས་སུ་ཡོད། འདི་ལའང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། པའི་རིགས་སྤྱི་བཤད་སོགས་ལོ་རྒྱུས་དཔྱད་ཡིག་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟར་ན། མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཡུན་ནན་ཞིང་ཆེན་ （云南省）དུ་ཡོད་པའི་ཅི་ཙུ་ཞུ་ཧྲན་ （鸡足山）ཞེས་པའི་གནས་རི་དེ་ཡིན་པར་འདོད། ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ་གྱི་སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་ལས། གནས་བརྟན་འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཞེད་ཅིང་བསྟན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གཏད་ནས། ལྷ་དང་ཀླུའི་གནས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆེ་བ་གཡས་དང་གཡོན་དུ་བཞག་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དང་། སླར་བྱོན་ནས་རི་བོ་བྱ་རྐང་ཅན་གྱི་ནང་དུ་སྐུ་གདུང་མི་འཇིག་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེའི་དགོས་པ་ནི། མ་འོངས་པར་བྱམས་པ་འཁོར་དུང་ཕྱུར་དང་བཅས་པ་ཚེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲིའི་དུས་སུ་དེར་བྱོན་དུས། རི་ཁ་ཕྱེས་པ་ན་ཕུར་དེ་གཟིགས་ནས་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་དྲིས་པར། བྱམས་པས་དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གསུང་དུས་

ཐམས་ཅད་སྦྲུངས་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་སོ། །

ཉན་ཐོས་འོད་སྲུང་གི་སྐུ་གདུང་བཞུགས་པའི་བྲག་རི་དེ། རི་རྩེ་ནས་མར་ཅུང་ཟད་འོང་སའི་ཧྭ་ཧྲོའུ་མོན་（华首门）ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས། རི་ཁ་ཟུམ་པའི་ཤུལ་ད་ལྟའང་གསལ་པོར་ཡོད། འདིའི་རི་རྩེ་ན་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་དང་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགྲས་ཐོག་མར་བཞེངས་པར་གྲགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཀྱང་ཡོད། དེ་ཡང་བདུད་འཇོམས་ཆོས་འབྱུང་ལས། དེ་ནས་འོད་སྲུང་གི་སྐུ་གདུང་མཆོད་རྟེན་དང་ཚེམས་མཆེ་བ་རྣམས་མཆོད་དེ། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བྱ་རྐང་ལ་འཛེགས་ཏེ་ཁ་ཕྱེ་བའི་དབུས་སུ་རྩྭ་བཏིང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་དར་ཁྲོད་ཀྱི་སྣམ་སྦྱར་གྱོན་ནས། བྱམས་པ་འཚང་རྒྱ་ཡི་བར་དུ་སྐུ་གདུང་མི་ཉམས་པར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་མ་བསྟན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད། རི་འབྱར་ཏེ་མ་སྐྱེས་དགྲས་མཐོང་བའི་སྐབས་ཕྱེ་བས། དེའི་ཚེ་མ་སྐྱེས་དགྲས་རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཞང་པོ་

རྒྱུན་འཆད་པ་རྨིས་ནས་སད་པ་དང་འོད་སྲུང་འདས་པ་ཐོས་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོ་དང་ལྷན་ཅིག་རི་བྱ་རྐང་ལ་ཕྱིན། གནོད་སྦྱིན་གྱིས་རི་ཁ་ཕྱེ་བ་དེ་ལ་རྒྱལ་པོས་ཕྱག་མཆོད་བྱས་ཏེ་བསྲེག་པར་བརྩམས་པ་དང་། ཀུན་དགའ་བོས་འདི་ནི་བྱམས་པའི་གསུང་མ་འབྱོན་གྱི་བར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཏེ། བྱམས་པའི་འདུས་པ་དང་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་བྱེ་བ་དགུ་བཅུ་རྩ་དགུ་དང་བཅས་པས་འདིར་བྱོན་ནས། འདིའི་སྐུ་གདུང་ཕྱག་མཐིལ་དུ་བསྣམས་ནས་བསྟན་ཏེ། འདི་ནི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་ཉན་ཐོས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པའི་མཆོག་ཡིན་ལ། འདིས་བགོས་པའི་སྣམ་སྦྱར་ཀྱང་སྟོན་པ་དེའི་ཡིན་ནོ། །འདི་ན་ནི་དེ་ལྟ་བུ་དགེ་སྦྱོང་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གནས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོད་སྲུང་གི་སྐུར་དེ་ཚོ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་བསྟན་ནས་ལྷག་མ་མེད་པར་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་པས་དེ་དག་གིས་སྦྱངས་པའི་ཡོན་ཏན་བླངས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བསྲེག་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གདམས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག་པ་ན་རི་ཁ་འབྱར། དེའི་རྩེར་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་བརྩིགས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་

ཊོ། །

རྟ་དཀར་དགོན།

དེ་ལྟར་གནས་ཆེན་དེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྟན་པ་དར་ཚུལ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཧན་མིང་ཏི་（汉明帝）ཡི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཧྲེ་མོ་ཐེང་（摄摩腾）དང་པཎྜི་ཏ་ཀྲུའུ་ཧྥ་ལན་（竺法兰）གཉིས་ཀྱིས་རྟ་དཀར་པོ་ཞིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་བཀལ་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་སླེབས་ཏེ། ལོའོ་དབྱང་（洛阳）གི་རྟ་དཀར་དགོན་དང་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཞན་ཐུང་སི་（显通寺）ཞེས་པའི་དགོན་པ་གཉིས་བཞེངས་ཤིང་ཆོས་ལེའུ་ཞེ་གཉིས་པའི་མདོ་སོགས་བསྒྱུར། དེབ་དམར་དང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། པཎྜི་ཏ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་སྟེ། གཅིག་རྟ་དཀར་དགོན་པའི་ལྷ་ཁང་གི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་ནས་མ་འོངས་བྱམས་པ་བྱོན་པའི་ཚེ་གཟོད་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་

ལ། གཅིག་ནི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ཏེ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཀཽ་ལི་དཀར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་སོང་སྟེ་སྒྱུ་ངན་ལས་འདས་སོ། །

འདིར་ཀཽ་ལི་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ནི་དེང་སང་གི་བྱང་ཀོ་རེ་ཡའམ་ཁྲའོ་ཞོན་（朝鲜）རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོས་འཛིན་པར་སྣང་། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་དར་བ་ན་དེར་གནས་པའི་ཐེན་ཤིང་པའམ་ཏའོ་ལུགས་（道教）དང་རྩོད་པར་གྱུར་ཏེ་གོང་མ་ཏན་མིང་ཏེ་ལ་ཞུས་ཤིང་། དེ་ནས་ཡུང་པིང་（永平）ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ཟླ་བ་དང་པོའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་ཕན་ཚུན་བསྟན་པ་རྒྱལ་བཞག་སྟེ། ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཐབ་ཁར་ཏའོ་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བམ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་སོགས་བརྩིགས། ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཐབ་ཁར་སངས་རྒྱས་པའི་སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་དང་གསུང་རབ་བཅས་པ་བཞག ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་གདན་ཁྲི་ཆེན་པོ་བཤམས་ནས་རྒྱལ་བློན་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེར་འཁོད་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་གྲངས་མེད་པ་ལྟད་མོར་འཚོགས་སོ། །

དེ་ནས་མཉམ་དུ་མེ་སྦྲར་ཏེ་བསྲེགས་པ་ན་ཏཱོ་ཞུགས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ལྷག་མེད་དུ་ཚིག་ནས་ཐལ་བར་གྱུར། དེ་ཚེ་ཕྱི་རོལ་པ་རྣམས་བཞིན་གྱི་མདོག་འགྱུར་ཏེ་འཇིགས་ཤིང་སྐྱུག་བསྡོལ་གྱིས་གནས་པ་ལས་རྫུ་འཕྲུལ་སོགས་ཀྱང་ཉམས་པར་གྱུར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་བཅས་པ་མ་ཚིག་པར་ཤོག་བུའི་མདོག་ཀྱང་གསེར་བཙོས་མ་ལྟར་འོད་སྣང་འབར་ཞིང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་དོ། །

དེ་ནས་སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་ལས་འོད་ཟེར་སྣ་ལྔ་འཕྲོས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཁོར་ཞིང་མཐར་གདུགས་བཞིན་དུ་གྱུར་ནས་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ལེགས་པར་བཀབ་ནས་ཉི་མའི་འོད་ཀྱང་བསྒྲིབས་ཏེ་གནས་སོ། །དེའི་ཚེ་པཎྜི་ཏ་གཉིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ཏེ་རྫུ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པས། སྐབས་དེར་ནམ་མཁའ་ནས་ལྷའི་མེ་ཏོག་གི་ཆར་བབ་ཅིང་ལྷ་ཡིས་རོལ་མོ་སྣ་ཚོགས་བར་མེད་དུ་བསྒྲགས་པས་དེར་འཁོད་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རབ་ཏུ་དད་པར་གྱུར་ཏེ་བཀུར་བར་བྱས་སོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པའི་གནས་བྱིན་རླབས་

ཅན་དེ་ནི་དེང་སང་གི་ཧྲ་དཀར་དགོན་པའི་ཉེ་ཟུར་ན་ཡོད་པའི་ རྩྭུན་ཅིང་ཐའེ་（焚经台）ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་བཤད།

སངས་རྒྱས་ང་འདྲ་མ།

གཞན་ཡང་ང་ཚོའི་འཛིག་རྟེན་འདིར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་རང་བྱུང་དང་ཡ་མཚན་གྱི་བཀོད་པ་ཚད་མེད་པའི་གནས་མཆོག་ཆེས་མང་པོ་དང་། དེ་མཚར་བའི་གནས། རྫུ་འཕྲུལ་ལས་བསྒྲུན་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བཟང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དག་ཀུང་མཆིས།

ཡང་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་བྱིན་རླབས་མཉམ་པའི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་། སྒྲིར་སྔོན་བྱོན་སྤྲུལ་བའི་བཟོ་རྒྱལ་བི་ཤྭ་ཀརྨས་ཤར་རྡོ་རྗེ་གདན་དང་། བྱང་ཤམ་ནྲ་ལ་སོགས་ཀྱི་ས་སྣ་ཚུ་སྣ་དང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་བཞེངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་བའི་ཚད་དུ་ལྷ་རྡོ་

རྗེ་གདན་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚད་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། བརྒྱད་པའི་ཚད་ཇོ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་གཉིས་ད་ལྟ་ལྷ་ས་ན་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་ཅིང་མ་འོངས་པར་འགྲོ་དོན་མཛད་པར་ལུང་བསྟན་པའོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་དཔལ་ལྷ་དགའ་འམ་ལྷ་སྐྱང་གི་ཇོ་བོ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དངོས་ཀྱིས་རབ་གནས་དང་བྱིན་རླབས་མཛད་ཅིང་བཟོ་བོ་བི་ཤྭ་ཀརྨས་ཕྱུག་བཟོ་གནང་བའི་རྟེན་ཡིན་པར་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་གནས་ཡིག་གཏེར་མ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

ཙནྡན་ཇོ་བོ།

ཁྱད་པར་དུ་རྒྱ་ནག་གི་ཙནྡན་ཇོ་བོ་ནི། ཙནྡན་ལས་བཞེངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཞིག་སྟེ། སངས་རྒྱས་སྐུ་གཟུགས་ཀྱི་ཚད་བསྟན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ལྷ་

གསུམ་རིང་ལྔ་ཡུལ་དུ་ཡུམ་ལ་ཆོས་གསུངས། དེའི་བར་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ནས་སངས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་དྲན་ཏེ་ཡིད་སྐྱོ་བར་གྱུར་ནས་ས་ལ་འགྱེལ་ཞིང་ཙནྡན་གླང་མགོ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས། ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐོག་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ནས་ཞེ་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་ལ་ཆོས་འཆད་པའི་དོན་དུ་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱོན། དེའི་ཤུལ་དུ་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བལྟར་འདོད་ཅིང་འཕགས་པ་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་སྤྱན་འདྲེན་དུ་བཏང་བས། དེས་བཟོ་བོ་ཁྲིད་དེ་ལྷ་ཡུལ་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ཙནྡན་གྱིས་བཞེངས་ནས་མི་ཡུལ་དུ་སྤྱན་དྲངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་འདི་ཉིད་འཁྲུངས་ནས་ཞག་བདུན་ན་ཡུམ་སྒྱུ་མ་ལྷ་མཛེས་འདས་ནས་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས། ཕྱིས་སུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ནས་ཡུམ་ལ་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་གསུང་བར་ཕེབས་ཏེ། ཟླ་བ་གསུམ་ལ་བཞུགས་པས་རྒྱལ་པོ་ཨུ་ཏྲ་ཡ་

ནས་ཤིང་ཙནྡན་ལས་བཟོ་རྒྱལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས་སུ་བཅུག སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡུལ་ནས་སླར་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་སྐབས་སུ་ཙནྡན་ཇོ་བོའི་སྐུ་དེ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་བསྟོད་པ་བྱས་ཤིང་བསུ་བར་བྱས། དེ་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཕྱག་གཡས་པ་ཙནྡན་ཇོ་བོའི་དབུ་ལ་བཞག་ནས། ང་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ཚེ། སྐུ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་གནང་བ་ལྟར་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཚུལ་རྒྱས་པ་ནི་ཙནྡན་ཇོ་བོའི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་དང་། མཁན་ཆེན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྒྱ་ཡིག་བོད་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཡིག་ཆ་སོགས་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་ཧོའུ་ཆིན་ཧུང་ཧྲིའི་（后秦弘始）ལོ་གསུམ་པ་ཕྱི་ལོ་༤༠༡ལ་སྐུ་འདི་ཀུ་མ་ར་ཛ་དང་མཉམ་དུ་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་（长安）དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཧོའི་ནན་（淮南）དང་ཅང་ནན་（江南）སོགས་བརྒྱུད་ནས་མན་ཇུའི་ཅིན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་དཀྱིལ་དུ་པེ་ཅིང་

（北京）དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། ཕེ་ཅིང་ཧུང་རེན་སི་（弘仁寺）ཞེས་པའི་དགོན་པར་ལོ་༡༣༥༨ལ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེ་རྗེས་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱད་ཀྱི་དམག་དཔུང་གིས་ཕེ་ཅིང་དབང་དུ་སྡུད་སྐབས་གཏོར་བརླག་ཐེབས་པར་བཤད་ལ། དེབ་དམར་གྱི་འགྲེལ་བར་སྐུ་འདི་ཕེ་ཅིང་གི་པོ་བྲང་དུ་ད་ལྟ་ཡོད་པར་བཤད་པའང་། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདྲ་བཟོ་བྱས་པའི་སྐུ་དེ་ཡིན་པ་འདྲ་སྙམ། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་པ་ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེའི་ཙནྡན་ཇོ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱའི་ཡིག་ཚང་རྣམས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཚེམས་གདུང་མཆོད་རྟེན།

དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེམས་གདུང་（佛牙舍利）ཞེས་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་འདྲེན་པ་བླ་ན་མེད་པ་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དངོས་ཀྱི་ཚེམས་མཆེ་བ་དངོས་མི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་དོན་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེང་སང་ཕེ་ཅིང་གྲོང་

ཁྱིར་གྱི་ནུབ་རིའི་མཚམས་སུ་ལིང་ཀོང་སི་（灵光寺）ཞེས་གྲགས་པའི་དགོན་པ་དེར་མཆོད་རྟེན་བང་རིམ་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། ལུང་ལས། སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཡི་མཆེ་བ་བཞི་དག་ལས། །གཅིག་ནི་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡུལ་འཇིག་རྟེན་མཆོད། །གཉིས་པ་ཚིག་འཛིན་ཡིད་འོང་གྲོང་ཁྱེར་ན། །གསུམ་པ་ཀ་ལིང་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་ན་སྟེ། །སྐྱེས་མཆོག་དེ་ཡི་མཆེ་བ་བཞི་པ་ནི། །གྲོང་ཁྱེར་སྦྲ་སྒྲོག་ཀླུ་ཡི་རྒྱལ་པོས་མཆོད། །ཅེས་དང་། སྨྱང་འདས་ཆེན་པོ་ལས། དེའི་ཚེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་སྐུ་རིང་བསྲེལ་ཕྲ་མོར་བསིལ་ཏེ། ཚེམས་མཆེ་བ་བཞི་ནི་སོ་བཞིན་དུ་བཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆེ་བ་དང་པོ་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཁྱབ་འཇུག་སོགས་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པ་དང་། གཉིས་པ་གྲོང་ཁྱེར་ཚིག་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་མི་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ཤིང་། གསུམ་པ་ཀ་ལིང་ཀའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་སོགས་སྲིན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པ་སྟེ། འདི་དེང་

སང་གི་ཡ་གླིང་ལྷོ་མའི་རྒྱུད་ཉིན་ཧྲུ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་（印度洋）ཡི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གླིང་ཕྲན་རྒྱལ་ཁབ་ཚུང་ངུ་ཞིག་སྲི་སིང་ལྷ་ལའི་གླིང་（斯里兰卡）དུའོ། །ཚེམས་འདི་དེང་སང་ཡང་དེར་ཡོད་པར་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་རྒྱ་གར་ལམ་ཡིག་ལས་གསུངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚེམས་བཞི་པ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་སྦྲ་སྒྲོག་གི་ཀླུའི་རྒྱལ་པོས་གདན་དྲངས་ནས་མཆོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་ཡུལ་མ་ལྷ་ཧྲའི་བྲེ་བོ་ཆེ་བརྒྱད་དུ་བགོས་ནས་རྒྱལ་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་རང་རང་གི་གནས་སུ་མཆོད་རྟེན་ཆ་བརྒྱད་བཞེངས་པ་དང་། ལོ་མང་པོ་འདས་རྗེས་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཀྱིས་གནོད་སྦྱིན་ཁོལ་བོ་བསྒྲུབས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་ས་གནས་བྱེ་བར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྲེལ་གྱི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བྱེ་བ་བཞེངས་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་མང་ལ། འདི་ལ་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་འགར་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡང་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་འདིར་བཞུགས་པའི་ཚེམས་གདུང་དེ་ནི་གྲོང་ཁྱེར་ཚིག་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོས་གདན་དྲངས་པ་དེ་ཕྱིས་སུ་ཕ་ཀི་སི་ཐན་（巴基斯

坦） ཞེས་རྒྱ་གར་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་བརྒྱུད་ནས་དེང་སང་གི་ཤིན་ཅང་（新疆）དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་དུས་རབས་ལྔ་པའི་ནང་དུ་སྔོན་གྱི་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་ས་ནན་ཅིང་དང་ཁྲང་ཨན་སོགས་བརྒྱུད་ནས་པེ་ཅིང་དུ་གདན་དྲངས་པ་ད་ལྟའི་བར་དུ་བཞུགས་པའོ། །དེའི་རིང་ལའང་འབར་མ་（缅甸）དང་སིང་ག་ལ་སོགས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ཤིང་ཞག་ཤས་རིང་ལ་མཆོད་པར་བྱས་ཏེ་སླར་རྒྱ་ནག་རང་དུ་སྐྱེལ་གནང་མཛད་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ལ། མདོར་ན་ཚེམས་འདི་རྒྱ་ནག་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སངས་རྒྱས་ཚེམས་གདུང་གི་ངོ་སྤྲོད་བསྡུས་པ་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་ཏུ་བྲིས་པ་ལས་ནི། སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་རྗེས་མི་ཡུལ་དུ་ཚེམས་མཆེ་བ་གཉིས་དད་པའི་རྟེན་ལ་བཞག་སྟེ། གཅིག་ནི་སིང་ག་ལའི་རྒྱལ་ཁབ་ན་བཞུགས། ཅིག་ཤོས་ནི་ཕ་ཀི་སི་ཐན་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་བརྒྱུད་ནས་ད་ལྟའི་ཚེམས་འདི་ཡིན་པར་བཤད་ལ། མདོར་ན་ཚེམས་འདི་ད་ལྟ་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཆོད་རྟེན་ཟུར་

བརྒྱད་བང་རིམ་བཅུ་གསུམ་པ་ཅན་མཐོ་དམན་ལ་ཁྲུ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ཡོད་པའི་ནང་ན། ཙནྡན་དམར་པོའི་ཁྲི་སྟེང་དུ་གསེར་ཕོན་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་ཆུང་དུ་མི་འབྲིང་པོའི་ཁྲུ་གསུམ་ལྷག་ཡོད་པའི་བུམ་སྒོའི་ནང་དུ་གསེར་གྱི་མེ་ཏོག་གི་འདབ་འཕྲེང་འཛུམ་པའི་དབུས་ན་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད། འདིའི་མདུན་ཕྱོགས་ནས་བལྟས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆེམས་རིན་པོ་ཆེ་དེ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་འདི་ལྟད་མེད་ཀྱི་འཛམ་བུའི་ཆུ་གསེར་སྤྱི་རྒྱ་བརྒྱ་དང་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་ལྷག་གིས་བཞེངས་པར་བཤད།

གསེར་གདུང་འདིའི་འདབས་སུ་གསེར་གྱི་སེང་གེ་དང་རྡོ་རྗེ་དང་པདྨ་སོགས་མཛེས་པའི་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་ལ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྲ་ཡིས་བརྒྱན་ཏེ་ཆེས་ཆེར་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་འདུག་ཅིང་། ཁྱད་པར་དུ་འདིའི་རྩེ་ན་རིན་པོ་ཆེ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གི་མ་ཡུམ་གྱི་རྟེན་བཞག་ཡིན་པས་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཆ་ཚང་གི་རིན་ཐང་ལས་ཀྱང་ཆེ་བར་བཤད་དོ། །

མཆོད་རྟེན་འདིའི་ཕྱོགས་བཞི་ན་གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་དེ་ལས་ཅུང་ཆུང་བ་བཞི་ཡང་ཡོད། དེས་ན་སྙིགས་མ་ལྔ་ཆེས་ཆེར་བདོ་བའི་སྐབས་འདིར་བདག་ཅག་ལ་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་དམན་ཡང་། སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་ཚེམས་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་བ་ཡང་ཆེས་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཐོག་མར་འབྱུང་བ་སུམ་ལྡན་མེ་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོའི་ནག་པ་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་དུས་ཆེན་སུམ་འཛོམས་ཀྱི་ཉིན་དེར། རྟེན་མཆོག་འདིའི་དྲུང་དུ་པཎ་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པ་ཨེར་ཏེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཆོས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་གཉིས་མཉམ་དུ་བྱོན་ནས་ཁྲིམས་ལྡན་འདུས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་བ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པའི་སྨོན་ལམ་སོགས་གསུངས་ཏེ་རབ་གནས་དང་རྟེན་བཞུགས་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་ཚེམས་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་པའི་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་ལ་

ནི་ཁྲིང་ཏུའུ་ནས་སྤྱི་ལེ་ཆིག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད་པས་མེ་འཁོར་དུ་བསྡད་ན་ཉིན་ཞག་བཞི་འགོར་ལ། གནམ་གྲུའི་ནང་ནས་སོང་ན་ཆུ་ཚོད་གཉིས་ཙམ་གྱིས་འབྱོར་ཐུབ་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཞར་ལ་འཕྲོས་པའོ། །

གཉིས་པ། སྐབས་དོན་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

ཞིང་མཆོག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་འདིར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་པཎ་ཆེན་བི་མ་མི་ཏྲ་དངོས་སུ་བཞུགས་ཚུལ་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པ་དང་། གནས་འདིར་ལྷགས་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཇི་ལྟར་མཇལ་ཚུལ་དང་། གནས་འདིའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་གླེང་བའོ། །

དང་པོ་ལའང་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་གནས་མཆོག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་འདིར་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་ཡོངས་ཀྱི་ལྷག་པའི་ལྷ་མཆོག་རྒྱལ་སྲས་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་ད་ལྟའང་དངོས་སུ་བཞུགས་ཚུལ་ནི།

རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་བསྔགས་པའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ།

གཟུངས་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་དམ་མཚན་གཞན་འཛམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས་དཔའ་བོ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསང་བའི་བདག་པོ་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། ང་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པའི་འོག་ཏུ། བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་སུ་མ་ཧཱ་ཙི་ན་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེར་ལྷུན་པོ་རྩེ་མོ་ལྔ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རི་བོ་ཡོད་ལ། དེ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་སྤྱོད་ལམ་ཅི་བདེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར། དམ་པའི་ཆོས་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིང་རྒྱ་ཆེར་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ལྷ་དང་ཀླུ་ལ་སོགས་པ་སྣང་སྲིད་དྲེགས་པ་སྡེ་བརྒྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་འཁོར་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཞིང་མཆོད་པ་དང་བཀུར་སྟི་དང་རིམ་གྲོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྡོང་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེ་རྒྱ་ནག་མའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་ལུང་བསྟན་པའི་ལེའུ་ལས། བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན་རི་བོ་

དྭངས་བསིལ་ལམ་ཆིན་ལིའང་ཧྲན་（清凉山）ཞེས་བྱ་བ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་དུས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་འདུ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་རང་གི་འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་ཚོགས་དང་བཅས་ཏེ། གནས་དེར་རྟག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆེར་སྟོན་བཞིན་བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་ཞེས་པ་འདི་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་དུ་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་ཏེ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་འོད་ཆེན་པོ། །མངོན་སུམ་དེ་ཡི་ཡུལ་དག་ན། །བྱིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་འཇམ་དཔལ་དངོས་སུ་བཞུགས་པ་དང་། གླང་ཆེན་འགྱིང་རི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣུག་པོ་ལས་རང་

བྱང་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཡོངས་སྐྱོད་རྣམ་ཐོས་སྲས་ལྷ་བུའི་ཡུལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ལྕང་སྐྱའི་དཀར་ཆག་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། ཡང་པཎྜ་བཀའ་ཡི་ཐང་ཡིག་ལས། ཨོ་རྒྱན་སློབ་དཔོན་པདྨའི་ཞལ་སྔ་ནས༔ རྒྱ་ནག་ཡུལ་བྱོན་པཎྜིཏ་རྣམས་ལ༔ རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཞེས་བྱ་དེའི༔ རི་རེར་མིང་རེ་ཡོད་པས་ཤོད་ཅེས་གསུངས༔ སློབ་དཔོན་ཏ་ར་ནག་པོའི་ཞལ་ན་རེ༔ རྒྱ་ནག་ཨུ་ཐེ་ཤན་（五台山）བྱ་བ་ལ༔ རི་བོ་རྩེ་མོ་ལྔ་རུ་ཡོད་པ་ལས༔ དབུས་ཀྱི་རི་བོ་རྩེ་ལ་བེ་ཏ་ཅེ་ཞེས་ཟེར༔ དེ་ན་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་བཞུགས༔ ཤར་ཕྱོགས་ཨ་ཁྲ་ཏྲུ་རིའི་རྩེ་ཞེས་ཟེར༔ དེ་ན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་བཞུགས༔ ལྷོ་ཕྱོགས་ཧྣན་རི་ཡི་རྩེ་ཞེས་ཟེར༔ དེ་ཡི་རྩེ་ལ་འཇམ་དཔལ་རྣོན་པོ་བཞུགས༔ ནུབ་ཕྱོགས་ཤ་པ་རི་ཡི་རྩེ་ཞེས་ཟེར༔ དེ་ན་འཇམ་དཔལ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་བཞུགས༔ བྱང་ཕྱོགས་སུག་ཏ་ཤ་ཁྲོ་རི་ཡི་རྩེ༔ དེ་ན་འཇམ་དཔལ་དྲི་མ་མེད་པ་བཞུགས༔ ཞེས་པ་ལྟར་རི་བོ་ལྔངས་བསིལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་

སྐུ་གསུངས།

ཡང་གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཕོ་བྲང་ནས༔ སངས་རྒྱས་སྐུ་ཡི་སྤྲུལ་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས༔ སྙིང་འོག་ཕྱོགས་བཞིར་སྐུ་ཡིས་འགྲོ་དོན་མཛད༔ སྐུ་ཡི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་གྱིས་བསྐོར༔ འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ལྷ་ཚོགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས༔ ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་སྒྲུབ་ཐབས་བྱིན་རླབས་ཆར་འབེབས་ལས་ཀྱང་། གནས་ཆེན་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས། །ཁྲི་ཕྲག་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བ་ཡི། །འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་ཚོགས། །འདིར་བྱོན་སྐལ་ལྡན་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་དང་། རྙིང་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས། འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་ན་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ལ་དྲིས་ཤིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་པས། འོ་ན་འཇམ་དཔལ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བཞུགས་པས་དེར་འགྲོ་དགོས་དགོངས་ཏེ་སོང་བ་ན་ཞེས་སོགས་ཆེས་མང་ངོ། །

རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཞིང་འདིར་བཞུགས་ཤིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་མཛད་ཚུལ།

དེ་བཞིན་རྙིང་མ་དང་། དགེ་ལྡན། ས་སྐྱ་སོགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་རྣམས་ཀྱང་གནས་འདིར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་བའམ་དེའི་ངོ་བོར་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་པ་སྐྱོང་བར་གསུངས་པའང་རིམ་བཞིན་དུ། སྔ་འགྱུར་རྒྱུད་འབུམ་རིན་པོ་ཆེའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་ལྷའི་རྔ་བོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གཏམ་ལས། སློབ་དཔོན་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེ། སྤྲུལ་པའི་དགེ་སློང་ཨ་དཀར་མ་ཏི། ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན། རྒྱལ་སྲས་ལྷ་རྗེ། ཡར་རྗེ་ཨོ་རྒྱན་གླིང་པ། ཀུན་མཁྱེན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར། མངའ་རིས་པཎ་ཆེན་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ལྔ་བརྒྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་སློབ་དཔོན་དྲི་མེད་བཤེས་གཉེན་པཎ་ཆེན་བི་མ་མི་ཏྲ་ཟག་པ་དང་བྲལ་བའི་སྐུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་བྱིས་པ་གཞོན་ནུའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་

གནས་རི་བོ་ཆེན་པོ་ཨུ་ཐའི་ཧྲན་（五台山）དུ་བཞུགས་པ་ལས་ལོ་
བརྒྱ་བརྒྱ་རེ་ན་བོད་ཀྱི་ལྗོངས་སུ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་རེ་བྱོན་ནས་སྙིང་ཐིག
གི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གསོ་ཞིང་། འཁྲུལ་བའི་དྲི་མ་རྣམས་དག་པར་
མཛད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བཞིན་ཡུལ་དབུས་འགྱུར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྒྱུད་དུ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་ཞེས་མཚན་གྱི་ཡི་གེ་རྣམ་
པར་གསལ་བ་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་དོན་འོག་ཏུའང་སྟོན་པ་
ལྟར་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་རྣམ་ཐར་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ལས། རྗེ་བླ་མ་
འདས་རྗེས་མཁས་གྲུབ་རྗེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། རྗེ་བླ་མ་སྤྲིན་
དཀར་ཕང་ཕུང་བ་ཞིག་གི་དབུས་སུ་སྔར་གྱི་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་
ལུགས་སུ་བྱོན་ནས། བུ་ད་ནི་སྦྱར་དུ་འོང་བའི་གྲབས་ཀྱིས། བདག་
གིས་བསུ་མཁན་གཏོང་གསུངས་པ་ལ། རྗེ་བླ་མ་ད་ལྟ་གང་དུ་བཞུགས་
པ་ལགས། བདག་ཀྱང་དེར་འོང་བ་ཡིན་ཞུས་པས། སྤྱིར་ངའི་སྤྲུལ་པ་
མཁའ་སྤྱོད་དགའ་ལྡན། འཛམ་བུ་གླིང་ལ་སོགས་པར་མང་པོ་ཡོད་པ་
ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་དགེ་སློང་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་སྟོང་བརྒྱད་

བརྒྱ་ཙམ་རེ་ལ་སྤྱི་དྲི་དབྱུ་མ་དང་ལམ་རིམ། ཕྱི་དྲི་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་འཆད་བཞིན་ཡོད། ཁྱོད་རང་ཡང་དེར་འོང་བའི་སྨོན་ལམ་ཞུགས་དྲག་ལ་རྒྱུན་རིང་བ་ཐོབ་དང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འཕྲད་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས། གདུལ་བྱ་གཞན་ཡང་ཞིང་དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཇི་ལྟར་ལ་འབད་དགོས་སོགས་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར་ཞལ་གདམས་ཀྱང་དུ་མ་ཞིག་གསུངས། ཞེས་དང་། གཙང་ནག་པ་འཇམ་དབྱངས་ཤེས་རབ་འོད་ཟེར་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས། ཁོང་གི་རྨི་ལམ་ཟིན་ནས་ནམ་མཁར་འཕུར་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་ན། རྒྱ་ཡི་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཡིན་ཟེར་བའི་སྤང་རི་བཟང་པོ་ཞིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གི་སྟེང་ན་གནས་གཞི་བཟང་པོ་ལྷ་བུའི་ལྷ་ཁང་ཞིག་སྣང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ཡིན་སྙམ་ནས་མཐའ་བསྐོར་ཞིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཡུན་རིང་དུ་སྒོ་མ་རྙེད། མཐར་ཤར་ཕྱོགས་ནས་སྒོ་གཅིག་ཕྱེ་ནས་ནང་དུ་ཕྱིན་པར་གཙུག་ལག་ཁང་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞིག་འདུག དེའི་དབུས་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་བླ་མ་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་

ཞལ་བྱུང་དུ་བསྟན་ནས་བཞུགས་འདུག འདི་ཉིད་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཉིད་ཡིན་སྙམ་ནས་ཕྱག་དང་སྐོར་བ་མང་དུ་བྱས་ཤིང་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གསུང་ནི་མ་འབྱོན། དར་གྱི་ན་བཟའ་མང་པོ་ཞིག་གིས་དྲིལ་བའི་གླེགས་བམ་གཅིག་གནང་ནས་བལྟས་པས་གསེར་གྱི་མཚན་བརྗོད་ཅིག་འདུག་པ་སྨིས། དེ་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ཉིན་པར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་བློ་གྲོས་འཇུག་པ་དང་མཚན་མོ་སྨི་ལམ་བཟང་པོ་མང་དུ་བྱུང་། ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་ས་པཎ་གྱི་རྣམ་ཐར་ལས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ལིང་ཚུ་རྩེ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས་ཏེ། ཆོས་གསུངས་པའི་ཚེ་མི་མང་པོ་ཞིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་མཆོད་པ་ལ་ཕྱིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྨི་ལམ་དུ། ད་ལྟ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ན་འཇམ་དཔལ་མི་བཞུགས། ལིང་ཚུ་རྩེ་ཁབ་ན་ཆོས་གསུང་གིན་ཡོད་ཟེར་བ་མཐུན་པར་སྨིས་ཏེ། སད་པ་ན་མི་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འོངས་པས། ཆོས་རྗེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་གསུངས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་ཐོབ་བོ། །ཞེས་སོ། །

སྤྱིར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ནི་འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷག་པའི་ལྷ་ཡིན་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་རིག་འཛིན་གོང་མ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཞིག་གནས་ཆེན་འདི་ལ་འབྲེལ་ཏེ་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་ཅིང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སེང་ཧ་ནི། སྙིང་ཐིག་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོའི་སྐབས་ཆ་ལས། སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སེང་ཧ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕྱིན་ནས་སློབ་དཔོན་ཧྲེ་ལ་ཀ་ཧི་ཞེས་བྱ་བར་ལོ་བདུན་གྱི་རིང་ལ་གསང་སྔགས་ཕྱི་ནང་དུ་གྲགས་པའི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་རྣམས་བསླབས་པ་དང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཤར་ན་ཁྲུས་ཀྱི་རྫིང་བུ་དལ་ཞིང་འཛམ་པའི་ནང་དུ་ཁྲུས་བྱེད་ཚེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་ནས་ལོ་ཉེར་ལྔར་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉེན་བསྟེན། ཞེས་དང་། རྒྱུད་འབུམ་དཀར་ཆག་ལས་ཀྱང་དེ་དུང་འབྲས་བུ་བླ་མེད་ཉིད་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ལའང་མཁས་པར་བྱ་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གདོལ་བའི་རིགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཧྲེ་ལ་ཀི་ཧེར་གསང་སྔགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་མ་ལུས་པ་གསན་ཅིང་ཉམས་ལེན་ཏུ་

ཚུད་པར་མཛད། ཅེས་སོ། །

དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་མདོ་དང་བི་མ་མི་ཏྲ་ནི། རྒྱུད་འབུམ་རིན་པོ་ཆེའི་རྫོགས་པ་བརྗོད་པ་ལྔའི་ཛ་བོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གཏམ་ལས། བི་མ་མི་ཏྲ་དང་ཡེ་ཤེས་མདོ་གཉིས་ལ་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས། ཀུ་རིགས་ཀྱི་བུ་གཉིས་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་པཎྜི་ཏའི་ལུས་བླངས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱད་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྔར་ཡང་མ་ཐོབ། ད་ཡང་མི་ཐོབ་པས་ཚེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་སྣང་བར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་ན་རྒྱ་ནག་པོའི་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དྲུང་གི་ལྷ་ཁང་དུ་སོང་ཞིག ཅེས་ལུང་བསྟན་པས་བི་མ་མི་ཏྲ་དེ་ཉིད་དུ་ལྷུང་བཟེད་བླངས་ཏེ་བྱོན་པས་སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སེང་ཧ་དང་མཇལ་ཞིང་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་སྟན་བརྒྱུད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་གདམས་པ་མ་ལུས་པ་བསྐུལ་མོད་ཀྱི། དེ་དག་གི་དཔེ་ནི་མ་གནང་། དེ་ནས་བི་མ་ལ་ཐུགས་ཆིམས་ཏེ་སླར་རྒྱ་གར་དུ་བྱོན་ནས་ཛྙཱ་ན་སུ་ཏྲ་ལ་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལྟར་བསྟད་པས། ཁོང་ཉིད་ཀྱང་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བྱོན་ནས་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་པ་

བཞིན་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསིལ་སྦྱིན་དུ་སློབ་དཔོན་དང་མཇལ། ལོ་གསུམ་ལ་བླ་མའི་བྱ་བ་ཅི་རིགས་པས་མཉེས་པར་མཛད་ཅིང་མཐར་གསེར་གྱི་མཎྜལ་ཕུལ་ནས་གདམས་པ་གནང་བར་ཞུས་པས། ལོ་དགུའི་བར་སྙན་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་གནང་། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་རྒྱ་ནག་པོའི་དུར་ཁྲོད་བསིལ་སྦྱིན་ཞེས་པ་དེ་ནི། ད་ལྟ་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ནོར་བཟང་ཕུག་གི་ཉེ་ཟུར་ན་ས་འོག་ཐམས་ཅད་ཀེང་རུས་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅིང་རྒྱ་དང་སོག་པོའི་དུར་སྐམ་བགྲང་ལས་འདས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་པར་འདུག འདི་ལ་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དོད་ལྟར་དུ་ཆིང་ལིའང་ཧྲི་ལིན་（清凉尸林）ཞེས་གྲགས།

དེ་ཉིད་ལས། མཐར་སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སེང་ཧ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་མདོའི་ནམ་མཁར་བཞུགས་ཏེ་གཟེར་བུ་བདུན་གྱི་ཞལ་ཆེམས་ཕྱག་ཏུ་དབབ་པ་དང་། སྙིང་ཐིག་གསང་བའི་མན་ངག་གི་དཔེ་རྣམས་བཀྲ་ཤིས་ཁྲི་སྒོའི་ཀ་བའི་ནང་དུ་ཡོད་པས་དེ་ཡོངས་ལ་དུར་ཁྲོད་

རྣ་སིང་དུ་སོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་བྱུས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཁྲི་སྒོ་ནི་དེང་སང་གི་ཞི་ཨན་（西安）གྲོང་ཁྱེར་ཧེ་ཉེ་ཆར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་མང་པོ་གསར་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱོགས་དེ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་གཏེར་ཁ་འོག་མར་གྲགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་གཏེར་མའི་ལོ་རྒྱུས་ལས། གུ་རུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐབས་ཉུབ་ཅིག་རྨི་ལམ་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་མེ་ཏོག་ཨུ་ཏྤལ་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པས་ཨུ་ཏྤལ་སྔོན་པོའི་སྟེང་ནས་འཕགས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས། ཛྙོ་ན་ཀ་ཡ་ཧྲམ་ཧླ་ཧུ། ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ང་ཡིན་ནོ། །ང་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་རྟོག་གོ །སེམས་རྟོག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཆོས་ཀྱི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དོན་ནི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེ་ཉག་གཅིག་གོ །ཆོས་སྒོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་དོན་ཁྱོད་ལ་བཤད་ཟིན་གྱིས། དེའི་དོན་ལ་དཔྱོད་ཅིག ཅེས་གསུངས་པའི་མོད་ལ་མནལ་སད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་

པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེད།

དེ་བཞིན་དུ་ཁྲག་འཐུང་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེའི་རྟོགས་བརྗོད་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། ཁོང་ལོ་ཉེར་གཅིག་གི་སྐབས་སུ་ཧོར་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནུབ་མོ་རྨི་ལམ་དུ། ཐམས་ཅད་རྣམ་དག་མཁའ་སྤྱོད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཞིང་དུ་སྣང་ཚེ། མི་དཀར་ལྷ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཤ་བ་ཞོན་པ་ཞིག་འོངས་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའམ་བོ་ཐེ་ཧྲན་དུ་འགྲོ་ཐེར་བས་དེ་དང་བསྡེབས་ནས་སོང་བ་ན། རི་བོ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བའི་དབུས་རིའི་རྩེ་མོར་སླེབས་བྱུང་། དེ་ནས་མི་དཀར་པོ་དུང་གི་མདོག་ཅན་དེས། ཁྱོད་ཀྱིས་ལྷོས་དང་ཞེས་ཤར་ཕྱོགས་དང་ནུབ་ཕྱོགས། ལྷོ་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐོང་སྣང་སྣ་ཚོགས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཚེ་ལྷ་ཁྲུག་གཉིས་དང་མཇལ་ཏེ། ཀྱཻ། ཉོན་དང་གཞོན་ནུ་རིག་པ་ཅན། །ང་དོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་ཤེས་ན། །ང་ལྷ་ཁྲུག་དུང་གི་ཟུར་ཕུད་ཡིན། །སྲིང་མོ་མི་མིན་ཟེ་ལེ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ནས། ངེད་མིང་སྲིང་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་

སུ་འགྲོ། །མི་ཁྱོད་ཀུང་སྲིད་པའི་ཡུལ་དུ་སོང་། །ཁྱོད་བདེ་ཆེན་པདྨ་བཀོད་ཞིང་དུ། །ངེད་མིང་སྲིང་བསུ་མར་སླེབ་ངེས་ཡིན། །ཞེས་ཟེར་བས་གཉིད་སད་པར་གསུངས།

གཞན་ཡང་ཆོས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡང་གསེར་ལྗོངས་བླ་མ་རུང་ན་བཞུགས་སྐབས་རྨི་ལམ་སྤྲུལ་བསྒྱུར་ལ་བརྟེན་ནས། རི་བོ་རྩེའི་ལྔའི་གནས་འདིར་ལན་གསུམ་ཐོན་པར་གསུངས་ཏེ། ཐེངས་གཅིག་དབུས་རིའི་འདབས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གླིང་གི་རི་ཞོལ་དུ་ཤིང་ཙ་ཞིག་ནས་འབྲ་སྐྱུ་སོགས་དང་མཇལ། ཐེངས་གཅིག་ཉིན་ཕྱོགས་སུ་རབ་བྱུང་པ་མང་པོ་ཡོད་སར་ཐོན། ཡང་ཐེངས་གཅིག་གྲོང་མཐའི་སྤང་ལྗོངས་ཤིག་ཏུ་ཐོན་ཏེ། ཕྱིས་དངོས་སུ་བྱོན་སྐབས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་ཐོན་མྱོང་ཞེས་ས་གནས་དེར་དབང་སྒྲུད་གསོལ་འདེབས་སོགས་གསུངས།

གཞན་གནས་འདིར་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡ་བྱོན་ཚུལ་ནི། དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲེང་བས། ཛ་ཡ་ཨཱ་ནནྡ་འདི་བོད་དུ་བྱོན། པ་

ཚབ་ཀྱིས་ལོ་ཙཱ་བ་བྱས་ཏེ་ཕྱྭ་བ་དང་དབུ་མ་ཐལ་རང་གྲུབ་མཐའ་བརྩད་པས་པཎྜི་ཏས་མ་ཐུབ། སླར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྱོན་ནས་འཇམ་དཔལ་བསྒྲུབས། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་འདབས་སུ་འཇུག་པའི་རྒྱས་འགྲེལ་ཏོག་གེ་ཐོ་བ་མཛད་ནས་སླར་རྩོད་པ་ལ་བྱོན་དུས་ཕྱྭ་བ་གཤེགས། པ་ཚབ་ཀྱི་བུ་བཞི་སོགས་ནས་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་བོད་དུ་དར་བར་མཛད་དོ། །ཞེས་སོ། །

འཇམ་མགོན་ས་པཎ་གནས་འདིར་བྱོན་ཚུལ་ཡང་། གདུང་རབས་ངོ་མཚར་བང་མཛོད་ལས། ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྱོན་ནས་དེ་ན་གནས་པའི་རྟོགས་ལྡན་རྒྱན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱེ་རྡོ་རྗེ་ནཻརཱཏྨྱའི་ལུགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མངོན་པར་དབང་བསྐུར་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བདག་མེད་མའི་སིན་དྷུ་རའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྫོགས་རིམ་ཟབ་མོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མན་ངག་བྱིན་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ངོ་སྤྲོད་པར་བྱེད་པའི་གདམས་པ་ཟབ་མོ་གནང་ནས་རྒྱུད་གྲོལ་

བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གདམས་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ནས་བཞུགས་པའི་ཚེ་ཞེས་སོགས་ནས། རྟོགས་ལྡན་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་དག་ཐུགས་ལ་ཞོག་ལ་སྒྲུབ་པ་མཛོད་དང་ཕན་ཡོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་འོང་གསུངས་ནས་ཆེད་གཉེར་མཛད་ཅིང་། རྟོགས་ལྡན་རྒྱན་པོ་ལ་གདམས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིག་ཐུར་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་རྗེ་པའི་གསུང་ལ་བི་ཧིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྲིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་མཆིས། འདི་ཡན་ཆོད་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བཞུགས་པར་ལུང་གིས་བསྒྲུབས་པའི་སྐོར་ལས་འཕྲོས་ཏེ་ཙུང་ཟད་སྤྲོང་བའོ། །

འགའ་རེས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་རུ་དེ་ལྟར་བཞུགས་སོད། འོན་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ལ་ཉེ་རིང་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྔོན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་གནས་འདིར་དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོས་ལན་མང་དུ་ཕེབས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། གཞན་གྱི་

གནས་སུ་ལོ་གཅིག་བསྒྲུབས་པ་ལས། །འདི་དག་རྣམས་སུ་ཞག་གཅིག་སྒྲུབ་པ་གཅེས། །ཞེས་གནས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲེལ་དཀའ་བར་འགྱུར་རོ། །

པཎ་ཆེན་བི་མ་མི་ཏྲ་འོད་སྐུར་སྨིན་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བཞུགས་ཚུལ།

གཉིས་པ་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་ཡང་འཇའ་ལུས་འཕོ་ཆེན་འོད་ཀྱི་སྐུ་རུ་སྨིན་ནས། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་བསྐལ་པ་མ་ཞིག་བར་དུ་དངོས་སུ་བཞུགས་ཤིང་། ལོ་བརྒྱ་རེ་ན་བོད་དུ་སྤྲུལ་བ་རེ་འབྱོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་རྗེས་སུ། སླར་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་གསུངས་ཏེ། སྙིང་ཐིག་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོའི་བླ་མ་ཡང་ཏིག་གི་སྐབས་ལས། དེ་ནས་གདམས་པའི་གནད་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་པ། ཟབ་མོའི་པོ་ཏི་བཞི་ནི་མཆིམས་ཕུ་བྲག་དམར་དགེ་གོང་དུ་གཏེར་དུ་སྦས་ནས། རྒྱ་ནག་པོའི་

རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གཤེགས་སོ། །བསྐལ་པ་མ་ཞིག་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ཚངས་དབྱངས་འབྲུག་སྒྲ་ལས། བི་མ་ལ་རྒྱ་གར་ན་བཞུགས་དུས། བོད་ཡུལ་ན་རྒྱལ་པོའི་བླ་མཆོད་ཉིད་ཏིང་འཛིན་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཤཱའི་སྤྱན་གྱིས་གླིང་བཞི་དུས་གཅིག་ལ་གཟིགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་པཎ་ཆེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཞུས་ཏེ། རྒྱལ་པོས་རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོ་ལ་གསེར་གྱི་འབུལ་བ་བསྐུར་ནས་པོ་ཉ་བརྫངས། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་དཔོན་གཡོག་གིས་རྒྱལ་པོ་དང་པཎྜི་ཏ་རྣམས་ལ་ཞུ་བ་ཕུལ་བ། བདག་བོད་དུ་མཆིས་ཕན་ཆོད། བོད་དུ་སྔོན་ཆད་ཡོངས་སུ་མ་གྲགས་པའི་ཆོས་སྐོར་ཞིག་བསྒྱུར་དགོས་བྱས་པས། པཎྜི་ཏ་རྣམས་ན་རེ། རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་འོག་ན་མན་ངག་གི་ཆོས་སྦས་ནས་ཡོད་པ་དེ་འོ་སྐོལ་རྒྱ་གར་ལ་སྤྱོད་དབང་མེད་ན་ཡང་། ཁྱོད་བོད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡུས་ཆེ་བ་ཡིན་པས་ཇི་ལྟར་རིགས་པ་ཐོན་ལ་ཁྱེར་ཟེར་བས། བི་མ་ལ་དཔོན་གཡོག་གིས་ཆོས་མ་ལུས་པ་སྤྱན་དྲངས་

ནས་རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་རྩ་ཆད་ཅེས་གྲགས། བི་མ་ལ་བསམ་ཡས་སུ་ཕེབས། མདོ་སྔགས་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཐེག་དགུ། རྫོགས་ཆེན་གྱི་རྒྱུད་སྡེ་གསུམ་གྱི་ཆོས་མཐའ་དག་བསྒྱུར་ནས། མཐར་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་བསྟན་པ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་བཞུགས་ཤིང་ལོ་བརྒྱ་ན་སྤྲུལ་པ་རེ་བོད་དུ་བྱོན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གསང་སྔགས་སྙིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་ལས། བི་མ་ལས་གསང་བ་སྙིང་ཐིག་གི་སྐོར་རྣམས་མཆིམས་ཕུའི་དགེ་གོང་དུ་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་སྦས། ཐིག་ལེའི་སྐོར་གྱི་རྒྱུད་ལུང་མན་ངག་གི་རྒྱ་དཔེ་རྣམས་མ་འོངས་པ་ན་ཚོང་འདུས་ཀྱི་འོ་མ་ལྟར་བསླད་ཅིང་ཉམས་འགྲོ་བར་གཟིགས་ནས་ཞུ་དག་གི་ཐེབས་སུ་སྦས། དེ་ལྟར་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་བོད་དུ་བཞུགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གསུམ་བཞེས་ཚེ། རྒྱ་ནག་ཏུ་གཤེགས་ཏེ་བསྟན་པ་ཇི་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་ལ་སྐུ་དེ་ཉིད་མ་བསྡུས་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་ལ། ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་བོད་དུ་སྐུའི་བཀོད་པ་འབྱུང་ལ། འདིས་དགའ་རབ་རྡོ་རྗེ་ལ་ལན་བདུན་དུ་མཇལ་ནས་གསན་ཅིང་མ་འོངས་པར་བསྟན་པའི་བཅས་འཛིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོས་པའི་ཚེ་རྡོ་རྗེ་

གདན་དུ་འོད་ཀྱི་སྐུ་ཡལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་འཇམ་དཔལ་ཇི་ལྟར་མཇལ་ཚུལ།

གཉིས་པ། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་ཐོན་པའི་དད་ལྡན་སྐྱེ་བོ་མཆོག་དམན་རབ་འབྲིང་སུ་ཡིན་ཡང་རང་རང་གི་ཁམས་དབང་མོས་པ་བསམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རིམ་པ་དང་འཚམ་པའི་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་ཐུབ་པ་ལ་བསླུ་བ་མེད་ཅིང་། ཞལ་མཇལ་ཚུལ་ཡང་དབང་པོ་རབ་ལ་འཇམ་དཔལ་དངོས་སུ་སྣང་སྟེ་དབང་བསྐུར་གདམས་པ་ནོད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་བྱ་བ་སོགས་དང་། གཞན་རྣམས་ལའང་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་དད་པ་དག་སྣང་དང་ལས་སྒྲིབ་སྲབ་འཐུག་གི་དབང་གིས་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་པའི་འོད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་དུ་འདོད་དགུར་བསྒྱུར་བའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཏེ། བྱང་

ཚུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་དང་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་མོ་དགེ་སློང་བྲམ་ཟེ་ལ་སོགས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པ་སྟེ། རོལ་མོ་མཁན་ལ་རོལ་མོའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་གཟུགས་སྣ་ཚོགས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་ལས་ཆགས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སྟོན་པ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་མོ་དགེ་ཚུལ་སློང་བྲམ་ཟེ་དང་། རྒྱ་དང་བོད། སོག་པོ། ཀན་པ་དང་གཞོན་ནུ་སོགས་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་ཞལ་སྟོན་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་གནས་འདིར་ལྷགས་པའི་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཟུགས་སུ་གང་སྣང་ཐམས་ཅད་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་དག་སྣང་མ་བྱས་ན་དངོས་ཟིན་པར་དཀའ་སྟེ།

༧ ཕག་ཀན་ཏ་ཞེ།

སྔོན་སོག་པོའི་དགེ་བཤེས་ཤིག་གིས་ཁོང་གི་སློབ་མ་ཞིག་

ལ། ཁྱོད་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་སོང་དང་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་མཇལ་གྱི། བདག་གིས་ཁྱོད་ལ་ཕན་མ་ཐོགས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས། སློབ་མ་དེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་སོང་ནས་བསྒྲུབས་པ་བྱས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ཅི་ཡང་མ་མཇལ་བར་སླར་འོངས་ནས་རྒྱ་ནག་གླང་ཆེན་འཁྱིང་རི་ལ་ཕྱིན་པ་ན། ཁང་ཆེན་ཞིག་ཏུ་རྒྱ་ངོ་མི་ཤེས་པ་མང་པོས་ཟས་ཟ་བར་མཐོང་། ཁོང་དེར་ཕྱིན་ནས་ཟ་མ་བསླངས་པ་ན་སུས་ཀྱང་ལན་ཙམ་ཡང་མི་སྟེར་བར་ལུས་ཤིང་། དེ་ནས་ཁང་ཐུག་ན་རྒྱ་དཔོན་ཞིག་བཞུགས་པ་དེས་འདིར་ཤོག་ཅེས་ལག་བརྡ་བྱས་པས་ཁོང་འགྲོ་ཕོད་མི་ཕོད་བྱས་ཏེ་དེའི་དྲུང་དུ་སོང་བ་ན། གསོལ་ལྟག་མང་དུ་གནང་ནས་ཁྱོད་གང་ནས་འོང་བ་ཡིན། ད་གང་དུ་འགྲོ་དྲིས་པས། བདག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་དུ་རེ་ནས་སོང་ཡང་། ཞལ་མཇལ་མ་ཐུབ་པར་ད་ཕྱིར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་མཚན་ཐམས་ཅད་ཞུས་པས། དེ་ནས་རྒྱ་དཔོན་གྱིས། ད་ཁྱོད་རང་ཕ་ཡུལ་དུ་འགྲོ་ན་འདི་ནས་ཕར་སོང་བའི་ལམ་ན་ཡ་ཅེ་（雅杰）ཞེས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཞིག་

ཡོད། དེ་ན་ཏ་ཞི་（达西）ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཡི་གེ་འདི་བྲིན་ཅིག་ཅེས་ཡིག་འཕྲིན་ཤོག་དྲིལ་ཞིག་བསྐུར་ཞིང་། ལམ་རྒྱགས་ཀྱི་ཟས་ཀྱང་མང་དུ་གནང་། ཁོང་གིས་ཡི་གེ་དེ་ཁྱེར་ནས་གྲོང་ཁྱེར་ཡ་ཅེ་ཏུ་སོང་ནས་ཏ་ཞི་གར་ཡོད་དྲིས་པ་ན་སུས་ཀྱང་མ་ཤེས། སླར་ཡང་ཡང་རྩར་གཙོད་བྱས་པ་ན་མི་ཏ་ཞི་ཟེར་བ་ཞིག་མ་རྙེད། དེ་ཚེ་མི་ཞིག་གིས་སྨྲས་པ། འདི་ན་ཕག་རྒན་ཏ་ཞི་ཞེས་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ནི་ཏ་ཞི་ཞེས་བྱ་བ་སུ་ཡང་མེད་དོ་བྱས་པས། དེ་ཡིན་ནམ་སྙམ་ནས་སྔོན་དུ་བཙུག་ཅིང་ཕག་རྒན་གྱི་ཐད་དུ་སོང་ནས་ཡིག་འཕྲིན་མདུན་དུ་འཕངས་པ་ན། ཕག་རྒན་གྱི་སྣ་ཡིས་ཡིག་འཕྲིན་ཤོག་དྲིལ་བཤིགས་ནས་ཅུང་ཟད་བལྟས་ཏེ་མྱུར་དུ་ཚེ་འཕོས་པར་གྱུར། ཁོང་ངོ་མཚར་ཏེ་ཡི་གེ་ལ་བལྟས་པ་ན། དེའི་ནང་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཏ་ཞི་ལ་སྤྲིངས་པ། ཁྱོད་འདི་ནས་དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལ་འགྲོ་དོན་རེ་ཞིག་རྫོགས་ཀྱི། ད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སོང་ནས་སྤྱོད་ཡུལ་གཞན་གྱིས་ཤིག འཇམ་དཔལ་ནས་བྲིས། ཞེས་པ་འདུག་པས་ཁོང་གིས་སྤྱར་གྱི་རྒྱུ་

དཔོན་དེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་སླར་སྒུར་དུ་ལོག་ནས་བལྟས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་མོད། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་དེས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་མཇལ་བའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་མཐར་གྲུབ་པ་ཐོབ་པར་གསུངས།

༣ ཤྭ་དཀར་རྒན་པོ།

དེ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཐེངས་རེར་རྒན་པོའི་གཟུགས་སུ་མཇལ་ཏེ། སྔོན་ལེ་རྒྱལ་རབས་རྗེས་མའི་སྐབས་སུ་ཧེང་ཀྲིའུ་（恒州）ཕྱོགས་ནས་འོང་བའི་ཧུའུ་ཡན་ཆིང་（呼延庆）ཞེས་པའི་རྔོན་པ་ཞིག་གིས་མི་བཞི་ཁྲིད་དེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐོན་སྐབས། གློ་བུར་དུ་ཤྭ་བ་དཀར་པོ་ཞིག་མཐོང་། ཁོང་ཅག་གིས་དེ་གསོད་སྙམ་དུ་རྗེས་སུ་བསྙེགས་པ་ན་ར་བ་ཞིག་གི་ནང་དུ་བྲོས་སོང་། དེར་ཕྱིན་པས་རྒན་པོ་མགོ་དཀར་ལག་ཧེན་རིང་པོ་ཅན་ཞིག་འོངས་ནས། ཁྱེད་ཅག་གིས་ང་ཡི་ཤྭ་བ་བདའ་བར་བྱས་ནས་ཅི་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་པས། དེ་དག་གིས་སྨྲས་པ། ངེད་རྣམས

ཀྱིས་ཤུ་བ་མ་བསད་ན་ལམ་རྒྱུགས་མེད་པས་བཀྲེས་ལྟོགས་ཀྱིས་འཆིར་ཉེན་པས་ཐབས་མ་རྙེད་པ་ཡིན་ཞེས་བྱས་པས། རྒན་པོས་ལག་རྟེན་གྱིས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བརྡ་བྱས་ནས་ཞིང་ཐོག་ཡོད་པས་དེ་ཟོ་ཞིག་ཟེར་ནས་རྒན་པོ་དང་ར་བ་ཡང་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། ཁོང་རྣམས་ངོ་མཚར་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་དེར་སོང་བ་ན་ཞིང་ཐོག་ཆེས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་མཚོན་དང་ལག་པས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མ་ཆོད། དེ་ཚེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་། དེ་ནས་བཟུང་ཇོན་མི་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན་བྱས་སོ། །དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཞིང་ཐོག་རྣམས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཐོར་འོང་བས། དེ་ཚེ་དགའ་སྐྱེ་སྤྱུར་དུ་ཐོས་པ་ན། སྔོན་ཧག་ཏུ་ཇོན་བྱེད་པའི་སྡིག་ཆེན་དེ་ལ་ཞིང་ཐོག་རྣམས་རིགས་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཐམས་ཅད་རོ་ཁ་བར་སྣང་ཞིང་། གཞན་རྣམས་ལའང་སྡིག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རོ་སྐྱུར་བ་དང་མངར་བ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་བྱུངས་བས། དེ་དག་གིས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྙེད་ཅིང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་སྤྱོད་བར་ཤེས་ཏེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཆེས་དད་པར་

གསུར། ཁོང་ཚག་གིས་ཤིང་ཐོག་ཐོས་རྗེས་དེ་དག་ཀྱང་མི་སྣང་བས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཟས་གནང་བར་ཤེས། དེས་ན་རྒན་པོ་ནི་འཇམ་དཔལ་དང་ཤྭ་བ་ནི་དེའི་སེང་གེ་ཡིན་ནོ། །

༣ གཟུགས་མི་སྡུག་པའི་གྲྭ་བཙུན།

ཡང་འཇམ་དཔལ་ཐེངས་རེར་མི་སྡུག་པའི་གཟུགས་སུ་མཇལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྔོན་ཏིང་ཀྲོའུ་（定州）ཕྱོགས་ནས་བྱོན་པའི་གྲྭ་པ་མིང་ཞུས་（明勖）ཞེས་པས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་མཇལ་དུ་རེ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕེབས་ཏེ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཉིན་ཞིག་ཁོང་གི་མདུན་ཕྱོགས་ནས་གློ་བུར་དུ་ངོ་མི་ཤེས་པའི་གྲྭ་པ་རྐང་པ་གཉིས་ལ་རིང་ཐུང་ཅན། མིག་གཉིས་ལ་ཆེ་ཆུང་ཡོད་པ། སྣ་བུག་གཉིས་ཀ་གྱེན་དུ་བརྗེས་པ་ཞིག་དང་ཐད། ཁོང་གིས་ཕྱག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ། འཕགས་པ་ཁྱེད་ཉིད་གང་ནས་འོང་། འཇམ་དཔལ་གང་དུ་བཞུགས། ཞེས་དྲིས་པ་ན། དེས་ཀྱང་ལན་དུ་དེ་ལྟར་བྱས། ཁོས་དེ་ཉིད་

འཇམ་དཔལ་མིན་པར་སེམས་ནས་ཉིན་མང་པོར་མཉམ་དུ་བསྡད། ཉིན་ཞིག་ཁོང་གཉིས་ཁར་རིའི་འདབས་སུ་ཐོན་སྐབས་ཤིག་ལ་གྲྭ་པ་དེ་གློ་བུར་འགྱེལ་ནས་ཁྲག་མང་པོ་བསྐྱུགས་པས་ཁོང་གིས་མྱུར་དུ་དེ་ཡར་ལ་བསྐྱོར་ནས་ཡོད་སྐབས། གློ་བུར་དུ་དེའི་ཉེ་གམ་ནས་དགོན་པ་ཞིག་སྣང་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་གྲྭ་བཙུན་མང་པོ་ཞིག་འོངས་ནས་ཁོང་གཉིས་དགོན་ནང་དུ་བསུས། དེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་མཇལ། དེར་ཁང་པ་ཞིག་ཏུ་ནད་པ་དང་ཁོང་གཉིས་བཞག་ནས་གྲྭ་བཙུན་རྣམས་གཞན་དུ་ཆོས་འཚོགས་སར་ཕྱིན་སོང་།

དེ་ནས་མུན་ཡང་རུབ་ལ་ཉེ་བ་ན་ནད་པའི་ཁ་ནས་སླར་ཡང་ཁྲག་དང་རྣག་མང་པོ་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བསྐྱུགས་པས་ཁང་པའི་ནང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣག་གི་དྲི་ངན་གྱིས་ཁྱབ། དེ་ཚེ་ནད་པས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བྱུང་། ང་རང་གི་ནད་འདིས་ནི་ཤི་ཡང་མི་ཐུབ། གསོན་ཡང་མི་

ཐུབ་པས་འདི་ལྟར་རྟག་ཏུ་ན་བཞིན་ཡོད། ད་ནི་ཁྱེད་ཉིད་བྱོན་དང་ཚོག་གི་ཞེས་གསུངས། མིང་ཞུས་ཀྱིས་ད་དུང་མི་འགྲོ་སྨྲས་ཀྱང་། སླར་ཡང་ནད་པས། ཁྱེད་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མཇལ་ཤགས་ཆེ་བས། ང་རང་འདིར་སྐྱུར་ལ་བྱོན་འཚལ། ཞེས་ཡང་ཡང་སྨྲས་པས། འོ་ན་ང་རང་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཕྱི་རོལ་དུ་སོང་ནས་འཇམ་དཔལ་མཇལ་རྗེས་ཁྱོད་ལ་ནད་གཡོག་བྱེད་ཅེས་སྨྲས་ཏེ་ཁོ་རང་གིས་ལག་རྟེན་བཟུང་ནས་དགོན་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་སྐབས་སྟོན་དང་མི་འདྲ་བའི་བདེ་སྟོང་གི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས། དེ་ཚེ་གློ་བུར་དུ་སྒྲ་ཞིག་གྲགས་པས་ཕྱིར་བལྟས་པ་ན། དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱང་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཅིང་། རྒྱང་རིང་པོའི་སྤྲིན་གསེབ་ཏུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་སེང་གེ་ལ་ཆིབས་ཏེ་བྱོན་སོང་། དེ་ཚེ་ཁོང་ཤིན་ཏུ་འགྱོད་དེ་ལག་པས་བྲང་ལ་རྡུང་བཞིན་གདུང་དབྱངས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་ཕྱག་མང་པོ་འཚལ་བ་ན། སླར་ནམ་མཁའ་ནས་ཞལ་གདམས་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །

༤ བར་སྣང་གི་འཇམ་དཔལ།

ཡང་རྒྱ་ནག་གི་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ཚིག་དོན་མང་པོ་མ་ཤེས་པར་མཁས་པ་མང་པོར་དྲིས་ཀྱང་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཆོད་པས། དཀའ་ཚེགས་ཆེན་པོས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྱོན་ནས་འཇམ་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཉིན་ཞིག་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནས་འཇམ་དཔལ་དངོས་སུ་སྣང་སྟེ་ཆོས་གསུངས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཅིང་ཡིད་ཚིམས་ཏེ་སླར་ལོག་པར་གསུངས་སོ། །

༥ བསོད་སྙོམས་པ་ལྷུན་ཅི།

སྤྱིར་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་འོང་བའི་སྐྱེ་བོ་སུ་ཡིན་ཡང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱི་ལེ་སྟོང་ནས་བསུ་ཞིང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལ་སྐྱེལ་（接一千送八百）བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱ་ནག་གི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་བླ་མ་ཞུས་ཡུན་（虛云）གྱི་རྣམ་

ཐར་ལམ། ཁོང་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་བརྒྱངས་ཕྱག་ཕུལ་ནས་འོང་། ཐེངས་ཤིག་དེང་སང་ཧོ་ནན་ཞིང་ཆེན་（河南省）གྱི་ས་མཚམས་སུ་ཐོན་སྐབས་ཉིན་ཞག་མང་པོར་ཁ་བ་བབས་ནས་འགྲོ་ལམ་བཀག་ཀྱང་སྔར་ནན་གྱིས་བྱོན། འོན་ཀྱང་ཁོང་ལ་ལམ་རྒྱགས་ཀྱང་ཆད་པས་བགྲེས་དུབ་དང་། ཡུན་རིང་བྱོན་པའི་དཀའ་ཚེགས་གྲང་དར་བཅས་ཀྱིས་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་དུ་དབང་མེད་དུ་འགྱེལ་ཏེ་བརྒྱལ་སོང་། ཞག་མང་པོར་དེ་ལྟར་ལུས་ཏེ་ཁོང་གི་སྟེང་དུ་ཁ་བ་ཁྲུ་གང་ལྷག་གསར་དུ་ཆགས་ཡོད་པའི་ཚེ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སློང་མོ་བ་ཞིག་གི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ནས་དེའི་འོག་གི་ཁ་བ་རྣམས་ཕྱགས་ཤིང་ཁོང་ཡར་བསླངས་པ་དང་། ཟུར་དུ་སྦྱིལ་ཚུང་ཞིག་ཏུ་མེ་སྦར་ཏེ་ཁོང་དེར་ཁྲིར་བར་མ་ཟད། ཁ་ནང་དུ་འབྲས་ཐུག་འཇམ་པོ་དལ་གྱིས་བླུགས་པས་ག་ལེར་བླ་མ་བརྒྱལ་སངས་ཏེ་དྲན་པ་རྙེད། ཁོང་གིས་སྔར་ཡང་ཕྱག་ཕུལ་ཏེ་བྱོན་པ་ན། སློང་མོ་པས་སྨྲས་པ། ཁྱོད་ཉིད་ཧ་ཅང་དཀའ་ཚེགས་ཆེ་བས། དེ་ལས་ཕྱག་འཚལ་མི་དགོས། ཞེས་བྱས་ཀྱང་བཟློག་

མ་ཉུས་པར་སྤྱ་མཐུད་དུ་ཕྱག་འཚལ་བཞིན་བྱོན། ཁོ་ན་ངས་ཁྱོད་ཀྱི་ཁུར་པོ་འཁུར་ཞེས་ཅ་ལག་རྣམས་སློང་མོ་བས་བཟུང་ནས་ཉིན་མང་པོར་མཉམ་དུ་འོངས། ཉིན་ཞིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་དང་ཉེ་བ་ན། ད་ནི་ང་རང་ཁྱོད་ཀྱི་ཅ་ལག་རྣམས་ཁུར་ནས་སྔོན་དུ་འགྲོ། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ང་མི་ཤེས་མཁན་གཅིག་ཀྱང་མེད། ངའི་མིང་ལ་ལྷུན་ཅེ་（文吉）ཟེར་བ་ཡིན། ཁྱེད་དེར་ཐོན་སྐབས་ང་རང་ཚོལ་ནས་ཤོག་ཅེས་ཟེར་ཞིང་སོང་ངོ་། །བླ་མས་རྗེས་སུ་བརྒྱུངས་ཕྱག་འཚལ་བཞིན་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་སླེབས་པ་ན། མིང་དེ་ལྟར་དུ་དྲིས་ཀྱང་ཀུན་གྱིས་འདིར་མི་དེ་འདྲ་ཞིག་གདན་ནས་མེད་པས། དེ་ལྷུན་ཧྲུའུ་ཤུའུ་སའམ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་བསྒྱུ་མར་བྱོན་པ་ཡིན་ཤས་ཆེ་ཞེས་སྨྲས་སོ། །དེ་ནས་བླ་མའི་ཅ་ལག་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་ཞིག་ནས་རྙེད་པར་གསུངས་སོ། །

༦ བདུད་ཙུ་ཙ་གཉིས།

ཡང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ། ཐྲ་ཡན་（

法严）ཞེས་པའི་བླ་མ་ཞིག་གིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་དབེན་པ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་མཚམས་ལ་བཞུགས་པར་དགོངས་ནས། ཕོ་རང་གི་ཟས་དང་ཅ་ལག་རྒྱ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་དང་བཅས་རྐང་ཐང་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཏེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གྲོང་འདབས་སུ་སླེབས། དེ་ཚེ་ཅ་ལག་རྣམས་ཆེས་ལྗིད་པས་ཁུར་མ་ཐུབ་ནས་བསྡད་ཡོད་སྐབས། ཉེ་ཟུར་ནས་རྒན་པོ་བགྲེས་པོ་མགོ་ལ་ལག་རས་སེར་པོ་དཀྲིས་པ། སྤྲིན་བལ་ནང་ཚངས་བྱས་པའི་ལྭ་རིང་དང་རྟ་ལྷམ་གྱོན་པ། ལོ་ཚོད་ཏ་ལམ་དྲུག་ཅུའི་སྟོད་དུ་བཀལ་བ་ཞིག་འོངས་ནས། བླ་མ་ལགས། ཁྱེད་ཀྱི་ཅ་ལག་རྣམས་ཕོ་བོས་འཛིན་རོགས་བྱེད་ཅེས་ཅ་ལག་ཐམས་ཅད་ཁུར་ནས་ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་སྤྱི་ལི་དུ་མ་བརྒལ་ཏེ་གནས་འདིའི་ཉལ་ཁང་ཞིག་གི་སྒོར་སླེབས། བླ་མའི་སེམས་ལ་འདི་འདྲའི་རྒས་ཀྱང་ད་དུང་དེ་འདྲའི་ཤེད་ཆེ་བ་ནི་ངོ་མཚར་སྙམ། དེ་ནས་ནུབ་མོ་ཉལ་ཁང་དེར་ལྷན་དུ་བསྡད། རྒན་པོ་ལ་ཁྱོད་ཕ་ཡུལ་གང་ནས་ཡིན་སོགས་དྲིས་པ་ན། ང་རང་གི་ཁྱིམ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་འདིར་ཡོད། ངའི་མིང་ལ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཟེར་བ་ཡིན། ཞེས་བྱས་པས། ཕོང་ཡ་མཚན་

སྐྱེས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱི་མིང་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་བདུན་ཙུ་རྩ་གཉིས་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་དྲིས། དེ་ནི་ཕོ་བོའི་མ་རྒན་ལོ་བདུན་ཙུ་རྩ་གཉིས་ལ་སོན་སྐབས་གཟོད་བདག་སྐྱེས་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་ལ་བདུན་ཙུ་རྩ་གཉིས་ཞེས་བཏགས་སོ་ཞེས་བཤད། ཕོང་གིས་མོ་ལོ་བདུན་ཙུའི་ནང་བུ་ཕྲུག་སྐྱེས་པ་ནི་ཧོས་ཀྱང་མ་མྱོང་བས་འདིས་ཅི་ཟེར་བ་ཡིན་སྙམ། ཕོང་གཉིས་གཉིད་རན་ཁར། རྒན་པོས། བླ་མ་ལགས། སྒོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཀྱི་ཧྲ་འདི་ཕོ་ན་མ་བཏུལ་ན་དཀའ་ལོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ལ། གོ་བྱུང་ཞེས་ལན་བྱས་ཏེ་ག་ལེར་གཉིད་དུ་ཟིན། ཕྱིར་ནངས་སྔ་མོ་ཡར་ལངས་ཏེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཟ་མ་ཟོས་རྗེས་སོ་སོར་གྲེས་སྐབས། བླ་མས་ཁྱོད་ཀྱིས་ངའི་ཅ་ལག་ཐག་རིང་དུ་ཁུར་བས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་ཁུར་གླ་སྤྲད་ཀྱང་། རྒན་པོས་དེ་མ་བླངས་བར། ངས་རྟག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་རོགས་རམ་ཐུན་བུ་རེ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པས་ཁུར་གླ་ཅི་ཡང་མི་དགོས་གསུང་བཞིན་ཡུད་ཙམ་ཞིག་ནས་མི་སྣང་བར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ཚེ་དེ་ཉིད་འཇམ་དཔལ་ཡིན་པར་ཤེས་ཤིང་གཟོད་ཕོང་གི་རྒྱ་མིང་ལ་བསམ་

བློ་བཏང་བ་ན། བདུན་དང་གཉིས་ནི་མིང་གི་ཡིག་འབྲུ་དང་པོ་（文）དེ་ཡིན་ཞིང་། བཅུ་ནི་མིང་འབྲུ་ཕྱི་མ་（殊）ལ་སྦྱུག་རིམ་བཅུ་ཚང་དགོས་པས་མིང་ལ་བདུན་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཕྱོགས་ཙམ་ཤེས་སོ། །

༧ བ་དམར་རྫི་བོ།

གཞན་འཇམ་དབྱངས་དཀར་པོའི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ་གྲགས་པ་རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་ཀུན་ལ་བྱང་ཆུབ་པ་བླ་མ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པར་སློབ་མ་ཆིང་ཞིན་（青心）ཟེར་བའི་དགེ་བསྙེན་ཞིག་ཡོད། དེ་ཉིད་བླ་མའི་བཀའ་བཞིན་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་ཞག་བརྒྱ་ཐུག་ཙམ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ཞིག་ཨེ་མཇལ་སྙམ་དུ་ཉིན་མཚན་བར་མེད་ལ་བསྒྲུབས་ཀྱང་རྟགས་མཚན་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་། ཉིན་ཕྱི་མའི་སྐབས་སང་ཉིན་རང་ཡུལ་དུ་འགྲོ་རན་པས་དེ་རིང་རྩེ་སྐོར་ལ་གཅིག་འགྲོ་སྙམ་ནས་སོང་། རི་རྩེར་ཕྱིན་ནས་མར་འོང་ཚེ་ཉི་མ་ནུབ་ལ་

ཉེ་འདུག ཁོ་རང་གིས་ལམ་རྒྱགས་ཅི་ཡང་མ་བཟུང་བས་ཤིན་ཏུ་བཀྲེས་ཤིང་ངལ་དུབ་ཀྱིས་ལམ་བར་ཞིག་ཏུ་ངལ་གསོ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་སྐབས། གློ་བུར་དུ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ནས་སྐྱེས་བུ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཡར་མར་ཞིག་ཏུ་སོན་པ། རྫི་བོ་གོས་རྙིང་ཅན་ཞིག་གིས་བ་དམར་པོ་ཞིག་ཁྲི་འདེད་རྒྱབ་འདེད་བྱེད་ཞོར་གྲོ་རྫེན་གྱིས་བྱས་པའི་མོག་མོག་མང་པོ་བཟུང་ནས་ཟ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བར་མཐོང་བས། ཁོས་རྒྱུ་མཚན་བཤད་དེ་ཟས་བསླངས། དེས་གཏམ་མ་སྨྲས། ཟས་ཁམ་འཕྲོ་ཞིག་གནང་། དགའ་སྟེ་ཟོས་པ་ན་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་རོ་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་མྱངས་བས། ཁོ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེས་ཏེ་དེ་ཅི་ཡིན་སྙམ་ནས་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཏེ་སོང་ཞིང་། ཨ་ཇོ་ཁྱེད་འཇམ་དཔལ་ཨེ་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ཀྱང་། ཁོ་བོ་འཇམ་དཔལ་མིན་ཞེས་ལན་བཏབ། ཡང་ཡང་དྲིས་པ་ན། འོ་ན་ང་རང་འཇམ་དཔལ་ཡིན། ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། ཅེས་གསུངས།

དེ་ཚེ་ཁོས་ཅི་ཞུ་མ་རྙེད་པར་དལ་ཅིག་ཏ་ལས་སོང་། དེ་མ་ཐག་བ་དམར་པོ་དེ་སེང་གེའི་གཟུགས་སུ་གྱུར། རྫི་བོས། ད་སེང་གེ་ལ་ཆིབས་

ཞེས་སྨྲས། ཁོ་རང་དེར་གཅར་བ་ན་སེང་གེས་ཧམ་ཧམ་བྱས་པས། དེ་ལ་འང་ཆིབས་མ་ཕོད། ཁོ་ན་ཁྱོད་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ནས་ད་དུང་སྡིག་བཤགས་བྱོས་ལ་སྨོན་ལེགས་པོ་གྱིས། ཞེས་ཟེར་བཞིན་དུ་རྗེ་བོ་སེང་གེ་ལ་ཆིབས་མ་ཐག་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུར་གྱུར་ནས་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ཧེ་མཐོར་བསྐྱོད་ཅིང་བྱོན་སོང་། དེ་ཚེ་དགེ་བསྙེན་ཤིན་ཏུ་འགྱོད་པ་དང་མོས་གུས་འདྲེས་མས་དབྲལ་བ་སར་གཏུགས་ནས་ཕྱག་བྱས་པས། ཁོ་རང་ལ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་པའི་ཉམས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས་ཤིང་ཕྱིར་ཉིན་རང་ཡུལ་དུ་ལོང་ངོ་། །

༦ བྲིས་པ་བྲ་ཆལ།

ཡང་གནས་འདིའི་ཤར་ཕོད་ཅེས་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་གིས་ལྔོ་རིའི་རྒྱབ་ནས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་བྲིས་པའི་གཟུགས་ཀྱིས་མཇལ་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་ཡུན་རིང་ལ་འཇམ་དཔལ་བསྒྲུབས། ཉིན་ཞིག་རི་རྩེ་ནས་བྲིས་པ་ཞིག་དང་

ཐད་ནས། བཙུན་པས་ཁྱོད་གང་ལ་འགྲོ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། བྲིས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དྲིས། བདག་འཇམ་དཔལ་མཇལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་སྨྲས་པས། བྲིས་པས་ཀྱང་། ང་ཡང་འཇམ་དཔལ་མཇལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་བྱས་པས། འོ་ན་འུ་ཅག་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་ཉིན་ཞག་མང་པོར་མཉམ་འགྲོ་མཉམ་འདུག་བྱས། བྲིས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་བ་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་འདུག་པས་རྟག་ཏུ་བཙུན་པ་ལ་བཀའ་བཀྱོན་བྱས། ཉིན་ཞིག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འོང་སྐབས་སུ་གློ་བུར་དུ་འཇའ་ཡལ་བ་ལྟར་གྱུར་པས་ཁོང་གིས་གཟོད་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་ཤེས་ཏེ་འགྱོད་སྐད། གཞན་ཡང་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་སོགས་འདྲ་མིན་གྱི་གཟུགས་སུ་མཇལ་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་འགྱུར་ལས་ཤེས།

མདོར་ན་གནས་འདིའི་རྩི་ཤིང་མེ་ཏོག་ཆུ་ཀླུང་རྫིང་བུ་རི་གླིང་ནགས་ཚལ་སྤང་ལྗོངས་དགའ་ཚལ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་གྱི་རང་གཟུགས་ཡིན་པར་གསུངས། ཁྱད་པར་དུ་གནས་གཞན་གང་དང་མི་འདྲ་བར་རྟག་ཏུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་

ཅན་སྤྱིན་དཀར་དང་འཇའ་ཚོན་སྣ་ལྔའི་ལྷ་སྐུ་དང་། ཡིག་འབྲུ་སྣ་ཚོགས། རལ་གྲི་དང་པོ་ཏི་སོགས་ཕྱག་མཚན་གྱི་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་གནས་འདིར་སོན་པ་ཀུན་གྱིས་མཇལ་ཐུབ་ཅིང་། དེ་དག་མཇལ་ན་འཇམ་དཔལ་དངོས་འོད་ཟེར་བཅུ་ཕྲག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ལྷུན་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱན་ལས། སྣ་ཚོགས་སྟོན་པའི་རྣམ་འཕྲུལ་སྣང་ཚུལ་ནི། །འཇམ་དཔལ་ཉིད་དང་སྤྲུལ་བའི་རྣམ་འཕྲུལ་ནི། །འོད་ཟེར་འཁྲོ་ཚུལ་རྟགས་དང་མཚན་མ་སོགས། །གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་གཅིག་ཏུ་ངེས་མེད། །དད་ལྡན་ལ་ལར་འོད་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་དུ། །སྣང་ཚུལ་དཔག་ཏུ་མེད་མོད་དེང་སང་ནི། །རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་བས་འོད་ཟེར་བཅུ་ཕྲག་གཅིག །ཅེས་རིམ་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་ཡངས་བའི་འོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། །ཁ་དོག་སྣ་ལྔ་འཇའ་ཚོན་འདྲ་བ་ལས། །ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་བཞིན། །ས་དང་ནམ་མཁའི་ངོས་ཀུན་ཁྱབ་པར་སྣང་། །ཞེས་སོགས་ནས་བཅུ་ཕྲག་གི་བར་དུ་མཇལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །

རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་བཀོད་པ།

གསུམ་པ། གནས་འདིའི་རྟེན་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་འགའ་ཞིག་གླེང་བ་ལ་དངོས་དང་། ཡ་གྱལ་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་གནས་གསུམ་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའམ་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ཚུལ།

རི་བོ་རྩེ་ལྔ་འདི་དེང་སང་གི་ཧྲན་ཤི་ཞིང་ཆེན་（山西省）གྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཡོད། འདི་ལ་འགྲོ་དུས་གྲོང་ཁྱེར་ཁྲིང་ཏའུ་ནས་མེ་འཁོར་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཐའེ་ཡོན་གྲོང་ཁྱེར་（太原）བར་དུ་སྤྱི་ལེ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་བཞི་བརྒྱ་གོ་གསུམ་ཡོད། དེ་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ལ་སྤྱི་ལེ་ཉིས་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་པས་ཡང་སྤྱི་འཁོར་དུ་བསྡད་ནས་སོང་ན་ཉིན་གཅིག་གིས་ལེགས་པོར་སླེབས་ཐུབ།

སྐྱིར་རི་བོ་འདིར་རྩེ་མོ་ལྔ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་སུ་གསུངས་ཏེ། ཤར་རི་རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དང་། ལྷོ་རི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན། ནུབ་རི་སྣང་བ་མཐའ་ཡས། བྱང་རི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ། དབུས་རི་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་བཅས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་ཡང་ཡིན་ཏེ། དབུས་རི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ལ་མི་འགྱུར་ལྷུན་པོའི་སྤོ་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། འདི་ནི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདར་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་སྐུ་མདོག་སེར་པོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན། འདི་ལ་སྔོན་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་རི་རྩེ་ནས་འཇམ་དཔལ་སེང་གེ་ལ་ཆིབས་ནས་རྒྱལ་སྲས་ཁྲི་ཐྲག་གིས་བསྐོར་བ་དངོས་སུ་མཇལ་བའི་གནས་སོགས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཆེན་ཉེར་བརྒྱད་ཡོད་པར་གསུངས། ད་ལྟ་རི་རྩེ་འདིར་མཆོད་རྟེན་དང་ཡན་ཅོའོ་སི་ (演教寺) ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཡང་ཡོད། དེའི་ལྟ་ཁང་གི་ནང་དུ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་རྡོ་སྐུ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡོད་

ཅིང་། དེའི་མདུན་དུ་བདག་ཅག་གི་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཁོར་བཅས་བྱོན་ནས་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ། གནས་འདབས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ནས་རི་རྩེའི་བར་སྤྱི་ལེ་ཉི་ཤུར་ཉེ་བ་ཙམ་ཡོད།

ཤར་རི་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་དང་མཚུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་བའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ནི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྡར་འཇམ་དཔལ་རྡོ་རྗེ་རྣོན་པོ་སྐུ་མདོག་སྔོན་པོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་འཇམ་དཔལ་མཇལ་བའི་སྒྲུབ་ཕུག་སོགས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཆེན་བཅུ་བཞི་ཡོད་ལ། རི་རྩེར་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་བའི་གླིང་（观海寺）ཞེས་པའི་དགོན་པའང་ཡོད། འདི་ནས་ཤར་གྱི་སྤྲིན་མཚོ་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་མཐོང་ཞིང་། ཁྱད་པར་དབྱར་དུས་ཀྱི་སྔ་མོར་དེང་སང་གི་ཆུ་ཚོད་ལྔ་པ་ཙམ་ན་ཤར་ཕྱོགས་སྤྲིན་མཚོའི་འགྲམ་ནས་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དལ་གྱིས་བགྲོད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། འདིར་རྟག་ཏུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཇའ་གུར་གྱི་རི་མོ་འཛུམ་ཞིང་མཚར་སྡུག་པ་ལྷ་གཞོན་ནུའི་དྲི་བསུང་དང་། དཀར་གསལ་

སྤྲིན་མཚོའི་རླབས་ཕྲེང་ཕྱོགས་ཀུན་བསྐྱོད་ཚེ་ཆེས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ཅིང་དག་པའི་ཞིང་གི་སྣང་བ་འཆར་རོ། །འདིའི་རི་རྩེ་ནས་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་བར་ཐག་དབུས་རི་དང་འདྲ།

ལྷོ་རི་ཆོ་འཕྲུལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་ལ་མདངས་བཟང་བཀྲ་བའི་སྟོ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། འདི་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བརྡར་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྐུ་མདོག་དམར་པོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་སྔོན་གྲུབ་ཆེན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་འདམ་བུའི་ཚལ་ཞེས་པ་ནས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་གཙུག་ཏོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་སོགས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཆེན་ཉེར་གཅིག་ཡོད། རི་རྩེར་མཆོད་རྟེན་དང་ཕུའུ་ཅི་སི་（普济寺）ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཡོད་ལ། འཇམ་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཉིད་དེར་བྱོན་ནས་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ། འདིའི་རི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འཇམ་དཔལ་མེ་ཏོག་དྲི་ཞིམ་ལྡང་བ་ཐོས་ན་ཚེ་རབས་དྲན་ཞིང་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་དེས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་བོ། །མཆོད་རྟེན་གླིང་

ནས་རི་རྩེའི་བར་སྤྱི་ལེ་ཉེར་ལྔ་ཙམ་ཡོད།

ནུབ་རི་རྨ་བྱས་ཟློས་གར་བསྒྱུར་འདྲ་མྱང་འདས་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་དང་མཚུངས་པ་ལ་ཟླ་གཟུགས་འཛིན་པའི་སྒོ་ཞེས་བྱ་བ། འདི་ནི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཙར་འཇམ་དཔལ་སྨྲ་བའི་སེང་གེ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་སྔོན་ལི་ཙ་བྱི་དང་འཇམ་དཔལ་གཉིས་བགྲོ་གླེང་མཛད་པའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་ཡོད་པ་སོགས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཚན་བཅུ་བདུན་ཡོད། རི་རྩེར་རྒྱལ་པོ་སུའེ་ཝུན་ཏི་ཡིས་（隋文帝）ཧྥ་ལེ་སི་（法雷寺）ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་པ་ཕྱིས་སུ་ཞིག་ནས་ད་ལྟ་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད་དོ། །དེར་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་གཉིས་ཡོད། འདི་ལ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། རི་རྩེར་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་གིས་རྡོ་ལ་ཧ་རྗེས་དང་རི་མོ་བྲིས་པ་སོགས་ཡོད་པར་བཤད། འདིའི་བྱང་ཕྱོགས་མཚམས་སུ་རྫིང་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུ་སའི་རྫིང་བུ་（文殊洗钵池）ཞེས་བྱ་སྟེ། སྔོན་དགོན་པ་དེའི་གྲྭ་པ་མིང་ཞིན་（明信）

ཟེར་བ་ཞིག་གནས་འདབས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་སླར་ལོག་ནས་འདིར་ཐོན་སྐབས་གློ་བུར་དུ་བུད་མེད་བགྲེས་པ་ཞིག་གིས་ལྷུང་བཟེད་བཀྲུ་བར་མཐོང་བ་ན། ཁྱོད་གང་ནས་ཡིན་དྲིས་པས། མོ་རང་ནི་ཉུབ་རིའི་རྩེའི་ཟླ་ལེ་སི་ཞེས་པའི་དགོན་པ་ནས་ཡིན་ཞེས་བྱས་པས། གྲྭ་པ་དེས་ང་རང་ཡང་དགོན་པ་དེ་ནས་ཡིན་ཡང་ཁྱོད་ཡེ་ནས་མཐོང་མ་མྱོང་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། བུད་མེད་དེས་ངས་ཁྱོད་རྟག་ཏུ་མཐོང་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱིས་ང་མི་མཐོང་ཞེས་པ་སོགས་གཏམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་མང་པོ་བྱས་མཐར་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། དེས་ན་དེ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པས་རྫིང་བུའི་མིང་ལའང་དེ་ལྟར་དུ་ཐོགས་སོ། །གནས་འདབས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ནས་རི་རྩེ་བར་སྤྱི་ལེ་ཉེར་ལྔ་ཡོད།

བྱང་རི་བདུད་འདུལ་མཆོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་དང་མཚུངས་པ་ལ་སྐར་མའི་གཙུག་ལྡན་སྒོ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ནི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་མཆོན་པའི་བརྟར་འཇམ་དཔལ་དྲི་མ་མེད་པ་སྐུ་མདོག་ནག་པོ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཡིན། འདིར་བདུད་རྩིའི་ཆུ་མིག་ཏུ་རྒྱ་གར་དམ་པས་འཇམ་

དཔལ་དབྱངས་དྲང་སྲོང་རྒན་པོའི་ཚུལ་གྱིས་མཇལ་བ་སོགས་བྱིན་རླབས་ཅན་གྱི་གནས་ཆེན་ཉེར་བརྒྱད་དེ་ཕྱོན་རི་བོ་ལྔ་ལ་གནས་ཆེན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་བཀོད་པ་རྫོགས་པར་གྲགས། འོན་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་དེང་སང་ངོས་མི་ཟིན་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་གསར་དུ་ངོས་འཛིན་པ་སོགས་ཅི་རིགས་སྣང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་སོ། །

བྱང་རིའི་རྩེ་ན་བྱིན་རླབས་སྨུར་འདྲུག་གླིང་ངམ་ལིང་ཡིང་སི་（灵应寺）ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེའི་ཉེ་ཟུར་ན་རྫིང་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་འབྲུག་ནག་རྫིང་བུའམ་གསེར་གྱི་ཁྲོན་པ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །རི་རྩེ་འདི་གཞན་ཀུན་ལས་མཐོ་བས་སེར་པོ་ཧོར་གྱི་ས་ཆ་ཡང་གསལ་བོར་མཐོང་བར་བཤད། རི་རྩེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་ཟུར་ན་བྲག་རྫོ་དམར་པོ་མཐོ་དམན་ལ་ཁྲུ་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་བཙོན་ལྗུང་འཚར་བའི་གནས་སམ་ཧྲེང་ཞན་ཡུས་（生陷狱）ཞེས་གྲགས་ཏེ། སྔོན་སུའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཀྲང་ཨའེ་（张爱）ཞེས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལོག་ལྟ་ཅན་ཞིག་གིས་

རི་རྩེའི་དགོན་པའི་ནང་ནས་དབུལ་མང་པོ་བཀྲུས་ཏེ་བྲེལ་ཚུབ་དང་ཕྱིར་བྲོས་པ་ན། གློ་བུར་དུ་རླུང་འཚུབ་ཤིན་ཏུ་དྲག་པོ་ཞིག་བྱུང་ནས་ཕོ་རང་དབང་མེད་དུ་ཤིང་ལོའི་འདབ་མ་ལྟར་བར་སྣང་ཁམས་སུ་ཁྱེར། དེ་ནས་ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་ས་ཆ་ངོ་མི་ཤེས་པ་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་བྲག་རི་དཔག་ཚད་དུ་མ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་དཀྱིལ་དུ་ལྷུང་། དེའི་ཚེ་ཕོའི་བསམ་པ་ལ་ད་ནི་ཐར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ། རང་གིས་རྒྱུ་བྱས་པ་དེས་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཐུགས་ལ་གནོད་པ་ཡིན་སྙམ་དུ་འགྱོད་པ་དྲག་པོས་རང་གི་མཛུབ་མོ་ཁར་བླངས་ཏེ་འཆའ་བར་བྱས་སོ། །དེ་མ་ཐག་བྲག་རི་ཆེན་པོ་དེ་ཇེ་ཆུང་དུ་སོང་ནས་བྲག་རྡོ་ཆུང་ངུ་འདི་ལས་མེད་པར་གྱུར་ཅིང་། ད་ལྟ་འདིའི་སྟེང་ཐམས་ཅད་དམར་པོར་གྱུར་བ་ནི་དེའི་མཛུབ་ཁྲག་ཡིན་པར་གསུངས། གནས་འདབས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་མོ་ནས་རི་རྩེའི་བར་སྐྱི་ལེ་ཉེར་ལྔ་ལྷག་ཡོད་ལ། བྱང་རི་དང་ནུབ་རི་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རི་རྩེ་ལ་གཞུང་ལམ་ཡོད། དེ་དག་གིས་རི་ལྔ་པོ་འཛམ་དཔལ་རིགས་ལྔའི་ཞིང་ཁམས་སུ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་ཏོ། །

རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ།

ད་ནི་གནས་འདིའི་དགོན་སྡེ་རྟེན་གསུམ་ཐམས་ཅད་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་ཁོ་ན་ལས་བསྐྲུན་པར་གླེང་བ་ལ། ཐོག་མར་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི་གོང་དུ་ཅུང་ཟད་སྨྲས་པ་ལྟར་དགྲ་བཅོམ་ཧེ་མོ་ཐེང་དང་པཎྜི་ཏ་ཀྲུའུ་ཧྥ་ལན་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་བྲིས་ཐང་སོགས་རྟ་ལ་བཀལ་ནས་བྱོན་ཏེ་ལོ་དབྱང་གི་རྟ་དཀར་དགོན་བཏབ། དེ་ནས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འོད་ཟེར་སྣ་ཚོགས་འཕྲོ་བཞིན་པ་གཟིགས་ཤིང་རང་བསྒྲིལ་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་པར་མཁྱེན་ཏེ། གནས་འདིར་བྱོན་ནས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་དང་མཚུངས་པའི་འདབས་སུ་དགོན་པ་བཏབ་ནས་མིང་ལའང་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་གླིང་ཞེས་བཏགས་སོ། །

༡ མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ།

དེས་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་འདིར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགོན་པ་

རྣམས་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མ་འདི་གཉིས་ཡིན་པར་གསུངས། ཁྱད་པར་གནས་འདིར་གྲགས་ཆེ་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་（白塔）འདི་ཉིད་ནི། གོང་དུ་སྨོས་པ་ལྟར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་མྱ་ངན་མེད་ཅེས་པས་རང་གིས་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོར་དམག་འཁྲུག་བྱས་པའི་སྡིག་བཤགས་སུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རང་བསྲེལ་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ངམ་བྱེ་བ་གཅིག་བཞེངས་ཏེ་སོ་སོར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་གྲེས་ཤིང་། དེ་དག་ལས་ད་ལྟ་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་ན་བཅུ་དགུ་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ནང་ནས་གཅིག་ཡིན་པར་རྒྱ་བོད་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བོར་གསུངས།

འདི་ལའང་རྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་རེ་ན། མཆོད་རྟེན་འདི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་ནས་འཕུར་འོང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། འགའ་རེ་ན། གནས་འདིར་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་བར་གསུངས། ཡང་འགའ་རེ་ན་ནཻ་པཱ་ལའམ་བལ་པོའི་（尼泊尔）བཟོ་བོ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་བཞེངས་བ་སོགས་ཀྱང་གསུངས་

ཤིང་། མདོར་ན་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་ངོས་བཟུང་ཚུལ་དཀར་ཆག་རྣམས་སུ་གསལ།

ཕྱིས་སུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཕྱི་དབྱིབས་རྒྱ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཕྱི་ལོ་༡༥༩༥༣ལ་སྒོར་ཁྲི་ཐུག་བཅུ་དྲུག་གིས་དཀར་རྩི་བཀྱི་བ་སོགས་སླར་བཞེངས་བྱས་པར་གསུངས། ད་ལྟ་མཆོད་རྟེན་འདིའི་མཐོ་དམན་ལ་ཁྲུ་བརྒྱ་དང་རེ་དགུ་ཙམ་ཡོད། འདིའི་རྩེར་དྲིལ་ཆུང་ཉིས་བརྒྱ་ང་གཉིས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་གཅིག་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་གནང་བར་གསུངས་ཏེ། སྔོན་ཟས་གོས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕོངས་ཤིང་སྡོད་གནས་ཀྱང་རྩྭའི་སྤྱིལ་བུ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་དབུལ་མོ་མ་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་རྟག་ཏུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐེངས་ཞིག་མཆོད་རྟེན་འདི་བཞེངས་སྐབས་ཤིག་ལ་བཟོ་བོ་ངོ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་འོངས་ནས་ཉིན་ཁས་རིང་ལ་ཁྱིམ་དེར་བསྡད། ཉིན་ཞིག་དྲིལ་ཆུང་ཞིག་གནང་ནས་ཁྱེད་གཉིས་འདི་ལ་བརྟེན་ན་འཚོ་བ་རྙེད་ངེས་ཡིན་གསུངས་

ནས་གློ་བུར་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། ཕྱིས་སུ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་ཟིན་ནས་གྲངས་བཞིན་དྲིལ་ཚུང་རྣམས་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་ལ་བཏགས་པ་ན་གློ་བུར་དུ་གཅིག་མི་ཚང་བར་འདུག ཉིན་དེར་རབ་གནས་དང་བཀྲ་ཤིས་བརྗོད་པའི་དུས་ཡིན་པས་གཅིག་མ་ཚང་ན་རྟེན་འབྲེལ་མི་ལེགས་པར་དོགས་ནས་ཐམས་ཅད་བྲེལ་ཟིང་དུ་གྱུར། དེའི་ཚེ་དབུལ་མོ་ཚང་ལ་དྲིལ་ཚུང་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གིས་གོ་ནས། དེ་ལ་དངུལ་སྲང་ལྔ་བཅུ་བྱས་ཏེ་ཉོས་ནས་སླར་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་ལ་བཏགས་ཚེ་དྲིལ་ཚུང་གཞན་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ཏེ་སྔོན་གྱི་བཟོ་བོ་དེ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་པར་ཤེས། དབུལ་མོ་མ་བུའང་འཇམ་དཔལ་ལ་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཚེ་འདིར་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པར་གྱུར། མཆོད་རྟེན་གྱི་ཉེ་ཟུར་ན་རྡོ་བརྐོས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། སྔོན་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཙུང་གི་བཀའ་བཞིན་རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་རྗེས་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་རྡོ་ལ་བརྐོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ཤིན་ཏུ་བྱིན་རླབས་ཆེ་བར་གྲགས་ཤིང་ཀུན་གྱིས་རྩིས་ཆེ་བར་

བྱེད།

མདོར་ན་མཆོད་རྟེན་འདི་ལ་ཕྱག་མཆོད་བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཕྱག་མཆོད་བྱས་པ་དང་ཕན་ཡོན་མཉམ་སྟེ། མདོ་ལས། ད་ལྟ་ང་ལ་མཆོད་པ་དང་། །མ་འོངས་རིང་བསྲེལ་མཆོད་པ་གཉིས། །བསོད་ནམས་མཉམ་ཞིང་རྣམ་སྨིན་མཉམ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་། གང་ཕྱིར་བཞུགས་པའམ་མྱ་ངན་འདས། །མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བཤད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །

༣ འཇམ་དཔལ་དབུ་སྐྲའི་མཆོད་རྟེན།

འཇམ་དཔལ་དབུ་སྐྲའི་སྙིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ཕུན་རྡུའུ་ཐ་ཐའེ（文殊发塔）ནི། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེ་ཟུར་ན་ཡོད། འདི་ནི་སྔོན་ཕེ་རྒྱལ་རབས་བྱང་མའི（北魏）དུས་སུ་གནས་འདིའི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་གླིང་གིས་ལོ་རེ་བཞིན་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ནང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཟས་འགྲེད་གཏོང་བའི་དུས་ཤིག་ཡོད། སྐབས་དེའི་ཉིན་ཞིག

ལ། དབུལ་མོ་སྦྲུམ་མ་ཞིག་གིས་བུ་ཕྲུག་གཅིག་ཟུམ་དུ་བཙུག གཅིག་ལག་ཏུ་ཁྲིད། ཁྱི་ཞིག་ཀྱང་ཁྲིད་ནས་མི་རྣམས་དང་མཉམ་དུ་དགོན་པའི་ནང་དུ་འོངས། དབུལ་མོས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་རང་རང་གི་འབྱོར་བ་དང་བསྟུན་ནས་གསེར་དངུལ་སོགས་མཆོད་པ་འབུལ་བར་མཐོང་བ་ན། མོ་རང་ཤིན་ཏུ་དབུལ་བས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་གཞན་མེད་པས་སྐྲ་ཉག་མ་ཆ་ཤས་བྲེགས་ནས་མཆོད་པ་བྱས་ཤིང་འདི་ཉིད་རིན་ཐང་ཆེ་བར་ཡང་སྨྲས་སོ། །

དེ་ཚེ་ད་དུང་ཟས་འགྱེད་གཏོང་བའི་དུས་ལ་མ་ཐོན་ཡང་། མོ་རང་ཟས་འགྱེད་གཏོང་བ་པོའི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་བདག་ལ་དུས་ཚོད་བྲེལ་བས་ཟས་སྐལ་སྔོན་དུ་དགོས་ཞེས་བྱས་པས། བཙུན་པ་དེས་ཟུམ་དུ་བཙུག་པའི་བྱིས་པས་ཟ་མི་ཤེས་སྙམ་ནས་མི་གཉིས་ཀྱི་སྐལ་བ་བྱིན། བུད་མེད་ཀྱིས་ངེད་ཅག་གསུམ་ཡིན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྟེར་ཟེར་བས། སླར་ཟས་སྐལ་གཅིག་བྱིན། ཡང་ང་ལ་ཁྱི་གཅིག་ཡོད་པས་དེའང་སྲོག་དང་ལྡན་པས་ཟས་སྐལ་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པས། དེ་ལ་ཡང་གཅིག་

བྱིན། ཡང་བདག་གི་མངལ་ན་ཕྲུ་གུ་ཡོད་པས་དེ་ལ་སྐྱལ་བ་དགོས་ཞེས་ཟེར་བ་ན། བཙུན་པ་དེ་ཐུགས་ཁྲོས་ནས། བུ་ཕྲུག་མ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟས་སྐྱལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགོས། ཁྱོད་ནི་འདོད་པ་ཆེ་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པར་འདུག་ཅེས་ཚིག་ངན་སྨྲས་པ་ན། བུད་མེད་དེའི་ཞལ་ནས། འགྲོ་ཀུན་མཉམ་ཞིང་མངལ་གནས་བྱིས་པ་ལའང་སྤྲོག་ལྡན་གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཞིག་སྨྲས་ཤིང་ལུས་པོ་ཧྲིལ་མཐོར་གྱུར་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུར་གྱུར། བྱིས་པ་གཉིས་ཀུང་ལྷ་ཕྲུག་གཞོན་ནུ་གཉིས་སུ་གྱུར་ཏེ་སྐུ་རྒྱབ་ཏུ་འཁོད། ཁྱི་ཡང་སེང་གེ་སྔོ་ལྡང་དུ་གྱུར་ནས་འཇའ་འོད་ སྣ་མཐའ་མེད་པའི་ཀློང་ནས། དབྱངས་སྙན་པོས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་མཉམ་པར་སློབས། ཞེས་སོགས་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་ཞལ་གདམས་གསུངས་པ་ན། དེར་འཁོད་ཀྱི་དད་ལྡན་གྲངས་མེད་པ་ཁུར་གྱིས་འདུས་ཏེ་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལ་ལྟ་ཞིང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ། དེའི་ཚེ་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ག་ལེར་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། དེ་ནས་བཙུན་པ་དེས་འགྱོད་བཤགས་

སུ་སྐྲ་དེ་དག་སྙིང་པོར་བྱས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་འདི་བཞེངས་པ་ཡིན།

དེ་རྗེས་རྒྱལ་རབས་ཆེན་པོ་བཅོ་བརྒྱད་འདས་ཤིང་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་ན། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཝན་ལི་（万历）ཁྲི་ལོའི་དུས་སུ་མཆོད་རྟེན་སླར་བཞེངས་བྱེད་སྐབས་བལྟས་པ་ན། དབུ་སྐྲ་དེ་རྣམས་ལ་གསེར་འོད་འབར་བཞིན་པར་མ་ཟད། ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ན་སྐྲ་མདོག་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་ཅེས་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་ལ། ཉིན་དེར་འཇམ་དཔལ་སྤྲུལ་ཚུལ་གྱི་མཐོང་སྣང་དང་དེས་གསུངས་པའི་ཚིགས་བཅད་བཅས་རྡོ་ལ་གསལ་པོར་བརྐོས་ཏེ་སྔོན་ལམ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ངམ་ཡོན་ཀྲའོ་སི་（圆照寺）ཞེས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་མདུན་ཟུར་ན་ཤེལ་ཁང་ཆུང་ང་ཞིག་གི་ནང་དུ་དེང་སང་ཡང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། ཡང་གོང་གི་རྣམ་བཤད་ལས། བཙུན་པ་དེས་སླར་འགྲོད་བཤགས་སུ་རང་གི་མིག་གཉིས་འབྱུང་པར་བརྩམས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བཀག་པར་གསུངས།

དེས་ན་མཆོད་རྟེན་འདི་གཉིས་ནི་ད་ལྟ་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདབས་ཀྱི་གྲོང་རྡལ་དུ་མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་དམ་ཐ་ཡོན་སི་（塔院寺）ཞེས་པ་ན་བཞུགས། འདིའི་དྲུང་དུ་ཆོས་རྗེ་ཉིད་འཁོར་བོད་རྒྱ་གྲངས་མེད་པ་དང་མཉམ་དུ་བདེ་བ་ཅན་ལ་དད་འདུན་བསྐྱེད་དེ། ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བརྒྱད་ནས་བཅོ་ལྔའི་བར་དུ་བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་བྱེ་བ་གཉིས་ལྷག་གསུངས་ཤིང་དེའི་དགོས་པའང་། མདོ་ལས། ཞིང་གང་སྨོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ། །དེ་འདྲའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བཟང་སྤྱོད་ལས། བདག་ནི་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་གྱུར་པ་ན། །སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་དག་ནི་ཕྱིར་བསལ་ཏེ། །མངོན་སུམ་སྣང་བ་མཐའ་ཡས་དེ་མཐོང་ནས། །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དེར་རབ་ཏུ་འགྲོ། །དེར་སོང་ནས་ནི་སྨོན་ལམ་འདི་དག་ཀུང་། །ཐམས་ཅད་མ་ལུས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །དེ་དག་མ་ལུས་བདག་གིས་ཡོངས་སུ་བཀང་། །འཇིག་རྟེན་ཇི་སྲིད་སེམས་ཅན་ཕན་པར་བགྱི། །ཞེས་པའོ། །

གཞན་ཡང་དགོན་འདིར་འཁོར་རྣམ་བཞིའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཆེན་

དང་། རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་ཆེན་མོ་བོད་ཡིག་དང་། སོག་ཡིག རྒྱ་ཡིག་སོགས་ཀྱི་པོ་ཏི་འམ་དེབ་གྲངས་ཁྲི་ཐྲག་གཉིས་ལྷག་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སུ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་བཅས་བཞུགས་སོ། །

༣ འཕུར་འོང་མཆོད་རྟེན།

འཕུར་འོང་མཆོད་རྟེན་ནམ་ཧྥེ་ལའེ་ཐ་（飞来塔）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་གི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལི་བདུན་ལྷག་སོང་བའི་པའོ་ཧྭ་སི་（宝华寺）ཞེས་པའི་དགོན་པའི་མདུན་ཟུར་ན་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མཐའ་བཞིར་མཆོད་རྟེན་ཆུང་ངུ་བཞིས་བསྐོར་ནས་ཡོད། འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་སྟེ། མཆོད་རྟེན་འདིའི་རྩ་བ་ལྷ་ས་ན་ཡོད་ཅིང་། རྐེད་པ་ནི་དེང་གི་མཚོ་སྔོན་གྱི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་འཁྲུངས་ཡུལ་སྐུ་འབུམ་བྱམས་པ་གླིང་ན་བཞུགས། རྩེ་མོ་ནི་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ད་ལྟའི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་ས་འདིར་སྔོན་ཁྲིམས་ཚང་དྲུག་བདུན་

ཞིག་ཡོད། ཉིན་ཞིག་དེར་རྒན་པོ་ངོ་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཐོན་ནས་གྲོང་བ་དེའི་མི་རྣམས་ལ། དེ་རིང་ཉིན་གུང་གནས་འདིར་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་མོ་ཞིག་ནམ་མཁའ་ནས་འཕུར་ཏེ་འོང་ངེས་ལ། ཚང་མས་དོགས་ཟོན་མ་བྱས་ན་ཁང་པ་རྣམས་ཀྱང་འཇིག་ཉེན་ཆེ་བས་མི་རྣམས་ཁྱིམ་དུ་མ་འདུག་ཅེས་སྨྲས་པར། དེ་དག་གིས་རྒན་པོ་འདི་སྨྱོན་པ་ཡིན་ནམ་ཅི། མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་མོ་འཕུར་ཞེས་པ་ནི་ཡེ་ནས་ཐོས་ཀྱང་མ་མྱོང་བས་ག་ལ་སྲིད་སྙམ་དུ་དེའི་ངག་ལ་སུས་ཀྱང་མ་ཉན། དེ་ནས་ཉིན་གུང་ལ་ཐོན་དུ་ཉེ་བ་ན་རྒན་པོ་དེ་ཁྲེལ་ཚུབ་དང་སྔར་སྐད་ཆེན་པོ་འདོན་བཞིན་འོང་ངོ་། །

དེའི་ཚེ་ཞིང་ནང་ཞིག་ན་བྱིས་པ་ལོ་དྲུག་པ་ཅན་ཞིག་རྩེད་མོ་རྩེད་བཞིན་ཡོད་པའི་མདུན་དེར་སོང་ནས། བྱིས་པ་དེའི་འགྲམ་པ་ལ་ཐལ་ལྕག་གིས་དྲག་ཏུ་བསྣུན་ནས་བྱིས་པ་ངུ་བཞིན་དུ་ཁྱེར་ཏེ་རྒན་པོ་བྲོས་སོང་བ་ན། གྲོང་བའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཟུར་ཟིང་བཅས་ར་མདའ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཀྱང་རྒྱང་གྲགས་ཕྱེད་ཙམ་ལས་རྗེས་མ་ཚོད། ཙུང་ཟད་ཕྱིན་པ་ན་ཡིད་དུ་འོང་བའི་

སྤྱང་ཐོག་ཅིག་ན་གཉིས་ཀ་བདེ་བར་བསྡད་ཡོད། སྐབས་དེར་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒན་པོ་ལ་བརྟེག་པར་བརྩམས་པ་ལ། སློ་བུར་དུ་གནམ་ས་རྡུབ་ནས་མཚན་མོར་གྱུར་ཅིང་རླུང་ཆེན་པོ་དྲག་ཏུ་བྱུང་བ་ན་གློ་བུར་དུ་སྦྲ་ཆེན་པོ་གནམ་ས་གང་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་ས་ཡང་གཡོས། ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་རླུང་འཛམ་ཞིང་སྤྲིན་ཉི་མ་ཤར་བར་གྱུར་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བལྟས་པ་ན་གནས་འདིར་ཟངས་ལས་གྲུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་འབུར་ནས་ཐོན་ཡོད། གྲོང་པའི་ཁང་པ་འགའ་རེ་བཤིག་སོང་ཡང་མི་རྣམས་བྲིས་པའི་རྗེས་སུ་བསྟེགས་པ་སོགས་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པས་ཅི་ཡང་མ་སྐྱོན། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རྒན་པོ་དེ་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་བལྟས་པ་ན། རྒན་པོ་མ་ཟད་རྗེས་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་། དེ་རྗེས་ཚང་མས་མཆོད་རྟེན་དེ་གནས་གཞན་དུ་མི་འཕུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་ནས། ནང་དུ་འཛམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐུ་རྗེ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཤིང་ལ་བརྐོས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལ་ཡོངས་

གྲགས་སུ་བོད་ནས་འཕྱུར་བའི་མཆོད་རྟེན་ཟེར་བ་ཡིན་འདུག རྩེ་མོ་ལ་ཁྲི་གསུམ་ལྷག་ཡོད་ཅིང་དེར་རྩ་བ་གསར་དུ་བྱས་པའི་རྡོ་ངོས་ལ་སྒྲོག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་མཛེས་རིས་བཀོས་ཡོད། དགོན་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོའི་སྐུ་སེང་ལྡེང་ལ་བཀོས་པ་སོགས་རྟེན་གསུམ་མང་ཞིང་། བོད་ཡིག་དང་སོག་ཡིག་གི་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་རྡོ་རིང་སོགས་ཀྱང་འདུག

༥ སེང་ཚང་ནོར་བུའི་མཆོད་རྟེན།

སེང་གེའི་ཚང་གི་ནོར་བུ་བཻ་ཌཱུརྱའི་མཆོད་རྟེན་ནམ་ལིའུ་ལི་པའོ་ཐ་（狮子窝琉璃宝塔）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་ནས་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལི་བཅུ་ཕྲག་གི་མཚམས་སུ་དབུས་རི་ལ་འགྲོ་བའི་ལམ་བར་གྱི་རི་སྒང་ཞིག་ན་ཟུར་བརྒྱད་བང་རིམ་བཅུ་གསུམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིར་སྔོན་ཆད་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་གིས་སེང་གེ་ཁྲི་ཕྲག་མང་པོས་རྩེད་མོ་བྱེད་པ་མཐོང་ཞིང་། སེང་གེ་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་

ཀྱི་ཚིབས་པ་ཡིན་པས་ནམ་མཁའ་ལ་འཛམ་དཔལ་དེ་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པར་མཁྱེན་ནས་དེར་དགོན་པ་བཞེངས་ཏེ་མིང་ལ་འཛམ་དཔལ་དགོན་པའམ་སེང་གེའི་ཚང་ཞེས་བཏགས་སོ། །མཆོད་རྟེན་ཡང་ལེགས་པར་བཞེངས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཆན་ལུང་གིས་དངུལ་སྲང་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་གིས་དགོན་པ་སླར་གསོ་བྱས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད། འོན་ཀྱང་མཆོད་རྟེན་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་གི་ཡུན་ལ་མ་ཞིག་པར་ལྷང་ངེར་ཡོད། འདི་ལ་བཻ་ཌཱུརྱའི་མཆོད་རྟེན་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མཆོད་རྟེན་གྱི་གྲོ་མོ་ཐམས་ཅད་བཻ་ཌཱུརྱ་ལས་གྲུབ་ཅིང་དེར་སངས་རྒྱས་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་གི་སྐུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

༥ ཟླ་གཟུགས་འཆར་བའི་གླིང་།

ཟླ་གཟུགས་འཆར་བའི་གླིང་ངམ་མིང་ཡུའེ་ཁྲི་ (明月池) ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་གི་ལྷོ་ལམ་དུ་སྤྱི་ལི་དྲུག་ཙམ་གྱི་མཚམས་

སུ་རྡོ་དཀར་གྱི་ཟམ་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བརྒལ་ནས། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལུང་པའི་ནང་དུ་སྤྱི་ལེ་གཉིས་ཙམ་སོང་བ་ན་ལྷ་གཟུགས་འཆར་བའི་དགོན་པ་ཡོད། དེའི་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ངོས་ན་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྔོན་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་སློབ་དཔོན་མིང་ཀྲུའུ་（明珠）ཞེས་བྱ་བས་གནས་འདིར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་དང་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་དགོངས་ནས་བྱོན་ཏེ། ཐུབ་སོར་ད་ལྟའི་དགོན་པའི་མདུན་གྱི་སྤང་ཐོག་ན་བཞུགས་ཡོད་སྐབས། གློ་བུར་དུ་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ཤེད་ནས། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་སྐུ་མདོག་ནག་པོ་དབུ་དགུ་དང་ཕྱག་བཅོ་བརྒྱད་ཅན། ཕྱག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་སྦྲུལ་ཞགས་དང་ཉི་མ། ཟླ་བ། ཆོས་འཁོར། ལྷུང་བཟེད། རལ་གྲི་སོགས་ཕྱག་མཚན་སྣ་ཚོགས་ཐོགས་པ་ཞིག་འོད་ཟེར་དཀར་པོ་མུ་མཐའ་མེད་པའི་ཀློང་ནས་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ། དེ་ནས་ཁོང་གིས་འཇམ་དཔལ་མཇལ་བའི་རི་ཤེད་དེར་མཆོད་རྟེན་ཞིག་བཞེངས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་

དེ་ཡིན། དགོན་པའི་ནང་དུ་ཡོང་གིས་མཇལ་བའི་འཇམ་དཔལ་དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བཞེངས་པ་ད་ལྟའང་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་སུ་རུང་བར་ཡོད། འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་སོ་གཉིས་ལས་འཇམ་དཔལ་གསང་བའི་རྡོ་རྗེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་རྒྱའི་དཀར་ཆག་རྣམས་ལས་གསུངས།

སྔོན་དམ་པ་ཞིག་གིས་ལྷ་གཟུགས་འཆར་བའི་རྫིང་བུ་དེའི་ནང་དུ་གནམ་གང་གི་ཉུབ་མོར་བལྟས་པ་ན། ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་པས་མིང་ལ་དེ་སྐད་བཏགས་སྐད། གཞན་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་རྫིང་བུ་འདིའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐུ་དང་རང་གི་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཚུལ་མཐོང་བར་བཤད། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་གནས་དེར་བྱོན་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། གནས་འདིར་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་མ་ཚང་བ་མེད་ཅིང་དབྱར་དུས་སུ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པར་འདུག་གོ །

༨ བྱང་ཆུབ་སྒོ།

བྱང་ཆུབ་སྒོའམ་ཕུའུ་ས་ཏིང་（菩萨顶）ཞེས་པའི་དགོན་པ་ནི། ཧེ་ལྷོར་ལྷ་སའི་དམར་པོ་རི་ལ་པོ་ཏ་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆགས་པ་བཞིན་དུ་གནས་འདིའི་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རི་བོའི་རྩེ་ན་ལྷ་ཁང་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་ལ་གསེར་འོད་ལམ་ལམ་དུ་འཚེར་བཞིན་བརྗིད་ཉམས་ལྡན་པར་ཆགས་ཡོད། འདི་ནི་ལེ་རྒྱལ་རབས་བྱུང་མའི་དུས་སུ་བཞེངས་ཤིང་ཕྱིས་སུ་སླར་གསོ་མང་དུ་བྱས་ལ་འཇམ་དབྱངས་དགོན་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་ཟེར།

འདིར་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་དང་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་འཇམ་དཔལ་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་པའི་ནང་ན་འཇམ་དཔལ་མདའ་ཁུར་མའམ་ཏའེ་ཅན་ཝུན་ཧྲུའུ་（带箭文殊）ཞེས་བྱ་བ་ཡོད། དེའང་སྟོན་བཙུན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ཞེས་པས་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་བཞེངས་པར་དགོངས་ནས་བཟོ་བོ་ལ་བཀའ་བསྒོལ་པས། བཟོ་བོས་བཞེངས་མ་ཤེས་པར་ཁོང་ལ་དྲིས་པ་

ན། ཁོང་གིས་ཀྱང་ཞལ་ཕྱག་སོགས་གསལ་བོར་སྣྲ་མ་ཤེས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། ཐུབ་གཅིག་སྒྲོན་མེ་གསལ་བའི་འོད་ལ་འོད་ཟེར་སྟོན་པོ་མུ་མཐའ་མེད་པའི་ཀློང་ནས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་སུ་ཤར་བས་དེ་ལ་དགེ་བྱས་ཏེ་བཞེངས་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་གསུང་འགའ་རེ་ན། ཁོང་གིས་བཟོ་མ་ཤེས་པས་ཞག་བདུན་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་རྗེས། ཉིན་ཞིག་གི་སྔ་མོར་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཀྱི་འཇའ་འོད་མཛེས་པའི་གུར་ཁང་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ལྟ་བས་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་དངོས་སུ་ཤར་བ་ལ་མྱུར་དུ་དགེ་བྱས་ནས་བཞེངས་ཤིང་། མཐར་བཞེངས་ཟིན་རྗེས་འཇམ་དཔལ་འོད་དུ་གྱུར་ནས་སྐུ་ལ་ཐིམ་པར་གསུངས། འདིའི་ངོ་སྤྲོད་བསྟུས་པ་ཞིག་ནི་ལྷ་ཁང་གི་སྒོ་སྟེང་ན་ཡིག་རིགས་དུ་མས་བྲིས་ནས་ཡོད།

འདི་ལ་འཇམ་དཔལ་མདའ་ཁུར་མ་ཟེར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས། སྔོན་གོང་མ་ཁང་ཞི་རྒྱལ་པོ་བྱང་རིར་ཕྱིན་ནས་ཕྱིར་འོངས་བ་ན་ལམ་བར་དུ་ཙའོ་ཡུས་ཁྲི་（澡浴池）

ཞེས་པའི་རྗིང་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་འགྲམ་ན་བུད་མེད་མང་པོས་གོས་འཁྲུད་བཞིན་ཡོད་པ་མཐོང་ལ། རྗིང་བུ་དེའི་ནང་ན་གླང་བ་ཞིག་གཅེར་བུ་ལ་བུད་ནས་ཁྲུས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མཐོང་བས། རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་ཁྲིམ་པ་སྨུན་འབྱིན་དུ་འགྱུར་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་རྨ་འབྱིན་པར་དོགས་ནས་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ཏེ་མདའ་འཕངས་པ་ན། མདའ་དེ་གླང་བའི་ཐྲག་པ་གཡས་པ་ལ་ཕོག་ནས་བྲོས་སོང་། དེ་ཚེ་དེའི་ཁྲག་རྗེས་དེད་ནས་ཕྱིན་པ་ན་འཇམ་དཔལ་དགོན་པའི་ནང་གི་འཇམ་དཔལ་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་སླེབས། དེར་བལྟས་པ་ན་མདའ་དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུའི་ཐྲག་པ་གཡས་པ་ལ་ཟུག་པར་མཐོང་བས་ཁོང་ཤིན་ཏུ་སྐྲག་སྟེ། ཨ། དེ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཡིན་པར་འདུག ཅེས་འགྱོད་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་མང་དུ་བྱས་ཏེ་སོང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཡུན་རིང་པོར་མདའ་དེ་ཀུན་ལ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་ཅིང་། རྗེས་སུ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པས་མདའ་དེ་གདན་དྲངས་ཤིང་ཞུལ་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་པར་གསུངས། དེས་ན་ལྷ་ཁང་དང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་ལ་

དེ་ལྟར་ཐོགས་ཤིང་དུ་ལྟའང་ལྟ་བས་མི་ངོམས་པར་འོད་སྟོང་འཚེར་བཞིན་དང་པའི་གནས་སུ་བཞུགས་སོ། །

དགོན་འདིའི་འཇམ་དཔལ་ཆུ་ཐིགས་འཛག་པའི་ལྷ་ཁང་དམ་ཏི་ཧྲུའེ་ཧྲུན་ཧྲུའུ་ཏེན་（滴水文殊殿）ནི། བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་ཅིང་སྔོན་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་མེ་འཇིགས་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་དེ་འགོག་ཆེད་ཁང་སྟེང་གི་གྲ་ཟུར་རྣམས་ཀླུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་། གནམ་གཤིས་དྲོ་གྲང་དང་ཆར་ཆུ་ཡོད་མེད་སོགས་གང་ལའང་མི་ལྟོས་པར་དུས་རྟག་ཏུ་ཤིན་ཏུ་དྭངས་བའི་ཆུ་ཐིགས་ཟགས་ཀྱིན་ཡོད་པས་འོག་གི་རྡོ་རྣམས་ཀྱང་གཏིང་ཟབ་ཏུ་ཕུག་ནས་ཡོད། འདི་དག་ད་ལྟའང་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཅིང་དང་ལྡན་མང་པོས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཁྲུས་བྱེད་དོ་ཞེས་དགའ་བས་རོལ་ཞིང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་འདུག

ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལྷུ་མེད་རྡོའི་སེང་གེ་ནི། སྔོན་ཕྱི་ལོ་༡༥༡༩ལ་དགོན་འདིའི་སྒྲོ་ཕེབས་བཞེང་སྐབས་ཐེངས་མང་པོར་དགོན་ནང་གི་ཟ་

མ་བོར་ཞིང་དེར་གཙན་གཟན་གྱི་རྗེས་ཀྱང་མཐོང་བས་ཛ་མས་ཅི་ཡིན་སྙམ་ནས་ཉིན་ཞིག་དེར་གབ་ནས་བལྟས་པ་ན། སེང་གེ་གཉིས་རིམ་གྱིས་འོངས་ནས་ཟ་མ་མང་དུ་ཟོས་ནས་ཕྱིར་སོང་བ་མཐོང་། ཕྱིར་ཉིན་ཉམས་མཚར་དུ་ཟ་མའི་ནང་ལ་གྲི་ཞིག་བཞག་ནས་བལྟས་པ་ན། སྔར་སེང་གེ་གཉིས་པོ་འོངས་ནས་ཟ་མ་ཟོས་ཚེ་གཅིག་གི་ལྕེ་བཅད་པས་གློ་བུར་དུ་ཨུར་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ་ཕྱིར་བྲོས་སོང་། ཉིན་དེའི་ཕྱི་དྲོར་དགོན་པའི་སྒོ་ཟུར་ན་ཡོད་པའི་རྫོ་སེང་གཉིས་ལས་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་སེང་གེ་ལ་ལྕེ་མེད་པར་མཐོང་བས་ཁོ་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་སྐྱེས་ཤིང་། ནུབ་དུ་ཕྱིན་ནས་ངེད་ཅག་གི་ཟ་མ་རྐུ་མཁན་དེ་ཁྱོད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། རྫོ་སེང་དེས་སྐྱེངས་པའི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ་མགོ་བོ་གུག་གུག་ལན་མང་དུ་བྱས།

འདི་ཉིད་ད་ལྟའང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་ལ། འདིའི་སྒོ་མཚམས་སུ་སྐས་ཐེམ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་ཉིན་རེ་བཞིན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གང་འདུལ་གྱི་གཟུགས་སུ་བྱོན་པར་གསུངས། དགོན་ནང་གི་

ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྫོ་རིང་ཞིག་ལ་བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག སོག་ཡིག མན་ཡིག་བཅས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོར་བརྐོས་ཡོད་པ་སོགས་མདོར་ན་དགོན་འདིར་ལྷ་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་ཆེས་མང་ངོ་། །

འདིར་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ནས་ཐུན་མིན་སྙིང་ལྡན་གྱི་འཁོར་ལ། རྟེན་འབྲེལ་ཉེས་སེལ་གྱི་དབང་དང་། ཆོས་དབྱིངས་རིན་པོ་ཆེ་མཛོད་ཀྱི་རྩ་བའི་ཁྲིད་ལུང་། ཐིག་ལེ་གསང་རྫོགས་སོགས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཅིང་། ཐུན་མོང་གི་འཁོར་ཏེ། བོད་རྒྱ་ཧོར་གསུམ་དང་མན་རིགས་སོགས་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་དང་། ཕྱི་སོག་དང་འཇར་པན། འབར་མ། ཨ་རི་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མའི་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་ཙམ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་དང་། ལམ་རིམ་དོན་བསྡུས། རྒྱལ་སྲས་དངུལ་ཆུ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་སྲས་ལག་ལེན་སོགས་གསུངས་ཏེ་བགྲང་ལས་འདས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐར་བའི་ལམ་ལ་བཀོད།

གནས་འདིར་རྟེན་བཞེངས་གསར་དུ་མཛད་ཚུལ་ནི། འཇམ་དཔལ་སྤྲུལ་པའི་ལྷ་ཁང་གི་གཡོན་ཟུར་དུ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་གཉིས་བཞེངས་ཏེ་གཅིག་ལ་ལྷང་ལྷང་ནོར་བུའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། གཞན་དེ་ལ་གསང་ཆེན་འོད་སྐུར་གྲོལ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོའི་ནང་ན། པཎ་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་རྒྱན་གྱིས། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་པདྨ་འབྱུང་། །རྣམ་འཕྲུལ་དཔལ་ལྡན་མར་མེ་མཛད། །ཡང་སྤྲུལ་བློ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ། །ཁྱོད་མིན་བདག་ལ་སྐྱབས་གཞན་གང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དུ་དབུས་སུ་གྲུབ་དབང་པདྨ་འབྱུང་གནས་དང་། གཡས་སུ་དཔལ་ལྡན་མར་མེ་མཛད། གཡོན་དུ་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཙོང་ཁ་པ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ཞལ་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱོགས་ཏེ་བཞེངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོ་ལྷོ་ནུབ་འོ་མའི་རྒྱ་གཏེར་དུ་པདྨའི་གེ་སར་ལས་འཁྲུངས་པའི་ཚུལ་དུ་བཞེངས་ཏེ་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་པད་འདབ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ན་རིམ་བཞིན་དུ། རྗེ་བོ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་། ཀུན་

མཁྱེན་གློང་ཆེན་རབ་འབྱམས། རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འང་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རྒྱ་མཚོ། གཏེར་ཆེན་ལས་རབ་གླིང་པ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་ལེགས་པར་བཞེངས་ཡོད།

གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་འདིའི་ནང་གི་གཡས་ཕྱོགས་སུ་འཇམ་དཔལ་དང་། རྡོ་རྗེ་སེམས་དཔའ། ལྕུགས་མདུད་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་དང་། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་པཎ་ཆེན་བི་མ་མི་ཏྲའི་སྐུ་གཉིས་དང་། འཇའ་ལུས་པ་པདྨ་བདུད་འདུལ། ཨོ་རྒྱན་གཏེར་བདག་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཚུང་དུ་བཅས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་བཀྲོ་རྩལ་ཆེས་ཕུལ་ཏུ་བྱུང་བས་བཞེངས་ཡོད།

དེ་བཞིན་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་པའི་ནང་ན། བླ་མ་བི་མ་མི་ཏྲ་དང་། ཡི་དམ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ཆོས་སྐྱོང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དང་། གཞན་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་དང་། རྡོར་

སེམས། བི་མའི་སྐུ་ཅུང་ཟད་ཆུང་བ་བཅས་བཞེངས་ཡོད། འདིར་ལོ་རྒྱུན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀན་ཡོད་པ་དེ་ནི་པད་འབྱུང་དངོས་ཀྱིས་གུ་རུ་ང་འདྲ་མ་ཞེས་དབུགས་དབྱུང་ཞིང་ཕྱིས་སུ་གཏེར་ཆེན་ལས་རབ་གླིང་པས་གདན་དྲངས་པའི་གུ་རུ་གསུང་འགྲོན་མ་ཞེས་པ་དེའོ། །འཇམ་དཔལ་གྱི་ཐུགས་ཀར་ཡོད་པ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེའི་གདུང་རུས་ལས་གྲུབ་པ་ངོ་མཚར་གྱི་རྟགས་མཚན་དང་བྱིན་རླབས་ཚད་མེད་པའི་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཆུང་ངུ་ཞིག་གོ །

གོང་འོག་གི་རྟེན་བཞེངས་གསར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུངས་གཞུག་ཏུ། ཡུངས་འབྲུ་ལྔ་བུའི་རིང་བསྲེལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྲེལ་མཁྱེན་བརྩེའི་གཏེར་སྒྲོན། འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་འཕེལ་གདུང་། འོད་སྲུང་འཕེལ་གདུང་། གུ་རུའི་དབུ་ལྡེན་དང་ན་བཟའ། གཙོག་བླ་རབས་བཅུ་གསུམ་གྱི་གདུང་རུས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ན་བཟའ། ལས་གླིང་གདུང་རུས། དཔལ་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆེམས། སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་སོགས་དང་། གཞན་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ནས་བརྒྱུད་པ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་

བཞག་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་མ་སྨྲས་སོ། །

༤ ཐུབ་བསྟན་གསལ་བའི་གླིང་།

ཐུབ་བསྟན་གསལ་བའི་གླིང་ངམ་གོང་ཙུང་སི་ (广宗寺) ཞེས་པ་ནི། གོང་གི་དགོན་པའི་གཤམ་འོག་ན་ཡོད་ཅིང་། འདིར་ལྷ་ཁང་སོགས་མང་པོ་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་སྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོའི་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཟངས་ལས་གྲུབ་པར་བཤད་ལ། ལྷ་ཁང་ནང་དུ་ཟངས་ལས་བཞེངས་པའི་འོད་དཔག་མེད་གཙོ་འཁོར་དང་ལྕུགས་ལས་བྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད། ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ངང་པས་ཆུ་འཇིབ་ཅེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་ཅན་ཡང་དགོན་འདི་ལས་བྱུང་བར་གྲགས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱབ་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ནི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡིག་རིགས་ཐམས་ཅད་བྱུང་ཆུབ་ཅིང་རྗེའི་ལམ་རིམ་དང་སྔགས་རིམ་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་སྒྱུར་བ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འགྲོ་དོན་བླ་ན་མེད་པའི་བླ་མ་ཧྥ་ཙུན (法尊师) ཞེས་པའི་

སྐུ་གདུང་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདིར་གསར་དུ་གུ་རུའི་སྐུ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས།

༤ སྨོན་ལམ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་།

དགོན་པ་དེའི་འོག་ཕྱོགས་ན་སྨོན་ལམ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ངམ་ཡོན་ཀྲོ་སི་ཞེས་པ་ཡོད། སྔོན་ཆད་དེའི་མིང་ལ་ཕུའུ་ཉིང་སི་（普宁寺）ཟེར་ལ། ཕྱིས་སུ་བལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ནས་བྱོན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་སེ་ནེ་ས་（色内萨）ཞེས་པ་དགོན་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པ་ན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་པེ་ཅིང་དུ་གདན་དྲངས་པས། ཁོང་གིས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས།

ཉིན་ཞིག་བླ་མས་ཁོང་མྱུར་དུ་སླར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འབྱོན་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱལ་པོས་ད་དུང་པེ་ཅིང་དུ་བཞུགས་དགོས་ཞེས་འབྱོན་པར་བཀག་མ་གནང་། དེའི་ཕྱི་ནངས་བླ་མ་ཞི་བར་གཤེགས་ཏེ་སྐུ་འཇའ་འོད་དུ་དྭངས་ནས་རིང་བསྲེལ་དུ་མ་ལས་གཞན་མི་སྣང་བར་

གྱུར་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཧྥ་ཅང་འགྱོད་དེ་རིང་བསྲེལ་རྣམས་བགོས་ཏེ། འགའ་ཞིག་ནི་པེ་ཅིང་དུ་མཆོད་རྟེན་དང་དགོན་པ་བཞེངས་པའི་ནང་རྟེན་བྱས་ཤིང་མིང་ལ་ཀྲེན་ཇུའེ་སི་（真觉寺）ཞེས་པའི་དགོན་པ་དེ་ཡིན། འགའ་ཞིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགོན་པ་འདིར་དེང་སང་ཡོད་པའི་མཆོད་རྟེན་གྱི་ནང་རྟེན་བྱས་ཡོད། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདི་ལའང་དལན་གསར་དུ་གྲུ་ཧྲུའི་སྐུ་ཞིག་བཞེངས།

༩ སྒྲ་གཅན་གླིང་།

སྒྲ་གཅན་གླིང་ངམ་ལུའོ་ཧུའོ་སི་（罗睺寺）ཞེས་པ་ནི་སྔོན་ལམ་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་གི་གཤམ་འོག་ན་ཡོད། འདིར་སྔོན་ལྗོན་ཤིང་ཞིག་ཡོད་པའི་སྟེང་དུ་འཛམ་དཔལ་དབྱངས་ཉིད་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཤར་ཕྱོགས་ཞོག་བཙུའི་མཁར་ཞེས་པ་ནས་མའི་སྐྱེ་གཙུག་ནས་བྱིས་པ་གཞོན་ནུའི་ཚུལ་གྱིས་འབྱུངས་ཏེ། ལྗོན་ཤིང་གི་རྩེར་སྣང་བར་བྱས་ཤིང་འདུས་པ་དང་པོའི་འཁོར་ལ་ཆོས་གསུང་ཚུལ་དཀར་ཆག་ལྷུན་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱན་

ལས་གསུངས་པ་དང་། སྐབས་དེར་འཇམ་དཔལ་སྐུ་འབྱུངས་ཤིང་ཆོས་གསུང་སའི་གནས་དེ་དགོན་པ་འདི་ཡིན་པར་བཤད།

དེའང་མཁས་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དཔལ་ལྡན་ཕྱུག་པའི་ལུགས་བཞིན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དགུང་གྲངས་གྱ་གཅིག་ལྕགས་འབྲུག་ནག་ཟླའི་ཉ་ལ་དུས་འཁོར་གསུངས། ཟླ་བ་ཕྱི་མར་རྩ་མཆོག་གྲོང་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་བགྲང་བྱ་ཞི་བཞི་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གནས་འདིར་བལྟམས་པར་བཞེད་དོ། །ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དགོན་པ་འདི་ལའང་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོ་དང་། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། ཚེ་དཔག་མེད། རྣམ་རྒྱལ་མ། སྒྲོལ་མ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་གསར་དུ་བཞེངས།

༡༠ མངོན་པར་གསལ་བའི་གླིང་།

མངོན་པར་གསལ་བའི་གླིང་ངམ་ཞན་ཐུང་སི་ (显通寺) ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་གི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད། འདིར་རྟེན་ཁྱད་པར་

ཅན་གཙོ་བོར་བྱིན་རླབས་དང་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་༡༩༢༣ལ་ཧྲང་ཧའི་གྲོང་ཁྱེར་（上海）གྱི་དགེ་བསྙེན་མང་པོ་ཞིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དུ་འོང་གྲབས་ཀྱིས་ལམ་དུ་ཞུགས་དུས་སུ། ངོ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡིག་སྐྱེལ་བའི་གོས་མདོག་ལྗང་གྱོན་པ་སྔོ་སྐྱ་ཅན་ཞིག་དེར་ཐོན་ནས། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་དེད་ཅག་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཞེས་ཉིན་མང་པོར་མེ་འཁོར་དང་རླངས་འཁོར་རྣམས་སུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འོང་ཞིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཅ་ལག་སོགས་ཀྱང་འཛིན་རོགས་བྱས་ཏེ་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགོན་པ་འདིའི་སྒོར་སླེབས་པ་ན། དེས་སྨྲས་པ། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་འདི་ང་ལ་ཤིན་ཏུ་འདྲིས་ཆ་ཆེ་བས། ངས་ཁྱེད་རྣམས་ཁྲིད་ནས་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་དུ་སྐྱོས་མཆོད་དུ་འགྲོ་ཞེས་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་དུ་ཐོན་ཆེ། མི་དེ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་དེ་དང་དབྱེར་མེད་དུ་གྱུར་སོང་། དེར་བལྟས་པ་ན་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་དང་སྔོན་གྱི་མི་དེའི་བཞིན་གྱི་མདོག་དབྱིབས་དང་རྒྱན་ཆ་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་འདྲ་ཞིང་། དེ་མ་ཐག་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་དེ་ལས་སྐྱོས་དུད་རབ་

ཏུ་འཕྱུར་ནས་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ཐམས་ཅད་དྲི་ཞིམ་གྱིས་གང་། དེ་ཚེ་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ཞིང་དད་པར་གྱུར་ཏེ་ཕྱག་མང་པོ་འཚལ་ཞིང་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་བོ། །སྐུ་དེ་ཉིད་ད་ལྟའང་བཞུགས་ཡོད།

སློབ་དཔོན་པ་འདིའི་བླ་མ་ཝུ་ཅུ་ཁྲིན་ （无尘） ཞེས་པ་ཕ་ཡུལ་སུ་ཅུ་གྲོའུ་ （苏州） ནས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་གི་ཐུགས་ལ་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་འཚོ་བ་དྲངས་དགོས་པར་དགོངས་ནས་ཕྱོགས་མང་པོར་བསོད་སྙོམས་སུ་ཕྱིན། ཐེངས་ཤིག་ཉིན་མང་པོར་ཁ་བ་བབས་ནས་མཚན་མོ་ཞིག་ལ་ཧྥེང་གྲོའུ་གྲོང་ （凤州城） གི་ཉེ་འཁོར་དུ་སླེབས། ཁོང་གི་ན་བཟའ་ཤིན་ཏུ་སྲབ་པས་གྲང་དར་གྱིས་གདུངས་ནས་འཆི་བར་ཉེ་ཡང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ལ། ད་ལྟ་མཚན་དཀྱིལ་དུ་མི་རྣམས་ལ་བོས་ན། དེ་དག་གིས་ངལ་གསོ་བྱེད་པ་ལ་གནོད་དུ་འགྱུར་བས་ད་ནི་ཤི་ཡང་འཆི་དུ་འཇུག་སྙམ་དུ་འདར་བཞིན་གྲོང་མཐའ་དེར་བསྡད་པ་ཡིན།

སྐྱ་རེངས་ཤར་དུ་ཉེ་བ་ན་གྲོང་ཁྱེར་དེའི་མི་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་ཅིག་

ཆར་དུ་དེར་ཐོན་ནས་ཁོང་གི་སྐུ་སྲོག་བསྐྱབས། དེ་དག་འོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གྲོང་ཁྱེར་དེའི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཐུན་མོང་གི་རྨི་ལམ་ཞིག་རྨིས་པ་སྟེ། གསེར་ཁྲབ་ཅན་གྱི་ལྷ་ཞིག་འོངས་ནས། ཁྱེད་ཅག་གི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་ཟུར་ན་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་གྲང་ངར་གྱིས་འཆི་བར་ཉེ་འདུག་གོ །ཞེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་ལན་དུ་མར་སྒྲོག་པ་རྨིས་ཏེ་མནལ་སད་པས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་སྨྲས་ཤིང་ངོ་མཚར་ནས་ཅི་ཡིན་སྙམ་དུ་འོང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནས་བླ་མ་ལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་བཞིན་དད་ནས་གསེར་དངུལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་འབྱོར་བ་མང་པོས་མཆོད་པས། ཁོང་སླར་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགོན་འདིར་བྱོན་ནས་གནས་འདིའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་འཚོ་བ་བྲངས་ཤིང་དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་རྟེན་བཞེངས་མང་པོ་མཛད།

འདིར་ལིའི་ལྷ་ཁང་ངོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ལི་རྒྱ་མ་འབུམ་ཐེར་གཅིག་གིས་བཞེངས་བར་གསུངས་ལ། ནང་དུ་སངས་རྒྱས་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་གི་སྐུ་འབུར་དོད་དུ་

ཡོད། འདིའི་མདུན་ཕྱོགས་ན་སྔོན་རྫེང་རྷུང་（胜洪）ཞེས་པའི་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་བཞེངས་པའི་ཐ་ཟངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལྔ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་གཉིས་ལས་མེད། དེ་མིན་དགོན་འདིའི་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞབས་ལྷམ་སོགས་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་མང་པོ་ཡོད།

ཡིག་འབྲུའི་མཆོད་རྟེན་ཞེས་པ་ནི། སྔོན་རྒྱལ་པོ་ཁང་ཞིའི་སྐབས་སུའུ་གྲོའུ་ཡི་བཟོ་བོ་མཁས་པས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རིང་ལ་སྦྱོང་ལམ་སྤྱངས་ནས་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ཡིག་འབྲུ་ཚང་མ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཟུགས་སུ་རས་ལ་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །སྲིད་དུ་ཁྲི་བཅུ་བདུན་དང་ཞེང་ལ་ཁྲི་ལྔ་འདུག ཡང་འདིར་སྔོན་སུང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་དབྱང་ལྔུའུ་ལང་（杨五郎）ཞེས་པའི་དཔའ་བོ་ཞིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། ཕྱིས་སུ་ཁོང་གིས་ལག་པ་ཡ་གཅིག་གིས་རྟག་ཏུ་རྩེད་མོ་བྱེད་པའི་ལྕགས་དབྱུག་རྒྱ་མ་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་གཅིག་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་འུ་ཅག་གིས་ལག་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་འདེགས་དཀའོ། །དགོན་པའི་ཕྱི་སྒོའི་སྟེང་ན་མིང་རྒྱལ་རབས་དུས་སུ་ཟངས་རྒྱ་མ་སྟོང་ཕྲག་དགུ་དང་དགུ་

བརྒྱ་གོ་དགུ་དང་ཕྱེད་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་དྲིལ་བུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། དེའི་སྒྲ་སྤྱི་ལེ་ལྔའི་བར་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཐོས་ཚད་ལ་ངན་སོང་མེད་པར་གསུངས། ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་གྱི་བཀོད་པ་དུ་མས་སྤྲུག་ཅིང་གཟབ་ཡིག་ཁྲི་ཕྲག་ལྷག་གསལ་བོར་དོད་ཡོད། འདི་ལ་ད་ལྟ་རྒྱ་དང་སོག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཉེན་པོའི་བསྔོ་ཡིག་སོགས་འཕེན་གྱིན་འདུག

༡༡ འཛམ་དཔལ་གསུང་འབྱོན་དགོན།

ཡོངས་གྲགས་སུ་འཛམ་དཔལ་གསུང་འབྱོན་མའི་དགོན་པའམ་ཙུའུ་ཞང་སི་（殊像寺）ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་གཅིག་ལྷག་གི་མཚམས་སུ་ཡོད། འཛམ་དཔལ་གསུང་འབྱོན་མ་འདིའི་མཚན་གཞན་ལ་འཛམ་དཔལ་བྲ་ཕྱེ་མགོའམ་རྩམ་མགོ་མ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་ཏེ། འདིར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་འཛམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ཞིག་བཞེངས་ཀྱང་དེའི་དབུ་ནི་སུས་ཀྱང་ལེགས་པར་བཟོ་མ་ཤེས་པར་ལུས་པ་ན། ཉིན་ཞིག་ནམ་མཁའི་སྤྲིན་ཕྲེང་འཛའ་འོད་ཀྱི་ཀློང་ན་འཕགས་པ་

འཇམ་པའི་དབྱངས་སེང་གེ་ལ་ཆིབས་པའི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་བྱུང་། དེ་ཚེ་བཟོ་བོས་སྒྱུར་དུ་བྲ་ཕྱེ་ཡིས་འཇམ་དཔལ་དེའི་དབྱུ་ཧི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བྱས་སོ། །དེ་རྗེས་གཟོད་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། ཕྱིས་སུ་འཇིམ་པ་སོགས་ཀྱིས་དབྱུ་ལན་འགར་བྱས་ཀྱང་ལེགས་པར་མ་བྱུང་བས། སྔར་གྱི་བྲ་ཕྱེ་ལས་བྱས་པའི་དབྱུ་དེ་ཉིད་སྒྲུར་བ་ན་ཆེས་ལེགས་པོར་གྲུབ་བོ། །

ཡང་གསུང་སྒྲོལ་གཞན་ཞིག་ནི་སྐུ་འདི་ཉིད་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་བཟོ་བོ་འགའ་ཞིག་ལ་བཞེངས་དགོས་པའི་བཀའ་གནང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་དབྱུ་མ་གཏོགས་པ་བཞེངས་ཟིན་རྗེས། ཉིན་ཞིག་སང་ཉིན་རྒྱལ་པོ་གནས་འདིར་འོང་ངོ་ཞེས་ཐོས་པས་བཟོ་བོ་རྣམས་སྐྲག་ནས་སྒྱུར་དུ་བྲ་ཕྱེ་ཡིས་དབྱུ་བྱས་སོ། །ཕྱི་ཉིན་ནངས་པར་རྒྱལ་པོ་བྱོན་ནས་དགེ་འདུན་རྣམས་བསྡུས་ཏེ་རབ་གནས་དང་རྟེན་བཞུགས་མཛད་ནས་སླར་ལོག་སོང་། དེ་རྗེས་བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱུ་དེ་ལེགས་པོར་བཅོས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེད་ཡང་ཡང་བརྩམས་ཀྱང་མ་ཚོད། དེ་ཚེ་འཇམ་

དཔལ་གྱི་སྐུས་དངོས་སུ་གསུང་འགྲོན་ནས། དེ་བཇེ་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པས་འཇམ་དཔལ་གསུང་འགྲོན་མ་ཞེས་གྲགས་སོ། །ཕྱི་མ་འདི་དཀར་ཆག་ན་མ་མཐོང་ཡང་གནས་འདིའི་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་ལ་རླུང་ལྟར་གྲགས་པས་འདིར་བཀོད་པའོ། །

མདོར་ན་སྐུ་འདི་ཉིད་ད་ལྟའང་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་ལ། འཇམ་དཔལ་སེང་གེ་ལྷུང་གུར་ཆིབས་པ་ཆེས་ཇམ་བཇིད་དང་ལྡན་པར་འདུག འདི་ནི་གནས་འདིའི་སྐུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ཏེ་མཐོ་དམན་ལ་ཁྲུ་ཉེར་བདུན་ལྷག་ཡོད། འདིའི་ནང་དུ་དུས་ཆེས་བཟང་པོར་ཆོས་རྗེ་ཉིད་བྱོན་ཏེ་སློབ་ལམ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། སྐུ་ལ་ཕྱག་མཚན་གསོལ་བར་མ་ཟད། ད་ལན་དགོན་འདིར་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་དང་། དགྲ་བཅོམ་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་གལ་བུ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་མང་པོ་གསར་བཞེངས་མཛད།

ཡང་དགོན་འདིར་དྲི་མེད་ལྷ་ཁང་ངམ་ཕུའུ་ཀོའུ་ཏེན་（无垢殿）

ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཤིག་ལ་ལྷ་ཁང་འདིར་གྲྭ་བ་ཞིག་དང་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ཀྱི་བུད་མེད་ཅིག་སྟེ། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་འཆད་ཉན་བྱས་པ་ལ། གཞན་རྣམས་བག་ཙམ་གྱི་སྐུར་བ་བཏབ་པ་ཁང་ཞི་རྒྱལ་པོས་གསན་པ་ན། ཁོང་གིས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་རིགས་ལ་གནོད་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་རྨ་སློལ་འབྱིན་པར་དོགས་ནས། དགོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་བསྲེག་དགོས་པའི་བཀའ་བསྐུལ་ཏེ་མི་འགའ་ཞིག་པེ་ཅིང་ནས་མངགས། དེ་དག་འོངས་ནས་ཉིན་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་དགོན་འདིར་མེ་ཆེན་སྦར་ཏེ་བསྲེགས་པས་ཁང་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚིག་ཀྱང་། ཁོང་གཉིས་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་དེར་མེ་ཡིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཛིགས་པར་མ་ནུས་པས་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ཏེ། སླར་རྒྱལ་པོ་ལ་ཞུས་ཚེ། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་སྔོན་གྱི་གཏམ་དེ་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པ་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་མཛད་པར་མཁྱེན་ནས། ཕྱག་དངུལ་ཆེས་མང་པོ་གནང་ནས་སླར་གསར་བཞེངས་བྱས་ཏེ་ལྷ་ཁང་དེར་དྲི་མེད་ལྷ་ཁང་དང་། དགོན་པ་ལའང་དྲི་མེད་དགོན་ཞེས་པའི་མཚན་

གསོལ།

དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མདུན་ཟུར་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཆུ་མིག་གམ་པོ་རུ་ཎོ་ཚོན་ （般若泉） ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། སྔོན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཧུའེ་ཆན་ （慧潜） ཞེས་པའི་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་ཞག་སྟོང་ཕྲག་དགུ་དང་དགུ་བརྒྱ་གོ་དགུ་ལ་སྤྱོད་ལམ་གཞན་སྤངས་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་བཏོན་པའི་བྱིན་རླབས་ལས་ཞག་མ་ཁྲི་གཅིག་ལོངས་པ་ན་གྲུབ་ཆུ་འདི་བྱུང་བར་གསུངས། འདི་ལ་འཇམ་དཔལ་གྲུབ་ཆུ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ལ་བཏུང་ན་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཞིང་ནད་སེལ་བར་གསུངས་སོ། །

༡༢ བྱིན་རླབས་སྦྱར་འཇུག་གླིང་།

བྱིན་རླབས་སྦྱར་འཇུག་གླིང་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་གི་ལྷོ་ལམ་དུ་སྤྱི་ལེ་གསུམ་ལྷག་གི་མཚམས་ཀྱི་རི་རྩེ་ན་ལྷུགས་རི་དམར་སེར་གྱིས་མཐའ་བསྐོར་ཅིང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཕིབས་ལ་ཉི་མ་གཞོན་ནུའི་འོད་ཐྲེང་གིས་འཁྱུད་ཚེ་ཡུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁ་དོག་

བསྐྱུར་ཏེ་ཆགས་པའོ། །

དེ་ཡང་གནའ་སྔ་མོ་ཞིག་ལ། མི་ཞིག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་དཀའ་ཚེགས་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་སྤྱད་ནས་འོང་ཞིང་། འདིར་སླེབས་དུས་དཀའ་དུབ་བཀྲེས་སྐྱོམ་གྱིས་རབ་ཏུ་གདུང་ཞིང་། སྨུན་ཡང་རུབ་ནས་འགྲོ་ས་མ་རྙེད་པ་དང་། རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཐག་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་མ་ཤེས་པར་ལུས་པ་ན། གློ་བུར་དུ་མདུན་ཕྱོགས་ན་སྨུན་ནག་ཁྲོད་ཀྱི་སྐར་མ་འདྲ་བའི་མེ་འོད་ཅིག་མཐོང་བས་དེར་སོང་བ་ན་ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་སྒོ་རྡུང་བཞིན། ང་རང་གནས་མཇལ་དུ་འོང་བའི་ལམ་འགྲོ་ཞིག་ཡིན་པས། དོ་ནུབ་གནས་ཚང་ཞིག་གཡར་རོགས་ཞུ་ཞེས་བོས་པ་ན། ཁྱིམ་བདག་དེ་འོངས་ནས་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་བཅས་རང་ཁྱིམ་དུ་ཁྲིད་ནས། ནུབ་ཟས་ཀྱང་གནང་ཞིང་ནུབ་མོ་མགྲོན་སྟོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་བཅས་དེར་བསྡད། ནམ་གུང་ན་བུད་མེད་མཛེས་མ་ཞིག་དང་འཕྲད་པ་དང་། དེས་ཁྱོད་རང་གང་ལ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་སོགས་དྲིས་པ་ལ། བདག་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འགྲོ་བ་ཡིན། ད་དུང་ཐག་

ཅི་ཙམ་ཡོད། ཅེས་དྲིས་པར། མོ་ན་རེ། ཁྱེད་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཐག་ཉེ་སར་ཐོན་ཟིན་པ་ཡིན། ཐག་རིང་བ་ཉིད་ནི་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་མོ། །ཞེས་བགྲོ་གླེང་བྱས་ཤིང་། ཕྱི་ཉིན་ནངས་མོ་ཁོ་རང་གཉིད་ལས་སད་སྐབས་བལྟས་པ་ན། ལྗོན་ཤིང་ཞིག་གི་རྩ་བ་རུ་མགོ་རྫི་ལེབ་ཅིག་ལ་བསྔོས་ནས་ཉལ་ཡོད། ཕྱོགས་གང་དུའང་དུད་ཚང་དེའི་རྗེས་ཙམ་ཡང་མི་སྣང་བས། བུད་མེད་དང་ཁྱིམ་ཚང་སོགས་ཐམས་ཅད་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྲུལ་བར་ཤེས་སོ། །གཞན་བུད་མེད་དེ་ལོ་སྟོང་ལོན་པའི་ལྷ་མོ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུང་སྒྲོལ་ཡང་སྣང་།

མདོར་ན་རི་འདབས་ནས་དེ་ལྟའི་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གཏམ་མང་པོ་བྱུང་བར་བརྗེན། མཁས་གྲུབ་མང་པོས་རི་རྩེ་དེར་འཇམ་དབྱངས་དགོན་པ་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པར་དགོངས་ཏེ། འཕྲལ་དུ་རི་རྩེ་རུ་དགོན་པ་འདི་ཉིད་བཞེངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་ནས་བལྟས་ན་ལྷོ་རི་མ་གཏོགས་པའི་རི་རྩེ་གཞན་བཞི་དང་གནས་འདིའི་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་བལྟས་པ་ལྟར་གསལ་བོར་མཇལ་ཐུབ་པས་དགོན་

འདིར་ད་ལྟ་དད་ལྡན་གྱི་འདུས་ཚོགས་ཆེས་མང་ལ། དབྱར་དུས་སུ་རི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མེ་ཏོག་གིས་ཁྱབ་ནས་ཆེས་ཡིད་དབང་འགུགས་པར་སྣང་ངོ་། །

༡༣ མཚོ་འདུལ་གླིང་།

ཡོངས་གྲགས་སུ་ལྷུང་སྐྱའི་དགོན་པ་སྟེ་མཚོ་འདུལ་གླིང་ངམ་ཀྲེན་ཧའེ་སི་（镇海寺）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ལྷོ་ལམ་དུ་སྤྱི་ལི་ལྔའི་ཟུར་ན་ཡོད། དགོན་པ་འདིར་སྔོན་སློབ་དཔོན་ཤྲཱི་སེང་ཧ་བཞུགས་སྐབས་མཚོ་མིག་ཅིག་ཡོད་པར་གྲགས་ལ། མཚོ་མིག་དེའི་ཉེ་གམ་ན་ཁྱིམ་ཚང་འགའ་ཞིག་ཡོད། དེའི་གྲས་སུ་རྒན་མོ་མ་བུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བུ་མོ་དེ་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་མཛེས་ཤིང་། མོས་རྟག་ཏུ་མཚོ་མིག་དེའི་འགྲམ་ནས་གླུ་དབྱངས་ལེན་བཞིན་ཁྲུས་བྱེད་པ་ཡིན། མཚོ་མིག་དེ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དང་འབྲེལ་ཡོད་པས་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་དགུ་པ་དེ་ནས་རྒྱུན་བུ་མོ་དེར་ཡིད་རབ་ཏུ་ཆགས་ཏེ། ཉིན་ཞིག་བུ་མོས

སླར་ཁྲུས་བྱེད་པའི་སྐབས་ཤིག་ན་ཁོ་རང་གི་བཙུན་མོར་འདོད་ཅིང་བུ་མོ་དེ་མཚོ་ནང་དུ་བྲུད་ནས་ཀླུ་ཡུལ་དུ་ཁྱེར་སོང་། དེའི་ཚེ་བུ་མོས་རང་གི་མ་རྒན་དང་མི་ཡུལ་སེམས་ལ་འཕྲེང་ཞིང་། ཀླུའི་ཕོ་བྲང་དང་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བ་ཡོད་ཀྱང་མོ་རང་ཀླུ་ཡུལ་དུ་སྡོད་མ་མོས་པར་ཐབས་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱ་སྙམ་ནས་ཀླུ་རྒྱལ་གྱི་སྲས་ལ་སྨྲས་པ། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་ཡོད་པས་ཁྱོད་ཀྱི་བཙུན་མོ་བྱ་དགོས་ན། ཐོག་མར་རང་ཡུལ་དུ་སོང་ནས་བསྙེན་གནས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཞག་གསུམ་ལ་བསྲུང་དགོས། དེ་ནས་ཁྱེད་ཅག་བསུ་མར་ཤོག་དང་ང་རང་ཕྱིར་འོང་ན་ཆོག དེ་ལྟ་མིན་ན་བདག་བསད་ཀྱང་འདིར་མི་སྡོད་ཅེས་བྱས་པས། ཀླུའི་སྲས་པོ་ཡང་བློ་ཐབས་བྲལ་ནས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་དེ་དུས་མི་འོང་ན་ངའི་ཤར་གྱི་རྒྱ་མཚོ་འདིས་ཁྱོད་ཅག་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་སྣུབ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སྨྲས་ནས་ཞག་གཉིས་ནས་བུ་མོ་སླར་རང་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ། མོ་རང་ཁྱིམ་དུ་འཁྱོར་བ་ན་མ་རྒན་དགའ་སྤྲོ་དཔག་མེད་སྐྱེས། དེ་ནས་བུ་མོས་གནས་ཚུལ་རྣམས་སྨྲས་པ་ན། མ་

ཀུན་ཤེས་ཏུ་སྐྲག་ནས་འཕྲལ་ཏུ་མ་བུ་གཉིས་ཀ་འཇམ་དབྱངས་དགོན་དུ་སོང་ནས། འཇིགས་པ་དེ་བཟློག་ཕྱིར་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་དྲུང་དུ་བདུག་སྤོས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་ནས་སོང་། དེའི་ནུབ་མོར་མ་བུ་གཉིས་ཀའི་རྨི་ལམ་དུ། ཧྭ་ཤང་བགྲེས་པོ་ཞིག་འོངས་ནས། ད་ནས་ཉིན་གསུམ་པ་ལ་ཡུལ་མི་རྣམས་དང་བུ་མོ་བཅས་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔ་དགོན་པའམ་ཏའེ་ལུའོ་ཏིང་（黛螺顶）དུ་སོང་ལ་བདུག་སྤོས་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་བྱོས། མ་ཀུན་གཅིག་པུ་དེ་ཁྱིམ་དུ་སྡོད་ལ་ཆོས་ཟློག་དང་འཇིགས་པ་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་གཉིས་ཀས་རྨི་སྣང་དེར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུས་ཆེ་གཉིད་ལས་སད། ཕན་ཚུན་དེ་ལྟར་སྨྲས་པས་ངོ་མཚར་སྐྱེས་ནས་ཉིན་གསུམ་པར་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་རེད། ཉིན་དེར་ཀླུ་འཁོར་དང་བཅས་པས་རོལ་མོ་དཀྲོལ་བཞིན་བསུ་མར་ཕེབས་པ་ན། བུ་མོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་མ་ཀུན་ལ་དྲིས་ཚེ། མོས་ཀྱང་མགོ་བོ་མ་བཀུགས་པར། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཡིན་

པས་ཁྱེད་ཅག་གིས་སྐད་སྒྲ་མ་སྒྲོག་ཅེས་སླུས་པར། ཀླུའི་སྲས་པོ་རབ་ཏུ་ཁྲོས་ནས་དེ་མ་ཐག་མཚོ་མིག་ནས་ཆུ་རླབས་དྲག་ཏུ་འཕྱོ་ཞིང་གྲོང་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་ཆུས་གང་ཡང་མ་ཀྱན་ལ་གནོད་པ་མ་བྱུང་། སླར་ཡང་ཆུ་འཕྱུར་ཡོང་བ་ན་གློ་བུར་དུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནས་མེ་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་འུར་སྒྲ་དང་བཅས་ཏེ་བྱུང་ནས་མཚོ་མིག་ལེགས་པོར་བཀབ་ཅིང་ཆུ་རླབས་ཀུང་ཐད་ཀར་བཅད་པ་ཡིན།

ངོ་མཚར་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་མེ་འོད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དེ་ནི་འཇམ་དབྱངས་དགོན་པའི་ཐབ་ཟངས་ཡིན་ལ། དེ་ཚེ་གྲོང་པའི་མི་རྣམས་དང་བུ་མོ་བཅས་དགའ་བཞིན་ཕྱིར་འོངས་ནས་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་དྲན་བཞིན་རྟག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་བོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གནས་འདིར་དགོན་པ་བཞེངས་པས་མིང་ལ་མཚོ་འདུལ་གླིང་ཞེས་བཏགས། ཐབ་ཟངས་ཀྱི་སྟེང་དེར་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་མིང་ལ་མཚོ་འདུལ་མཆོད་རྟེན་ཞེས་ད་ལྟའང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད།

ཡང་ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་མཆོག་གིས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལྡིང་ཁང་དབེན་པའི་རི་ངོགས་ཉམས་དགའ་བའི་དགོན་པ་འདིར་ཡུན་རིང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས། ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཆན་ལུང་གི་སྐབས་པེ་ཅིང་ནས་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་བསྡུས་ཏེ། ཁོང་གི་གདུང་རུས་ཀྱིས་ནང་རྟེན་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་དགོན་འདིར་ད་ལྟའང་ཡོད། དེ་ལ་གསུང་སྒྲོལ་མང་ཡང་འདི་ཁུངས་དང་ལྡན་པར་སྣང་།

༡༩ བསོད་མང་དགོན།

བསོད་མང་དགོན་པའམ་ཏུའོ་ཧྥུ་སི་ （多福寺）ནི། ཐའེ་ཡོན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ནུབ་བྱང་དུ་སྤྱི་ལེ་ཉེར་བཞིའི་མཚམས་ན་ཙུའེ་ཝེ་ཧྲན་ （崛围山）ཞེས་པའི་རི་རྩེར་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་རྒྱས་ཤིང་ལྗོན་ཤིང་གི་དྲྭ་བས་མཐའ་ནས་བསྐོར་བ། མདུན་དུ་དྭངས་གསལ་གྱི་ཆུ་རྒྱུན་ཆལ་ཆིལ་དུ་འབབ་པའི་གནས་ན་བཛེད་ཉམས་ལྡན་པར་ཆགས་ཡོད། འདི་ནི་སྔོན་

ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༧༤༨ལ་དགོན་པ་གསར་དུ་བཞེངས་སྐབས་ཆུ་མེད་པས་རི་འདབས་ནས་ཆུ་གྱེན་དུ་ཁྱེར་ནས་འོང་དགོས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་དུ་ཆུ་ཁུར་བས་མི་མང་པོའི་ཕྲག་པ་རྨ་རུ་གྱུར། དེ་ཚེ་གྲྭ་བཙུན་གཉིས་པོ་ནས་རྟག་ཏུ་ཆུ་གྱེན་ལ་འཁུར་དགོས་པར་གྱུར་པས། ཉིན་ཞིག་ལམ་བར་དུ་རྒན་པོ་ཞིག་དང་ཐད། དེས་ཁྱེད་གཉིས་ཀྱིས་ཆུ་ཁུར་ནས་ཅི་བྱེད་ཅེས་དྲིས་པ་ལ། ངེད་ཅག་གིས་རི་རྩེར་དགོན་པ་ཞིག་བཞེང་བཞིན་ཡོད་པས་དེར་མཁོ་བ་ཡིན་ཞེས་སྨྲས། རྒན་པོ་ན་རེ། ཁྱོད་མི་གཉིས་ཀྱིས་ཆུ་ཁུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོན་པ་ཞིག་འགྲུབ་སྲིད་དམ། ཧ་ཧ། ཞེས་མཚར་བགད་བྱས་ཤིང་དེར་ངལ་གསོས་ཏེ་གཏམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་བྱས། དེ་ནས་རྒན་པོས་སྨྲས་པ། ང་རང་ཉེ་ཟུར་གྱི་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་འོངས་བ་ཡིན་ཞིང་། ཁ་ཏ་ཅང་སྐོམ་པས་ཆུ་ཞིག་སྟོལ་རོགས་ཞེས་ཆུ་ཟོ་བ་བཞི་པོ་འཐུང་སོང་། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་ཀུང་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་དང་བཅས་ཏེ་འཐུང་དུ་བཅུག དེ་ནས་རྒན་པོས་ཁྱོད་གཉིས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་སོང་ཟེར་ཞོར་

རྡུམ་ནས་སྐམ་ཆུང་ཞིག་བླངས་ནས། འདི་ཉིད་དགོན་པའི་ནུབ་ཟུར་ཀྱི་སྤྱང་ཐོག་དེར་ཞོག་ཅིག ཇི་སྲིད་དེར་མ་ཐོན་བར་དུ་ཁ་མ་ཕྱེ་ཞེས་ནན་ཀྱིས་བཤད་བཞིན་གནང་། སྐབས་དེར་གློ་བུར་དུ་སེང་གེ་ཞིག་འབྱོར་བ་ལ་ཁོ་རང་བཅིབས་ཏེ་འཕྲུལ་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་།

དེ་ནས་ལམ་བར་དུ་སྐམ་ཆུང་ནང་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྙམ་ནས་ཁ་ཅུང་ཟད་ཕྱེས་པས་འབྲུག་གཉིས་ཤོར་ཏེ་ཆུ་མིག་གཉིས་སུ་གྱུར་སོང་བ་ནི་རི་རྐེད་ཀྱི་ཅིན་ཆོན་（晋泉）དང་ལིའི་ཧྲི་ཧན་ཆོན་（烈石寒泉）ཞེས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཡང་མྱུར་དུ་སྒོ་བརྒྱབ་ནས་སླར་ཕྱིར་ཏེ་དགོན་པར་ཐོན་རྗེས་ཁ་ཕྱེ་བ་ན། ཡང་འབྲུག་གཉིས་བྱུང་སྟེ་ས་འོག་ཏུ་སོང་བས་རྫིང་བུ་གཉིས་སུ་གྱུར།དེ་ནི་འབྲུག་གི་རྫིང་བུ་ཞེས་ད་ལྟའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུ་མིག་འདི་ཡིན་ནོ། །

ཕྱིས་སུ་ཁོང་ཅག་གིས་ཀུང་རྒན་པོ་དེ་འཇམ་དཔལ་སྨྲ་སེང་གི་སྤྲུལ་བར་ཤེས་ཏེ་དགོན་པ་དེར་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་འཇམ་

དཔལ་ལྷ་ཁང་ཞིག་བཞེངས་ཤིང་། དེའི་ནང་དུ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གཡས་གཡོན་དུ་གྲྭ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་བཅས་བཞེངས་པས་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་མིག་གི་དགའ་སྟོན་དུ་གྱུར་ནས་ཡོད།

༡༥ རྡོ་རྗེ་ཕུག

རྡོ་རྗེ་བྲག་ཕུག་གམ་ཅིན་ཀང་ཁྲའུ་（金刚窟）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལི་གཅིག་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་ལོའུ་ཀོན་ཀུའུ་（楼观谷）ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་གཡས་ཟུར་གྱི་རི་འདབས་ན་ཡོད་ལ། འདིའི་ནང་རྟག་ཏུ་འོད་ཟེར་དང་སྒྲ་སྐད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས། ཁྱད་པར་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་སམ་བུདྡྷ་པཱ་ལི་（佛陀波利）བྱ་བ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྱོན་ནས་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཐོབ་རྗེས་སླར་རྒྱ་གར་དུ་ལོག གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་གཟུངས་སྤྱན་དྲངས་ཤིང་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་རྗེས། ཕུག་པ་འདིའི་ནང་དུ་བྱོན་

ནས་ཕྱིར་འབྲོན་མ་སྒྲོང་ཞེས་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་རྣམས་ལས་ཞལ་མ་ཐུན་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལས་ཅིན་གང་ཁྲུ་ཞེས་བྱུང་ཞིང་། རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་དུ་གིན་ཀང་ཁྲུ་ཞེས་ཀྱང་བྲིས་འདུག ཡང་སྔོན་གཞོན་ནུ་དུ་མ་དང་རས་ཚོང་བ་བཅས་འདིའི་ནང་དུ་སོང་ནས་ཕྱིར་མ་ཐོན་པར་གསུངས་པ་དང་། ལྷ་ཁང་དུ་སངས་རྒྱས་སྨན་བླའི་ཟངས་སྐུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཟངས་རྒྱ་མ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་གྱིས་བཞེངས་པར་གསུངས།

གཞན་ཡང་འཇམ་དཔལ་དབུ་བཞི་ཕྱག་བརྒྱད་དང་། ཟངས་ཀྱི་སྤྱན་རས་གཟིགས་སོགས་ཡོད་ལ། སྔོན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསམ་གཏན་པ་ཡོན་ཀྲུའུ་（元著）ཞེས་པ་ཞིག་གིས་ཕྱག་པ་འདིར་བདུག་སྤོས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཕུལ་ཚེ། གློ་བུར་དུ་ཐག་པོ་ཞིག་འོངས་ནས་ཉེ་གམ་དེར་མཇལ་ཚད་བྱས་ཏེ་དེར་དགོན་པ་བཞེངས་ན་འགྲོ་དོན་ཆེ་བར་གསུངས་ཤིང་དེ་མ་ཐག་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། ཁོང་གིས་དེ་འཇམ་དཔལ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་གནས་དེར་དགོན་པ་བཞེངས་ནས་མིང་ལ་

ཤེར་ཕྱིན་གླིང་ངམ་པོ་རུའོ་སི་ （般若寺） ཞེས་བཏགས། ཕྱིས་སུ་མིང་དང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སླར་གསོ་བྱས་ཀྱང་། ཉེ་ཚར་བསྣན་པ་ལ་ཉམས་རྒུད་བྱུང་སྐབས་གཏོར་བརླགས་བྱས་པས་ད་ལྟ་དགོན་ཤུལ་དེ་རྩ་ལྷུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་ནས་འདུག

༡༨ རྣམ་རྒྱལ་གླིང་།

རྣམ་རྒྱལ་གླིང་ངམ་ཙུན་ཧྲེང་སི་ （尊胜寺） ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོ་ནས་ནུབ་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་བཞི་བཅུ་ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་རི་རྩེར་མཆོད་རྟེན་མཐོན་པོ་ཞིག་མཐོང་བའི་ཉེ་འདབས་སུ་ཡོད། དེ་ཡང་སྔོན་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རྒྱ་གར་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་མཇལ་བར་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་བྱོན། ད་ལྟའི་དགོན་པ་ཡོད་སར་སླེབས་ཙ་ན་གློ་བུར་དུ་ནགས་ཚལ་ནས་དབུ་སྐྲ་དང་སྨ་ར་དུང་ལྟར་དཀར་བའི་རྒན་པོ་བྲམ་ཟེའི་ཆ་ལུགས་ཅན་ཞིག་བྱུང་ནས། ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་འོང་དོན་ཅི་ཡིན་སོགས་དྲིས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་

གནས་འདིར་འཇམ་དཔལ་མཇལ་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཞེས་པ་སོགས་ལན་རྗེ་བཞིན་བཏབ།

ཡང་རྒན་པོས་སྨྲས་པ། རྒྱ་ནག་གི་མི་རྣམས་སྡིག་པ་མང་དུ་བསགས་ཤིང་རབ་བྱུང་སྡོམ་ཁྲིམས་ཉམས་མཁན་མང་བས། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ན་གཙུག་ཏོར་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ཡོད་པར་བཤད། དེ་ཉིད་མགོ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བསྣམས་ཤོ་ཡོད། ཅེས་དྲིས། སློབ་དཔོན་གྱིས་མེད་བྱས་པས། གཟུངས་དེ་སྤྱན་མ་དྲངས་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་མཇལ་ཡང་དོན་རེ་ཆུང་། ཞེས་གསུངས། དེར་སློབ་དཔོན་གྱིས། བཞིན་བཟང་ཉིད་སུ་ཡིན། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན་ནམ། ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁོང་གིས་ཡིན་པའང་སྲིད་ཅེས་གསུངས་པས། སློབ་དཔོན་གྱིས་འཕྲལ་དུ་བཀྲུངས་ཕྱག་མཛད་ནས་དབུ་བཏེགས་པ་ན་ཅི་ཡང་མི་སྣང་ངོ་། །དེ་མ་ཐག་ཁ་ཕྱིར་འཁོར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་ལོག་སྟེ་ལོ་མང་པོ་ཐོགས། དེ་ནས་གཟུངས་སྔགས་སྤྱན་དྲངས་ནས་སླར་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་བྱོན་ཏེ་གོང་དུ་བསྟན་པའི་རྡོ་རྗེ་བྲག་

ཕྱུག་ལས་ཕྱིར་མ་བྱོན་པར་གསུངས། སློབ་དཔོན་འདིའི་མཚན་ལ་དམ་པ་རྒྱ་གར་ཡང་ཞུ་སྟེ། རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་བློ་གསལ་དགའ་བའི་རྣ་རྒྱན་ལས། སློབ་དཔོན་བུདྡྷ་པཱ་ལི་སྟེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཞེས་བྱ་བ། བོད་རྣམས་དམ་པ་རྒྱ་གར་དུ་འབོད་ཅིང་། ཞེས་སོ། །དེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཐོག་མར་འཇམ་དཔལ་མཇལ་བའི་གནས་དེར་ཐང་རྒྱལ་རབས་སུ་དགོན་པ་འདི་ཉིད་བཞེངས་ནས་མིང་ལའང་རྣམ་རྒྱལ་གླིང་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །སྔོན་དེང་སང་ལྟར་རླངས་འཁོར་གྱི་ལམ་མེད་སྐབས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འོང་བ་རྣམས་འདིར་བརྒྱུད་ནས་འགྲོ་དགོས་པས་གནས་ཀྱི་མིང་ཐག་ཅེས་འབོད་པ་ཡིན།

མདོར་ན་ད་ལྟ་དགོན་པ་འདི་ཉིད་ཆེས་དར་ཞིང་ངོ་མཚར་བའི་ཁང་བཟང་ཡང་བརྒྱ་ཐག་གསུམ་ལྷག་འདུག་ལ། ཕྱི་ལོ་༡༩༩༨ལ་ཧོང་ཀོང་ནས་བྱོན་པའི་དགེ་སློང་གྲི་ཁའེ་（智开）ཞེས་པས་སྒོར་ཁྲི་ཐག་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་དགོན་པ་འདི་སླར་གསོ་མཛད་དོ། །

༡༥ བཀྲ་ཤིས་གླིང་།

བཀྲ་ཤིས་གླིང་ངམ་དྭངས་བསིལ་ཟམ་པ་སྟེ་ཆིང་ལིའང་ཆའོ་（吉祥寺或清凉桥）ཞེས་པའི་དགོན་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་གླིང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལི་ཉི་ཤུའི་མཚམས། ནུབ་རི་དང་དབུས་རི་གཉིས་ཀྱི་ལྷོ་འདབས་སུ་ཤག་ཤག་ཆུ་སྒྲ་འབྱིན་པའི་ཉེ་ཟུར་ན་ཆགས་ཡོད། དེའང་སྔོན་ཐེངས་ཤིག་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁང་ཞི་དགོན་པ་འདིར་འོངས་པའི་སྐབས་སུ། ལམ་བར་ནས་གློ་བུར་དུ་སྨུག་སྤྲིན་ན་བུན་འཐིབས་ཤིང་། སྨུན་པ་ཡང་རུབ་ལ་ཉེ་ནས་ལམ་ནོར་ཏེ་དགོན་པ་གར་ཡོད་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་གོ་བར་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་དུ་ལུས་པ་ན། མདུན་ཕྱོགས་ན་རྒྱུད་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་བཙུན་པ་བགྲེས་པོ་ཞིག་མཐོང་ཞིང་། དེས་ན་བཟའ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོར་བགོས་ཤིང་ཕྱག་ཏུ་ལྷང་སྒྲོན་ནམ་ཏེང་ལུང་（灯笼）དམར་པོ་ཞིག་ཐོགས་ནས་ཡོད། རྒྱལ་པོ་མྱུར་དུ་དེར་སོང་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་གླིང་གི་དགོན་པར་ཇི་ལྟར་འགྲོ་ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཁོང་གིས་ཐུགས་དགྱེས་ཚུལ་དང་བཅས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མཁྱེན། ང་རང་དགོན་པ་དེའི་གྲྭ་

པ་ཞིག་ཡིན་པས། ངའི་རྗེས་སུ་ཤོག་དང་ལམ་ཁྲིད་བྱེད། ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཉམ་དུ་སོང་ནས་མི་རིང་བར་ཟམ་པ་ཞིག་བརྒལ་ཏེ་ཕྱིན་པ་ན་དགོན་པ་དེར་འབྱོར། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་དུ་ལྷ་མཇལ་དུ་ཁྲིད། ལྷ་ཁང་དུ་ཐོན་མ་ཐག་བཙུན་པ་གློ་བུར་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར། རྒྱལ་པོ་ངོ་མཚར་ཏེ་ལྷ་ཁང་དུ་བལྟས་པ་ན། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེས་ཀྱང་ཕྱག་ཏུ་ལྷུང་སྒྲོན་དམར་པོ་ཐོགས་ཤིང་། སྐུ་ལ་གསོལ་བའི་ན་བཟའ་ཡང་སྔར་གྱི་བཙུན་པའི་ན་བཟའི་ཁ་དོག་དང་ཁྱད་པར་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འདུག་པས། དེ་ཚེ་སྔོན་གྱི་གྲྭ་བཙུན་དེ་འཇམ་དཔལ་དངོས་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁང་ཞི་ཤིན་ཏུ་དད་ཅིང་ལྷ་ཁང་གི་མིང་ལའང་འཇམ་དཔལ་ལྷུང་སྒྲོན་ལྷ་ཁང་སྟེ་སྒྲོན་མེའི་ལྷ་ཁང་ཞེས་བཏགས། གཞན་ཡང་བཀྲ་ཤིས་གླིང་གི་མིང་ལ་དྭངས་བསིལ་ཟམ་པ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་ཚུལ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་རྣམ་བཤད་ལས་བྱུང་ཞིང་། དགོན་འདིར་འབར་མ་ནས་གདན་དྲངས་བའི་གཡང་ཏེའི་ཐུབ་སྐུ་སོགས་རྟེན་བྱིན་ཅན་མང་དུ་ཡོད།

༡༨ གཡུ་རི་དགོན།

གཡུ་རི་དགོན་ནམ་པི་ཧྲན་སི་（碧山寺）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ནས་བྱང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལི་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་སུ་ཡོད། འདིར་སྔོན་གྲགས་ཆེ་བའི་གཡང་ཏེའི་སྟོན་པའི་སྐུ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ནི། སྔོན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཧྭའེ་ཀེན་（慧根）ཞེས་རི་བོ་གྲུ་འཛིན་དུ་བཞུགས་པའི་བཙུན་པ་དེ། རྒྱ་ནག་གླང་ཆེན་དང་ལྷ་ས་སོགས་བརྒྱུད་དེ་འབར་མ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཕྱིན། ཁོང་གིས་གཡང་ཏེའི་སྟོན་པ་ལྔ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕྱིར་ལོག དེའི་ནང་ནས་སྐུ་གཉིས་ཧྲང་ཧེ་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱོགས་སུ་ཐོན་སྐབས་དེར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བས་ཧྲང་ཧེ་གཡང་ཏེའི་དགོན་པ་ཆགས་པ་དང་། གཅིག་པེ་ཅིང་དུ་བཞག གཉིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་ནང་གི་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐོ་དམན་ལ་ཁྲུ་དྲུག་ལྷག་ཡོད། སྐུ་ཆུང་བ་དེ་གོང་གི་བཀྲ་ཤིས་གླིང་གི་ཐུབ་སྐུ་དེ་ཡིན། འདི་དག་ལ་སྔོན་དད་ལྡན་པོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་གསེར་གྱི་གདུ་བུ་དང་མགུལ་རྒྱན་

སོགས་ཀྱང་ཕྱུལ་ནས་འགྲོ་བར་གསུངས། ལྷ་ཁང་རྒྱབ་མའི་ནང་དོ་མཚར་ཆེ་བའི་བྱམས་པ་གསུམ་པོ་ཆེ་མཐོ་དམན་ཁྲུ་བཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་རྣམ་སྣང་ལྷ་ཁང་དང་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་གིས་མཚོན་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་དྲུག་སོགས་རྟེན་བརྟེན་པའི་བཀོད་པ་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཤིང་དད་ལྡན་གྱི་འདུ་ཚོགས་ཀྱང་ལྷག་པར་མང་ངོ་། །

༡༩ གསེར་ཁང་དགོན།

གསེར་ཁང་དགོན་ནམ་ཅིན་ཀོ་སི་（金阁寺）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་གི་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལེ་བཅུ་བདུན་མཚམས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་གྱི་སྟེང་ཕྱོགས་ན་ཡོད་དེ། སྤྱིན་ཕྱི་ལོ་༧༣༨ལ་སྣན་གྲགས་ཆེ་བའི་བླ་མ་ཏའོ་དབྱི་（道义）ཞེས་པ་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འཇམ་དཔལ་མཇལ་དུ་འོངས་ནས། ད་ལྟའི་དགོན་པ་ཡོད་སར་ཐོན་སྐབས། གློ་བུར་དུ་རླུང་འཚུབ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ས་རྫི་ཐམས་ཅད་གནམ་དུ་ཁྱེར་ཅིང་ས་གནམ་འཁྲིགས་ཏེ་མུན་རུབ་པ་ན། གློ་བུར་དུ་མིག་སྔར་བརྗིད་ཉམས་ཆེ་བའི་

དགོན་པ་ཞིག་སྣང་ནས་འགྲོ་ལམ་མ་རྙེད་ལ། དེའི་ལྷ་ཁང་ཐམས་ཅད་ཀུང་གསེར་འོད་ལམ་ལམ་དུ་འཚེར་ཞིང་ཆེས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པར་མཐོང་ལ། ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་དགོན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་། དེའི་ཚེ་རླུང་ཡང་འཇམ་ཞིང་ནམ་མཁའ་ཡང་སྔར་བཞིན་གྱུར་ཏོ། །ཁོང་ངོ་མཚར་ཏེ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟས་པ་ན་མདུན་དུ་ལྗོན་ཤིང་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པས། དེ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་ཤེས་ནས་དགོན་པ་བཞེངས་བར་གསུངས།

རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས་ལས་ནི། བཙུན་པ་ཧའོ་དབྱི་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་གནས་མཇལ་དུ་བྱོན་ནས་ལྡོ་རིའི་རྒྱུད་དུ་ཐོན་སྐབས། གློ་བུར་དུ་རླུང་འཚུབ་དྲག་པོ་ཞིག་བྱུང་བས་ཁོང་གིས་མིག་བཙུམ་ཞིང་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན། ཡུད་ཙམ་ཞིག་ན་བྱིས་པ་ཞིག་འོངས་ནས། བཙུན་པ་ཛ་གསོལ་བར་གདན་དྲངས། ཁོང་བྱིས་པ་དང་མཉམ་དུ་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་སོང་བ་ན། གསེར་གྱི་ཟམ་པ་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་སྣང་

ངོ། །དེ་བརྒྱུད་དེ་སོང་ཚེ་དགོན་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་ངོ་། །དེར་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་པ་མང་ཞིང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་ལྕགས་རི་ཚང་མ་གསེར་མདོག་ཏུ་སྣང་། དེའི་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་གསེར་འོད་འཁྲོ་བ་བང་རིམ་གསུམ་པ་ཅན་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་བཻ་ཌཱུརྻ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ནས་ཁོང་གྲྭ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཁྲིད་ནས་སོང་། དེར་གསེར་སྐུད་ལས་བྱས་པའི་གཟིམ་ཁྲི་ཞིག་གི་ནང་ན་བཙུན་པ་བགྲེས་པོ་ཞལ་ཚོམ་དཀར་པོ་ཅན་ཞིག་དང་མཇལ་ཏེ་གཏམ་གྱི་བགྲོ་གླེང་མང་དུ་བྱས། བྱིས་པ་དེས་སླར་ཇ་དྲངས་བར་གསོལ་ཇ་དང་རོ་མཆོག་ལྡན་པའི་ཟས་ལ་རོལ་ཟིན་རྗེས། བཙུན་པ་བགྲེས་པོས་ཀྱང་སྐྱེལ་མ་གནང་ཞིང་། སླར་བྱིས་པ་དེས་ཁྲིད་ནས་དགོན་པའི་ཕྱི་ནང་ཐམས་ཅད་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་མོ་བྱས་ཏེ་འོངས་བ་ན་གློ་བུར་དུ་བྱིས་པ་དང་དགོན་པ་སོགས་མི་སྣང་བར་གྱུར། སྐབས་དེར་སྔོན་གྱི་རླུང་ཡང་འཛམ་ཞིང་ནམ་མཁའ་ཡང་དྭངས་ནས་འདུག སློབ་དཔོན་གྱིས་འཇམ་དཔལ་མཇལ་བར་ཤེས་ཏེ་སྤྲོ་བས་རབ་ཏུ་བརྟས་སོ། །ཕྱིས་སུ་

རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐའི་ཙུང་（唐太宗）གི་བཀའ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནས་བྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་སྡེ་སྣོད་གསུམ་འཛིན་པུའུ་ཁུང་（不空）ཞེས་པས། བླ་མ་ཏཱའོ་དབྱི་ཡི་དག་སྣང་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དགོན་པ་འདི་ཉིད་བཞེངས་ནས་མིང་ལའང་གསེར་ཁང་གླིང་ཞེས་བཏགས་པར་གསུངས་སོ། །ད་ལྟ་དགོན་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་མང་ཞིང་ཁྱད་པར་དུ་ཟངས་ལ་གསེར་ཆུས་བྱུགས་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕྱག་སྟོང་ཅན་གྱི་སྐུ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་། མཐོ་དམན་ལའང་ཁྲུ་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་ཡོད་པས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་སྐུ་རྟེན་ཆེ་ཤོས་ཡིན། གཞན་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། ས་སྙིང་། སྨན་བླ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་ཆེན་པོ་བརྒྱ་དང་རེ་དགུ་ཡོད་ལ། ལྷ་སྐུ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་བཞུགས་པས། འདི་ནི་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ལྷ་སྐུ་ཆེས་མང་བའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན།

༣༠ གཡང་ཧེ་དགོན།

གཡང་ཧེ་དགོན་ནམ་ཡུས་ཧྭ་སི་（玉华寺）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་

རྟེན་དཀར་པོའི་ནུབ་བྱང་ནས་སྤྱི་ལེ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་ཕྱིན་པའི་སར་ཡོད་ལ། དབུས་རིའི་ཁར་ལྷོའི་རི་རྐེད་དུ་ཆགས་ཡོད། འདི་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་འཛིན་པ་སྦུའུ་ཁུང་གིས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་སྲུང་གསང་སྔགས་གླིང་ཡིན་ལ། གནས་འདིའི་དགེ་ལུགས་པའི་དགོན་པ་སྔ་ཤོས་ཀྱང་ཡིན། རྗེས་སུ་དུས་འགྱུར་སྐབས་གཏོར་བརླག་ཐེབས་ནས་ད་ལྟ་ཤུལ་ཙམ་ལས་མེད།

སྐབས་དེར་དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་སྐུ་བརྙན་གྲགས་ཅན་བྱུང་བ་ལ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཡོད་དེ། སྔོན་མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ཉིན་ཞིག་ལ་གཡང་ཏེ་དགོན་པའི་བླ་མ་བགྲེས་པོ་དེས་སློབ་མ་རྣམས་ལ་སླབས་པ། ཁྱེད་ཅག་གིས་ཤུལ་དུ་ཚོས་ལེགས་པར་སློབ་ལ་སྡོད། ཁོ་བོས་ནི་དགོན་འདིར་རྟེན་བཞེངས་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་པས་ཡུལ་གཞན་དུ་བསོད་སྙོམས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་དཀའ་བ་སྤྱད་ཅིང་ཕྱིན་པས། དེང་སང་གི་མེང་རྫོང་（孟县）གི་ཕྱོགས་ནས་ལྕགས་ཁ་ཅང་མང་པོ་རྙེད། ལྕགས་དེ་རྣམས་མགར་བ་མང་

ཕོར་གཏད་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་སྐུ་མགར་དུ་བཙུག དེ་ནས་ལོ་ཕྱེད་ཙམ་གྱིས་དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱའི་སྐུ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་། སྐབས་དེར་དེང་སང་ལྟར་གཞུང་ལམ་སོགས་མེད་པ་དང་། སྐུ་འདྲ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བས་རྟ་དྲེལ་སོགས་ལ་ཁལ་དུ་བཀལ་ནའང་འདེགས་མི་ཐུབ་པས། ད་དགོན་ནང་དུ་གདན་དྲངས་པར་ཐབས་ཅི་དགའ་སྙམ་བཞིན། དགྲ་བཅོམ་པ་ཁྲིད་རྣམས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགོན་པར་བྱོན་སོང་ན་ཅི་མ་རུང་ཡ། ཞེས་ཚིག་ལབ་བྱུས་པ་ན། དེ་མ་ཐག་ལྟུགས་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་གྲེན་དུ་བཞེངས་ནས་དངོས་སུ་གོམ་པ་སྤོས་ཏེ་བྱོན་པས། བླ་མ་ཏ་ཅང་དགའ་སྐྱེ་སྤྱུར་དུ་ལམ་ཁྲིད་བྱུས་ཤིང་སླར་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གཡང་ཏེ་དགོན་པར་འོངས། དེའི་ཚེ་ཁོང་གི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་དགའ་བསུ་ཞུས་ཏེ་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ལྷ་ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཅིང་རེ་རེ་བཞིན་བརྩིས་པ་ན། བཞི་བརྒྱ་གོ་དགུ་ལས་མེད་པས་གཅིག་མ་ཚང་། སླར་ཞིབ་ཏུ་བརྩིས་ཀྱང་མི་ཚང་བར་འདུག་པས་ཕྱིར་འཚོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ན། དེང་སང་གི་སི་གོའུ་ཚུན་（寺沟

村）ཞེས་པའི་གྲོང་མཐའ་ན་བཞུགས་འདུག

གཅིག་དེར་ལུས་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། དགྲ་བཅོམ་འདི་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན་ལ། འདིར་ཐོན་སྐབས་ཆུ་འགྲམ་ན་བུ་མོ་ཞིག་གིས་གོས་འཁྲུད་ཀྱིན་ཡོད་པ་མཐོང་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེར་ཕྱིན་ནས་སྨྲས་པ། འདི་ནས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གཡང་ཏེ་དགོན་པ་ལ་ཐག་ཅི་ཙམ་ཡོད་ཅེས་བྱས་པར། བུ་མོས་སྤྱི་ལི་སུམ་ཅུ་ཡོད་ཅེས་ལན་བཏབ། ཡང་དེས་ང་རང་ནི་དགོན་དེར་འགྲོ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་རིང་ཐོན་ཨེ་ཐུབ་ཅེས་དྲིས་པ་ན། བུ་མོ་དགོད་བཞིན་དུ་སྨྲས་པ། ད་ལྟ་ཉི་མ་ནུབ་ལ་ཉེ་བས་ཁྱོད་མི་ཞིག་མ་གཏོགས་ལྟུགས་ལས་བྱས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཐོན་ག་ལ་ཐུབ་སྟེ་མི་ཐུབ་བོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། ལྟུགས་ལས་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཐོས་མ་ཐག་དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྐུའི་རྣམ་པ་སྔར་བཞིན་གཡོ་འགུལ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པར་དེར་ལུས་སོ། །དེ་མཐོང་ནས་བླ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་གཡང་ཏེ་དགོན་དུ་གདན་དྲངས་འདོད་ཀྱང་། སྐུ་དེ་ཉིད་སྒྲུལ་ཙམ་ཡང་མ་ཐུབ་པས་དེར་ལྷ་ཁང་ཞིག་

བཞེངས་ཏེ་མིང་ལའང་ལྕགས་སྐུའི་གླིང་ཞེས་པའི་དགོན་པ་བཏབ།

དེས་ན་དགོན་པ་དེར་དགྲ་བཅོམ་བཞི་བརྒྱ་གོ་དགུ་ཡོད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཕྱིས་སུ་བསྟན་པ་ལ་ཉམས་རྒུད་བྱུང་སྐབས་ཚུ་འགྲམ་ཀྱི་ལྕགས་སྐུའི་གླིང་དང་གཡང་ཏེ་དགོན་གཉིས་ཀ་བཤིག་ནས་ད་ལྟ་མི་འདུག དེ་ལྟ་ནའང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྐུ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་ནི་ད་ལྟའི་ཞན་ཐུང་སིའམ་གོང་དུ་སྤྲོས་པའི་མངོན་པར་གསལ་བའི་གླིང་གི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཆེན་པོར་ཡོད་ཅེས་གནས་འདིའི་དཀར་ཆག་ཆེས་མང་པོར་གསུངས་སོ། །

༣༡ ཚེ་བདེ་གླིང་།

ཚེ་བདེ་གླིང་ངམ་ཧྲོའུ་ཉིང་སི་（寿宁寺）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་གཅིག་ཙམ་སོང་མཚམས་ཀྱི་རི་རྐེད་ན་ཡོད། དེའང་སྔོན་ལྷོ་བྱང་རྒྱལ་རབས་ལས་བྱང་ཆིའི་（北齐）

སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྲས་ཤིག་གིས་དམག་འཁྲུག་མང་དུ་བྱས་མཐར་རང་ལ་རྨས་སྐྱོན་ཕོག་ཅིང་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པས་སྨན་བཅོས་བྱས་ཀྱང་མ་ཕན་པར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་འོངས་ནས་འཇམ་དཔལ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། ཉུབ་གཅིག་རྨི་ལམ་དུ་རྒན་པོ་ཞིག་འོངས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་འཕགས་ལམ་སྒྲུབ་པའི་བརྩོན་པ་ཞན་པར་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་རྨིས་པས། ཁོའི་བསམ་པ་ལ་ད་ནི་སྔོན་གྱི་སྡིག་བཤགས་སུ་རང་ལུས་ལྟོས་མེད་དུ་ཕུལ་བར་བྱའོ་སྙམ་ནས། ཕྱིར་ནངས་ཤིང་རྩིག་བྱས་ཏེ་ལུས་པོ་མེ་ལ་བསྲེགས་པར། མེ་འོད་ཀྱི་ཀློང་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྐུ་ངོ་མཚར་ཅན་ནམ་མཁར་བསྐྱོད་པ་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་བས། དེའི་ཤུལ་དུ་དགོན་པ་འདི་ཉིད་བཞེངས་སོ། །འདིར་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་ཟུར་དྲུག་པ་དང་། ལྷ་ཁང་དབུས་མར་ལྕགས་ལས་བྱས་པའི་སྟོན་པའི་སྐུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་མཐོ་དམན་ཁྲུ་བདུན་དང་། ལྗིད་ཚད་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཕྲག་གཉིས་ཡོད་པས་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཆེས་ལྕི་བའི་ལྷ་སྐུ་ཡིན་པར་བཤད།

༢༢ རྒྱལ་ཡུམ་ཕུག

རྒྱལ་ཡུམ་ཕུག་པའམ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ཕུག་པ་སྟེ་ཚན་རྫོ་དོང་（千佛洞）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ལྷོ་ལམ་དུ་སྤྱི་ལེ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་སྦྲིན་དཀར་གླིང་（白云寺）ཞེས་པའི་དགོན་པ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་ལྷོ་རིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་པའི་ནང་དུ་སྤྱི་ལེ་གཉིས་ཕྱེད་སོང་བའི་མཚམས་སུ་ཡོད། འདིའི་ལམ་བར་ན་གནས་ཆེན་བརྒྱ་རྩའི་བྱིན་རླབས་གཅིག་འདུས་ཀྱི་གནས་ས་དམར་པོ་ཞིག་ལེན་རྒྱུ་ཡོད། དེའང་ཕུག་པ་འདིར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་སུ་ཏ་ཤང་ཏའོ་ཧྲང་（道方）ཞེས་པ་ཞིག་གིས་སྨོན་མེའི་འོད་མཐོང་ནས་ཕུག་པའི་ནང་དུ་སོང་བས་གཡང་ཏི་ལས་བྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མང་པོ་མཇལ། གཉིང་དུ་ཕྱིན་པ་ན་རྒྱ་མཚོའི་ཐ་རླབས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་པས་ཁོང་ཧ་ཅང་སྐྲག་ནས་ཕྱིར་བྲོས་པར་བརྩམས་ཀྱང་ལམ་མ་རྙེད། མྱུར་དུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་རྟེན་མང་པོ་བཞེངས་བའི་ཁས་ལེན་བྱས། དེའི་ཚེ་གློ་བུར་

དུ་སྒྲོན་མེའི་འོད་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིར་འོངས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱིས་སུ་ཕུག་པའི་སྒྲོ་མཚམས་སུ་རྡོ་སྐུ་སོགས་རྟེན་མང་དུ་བཞེངས་སོ། །འདི་ལ་སོང་ནས་སྔོན་ལམ་བཏབ་ན་ད་ལྟའི་ཕ་མ་གཉིས་ཀྱི་དྲིན་ལན་སོད་པས་ཕ་མའི་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ཕུག་པའི་ནང་ཐམས་ཅད་རང་བྱུང་གི་སྐུ་ངོ་མཚར་ཅན་བགྲང་ལས་འདས་པས་གང་ཞིང་ད་ལྟ་དགོན་པའང་ཡོད་དོ། །

༢༣ འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔ་དགོན།

འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔ་དགོན་པའམ་ཏའེ་ལོ་ཏིང་（黛螺顶）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་མདུན་ངོས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་རྩེ་ཞིག་ན་ཡོད། འདིར་གོང་མ་ཆན་ལུང་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཞིན་དགོན་བདག་བླ་མ་ཆིང་ཡུན་（青云）ཞེས་པས་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔའི་སྐུ་བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་གནས་འདིར་ཕྱིན་ན་རི་རྩེ་ལྔ་པོ་ལ་ཕྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་འཐོབ་པར་གསུངས་པས། རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ཆུང་བ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས། འདིར་

རི་རྩེ་ལྔ་པོའི་བྱིན་རླབས་གཅིག་ཏུ་འདུས་ཤིང་ཁྱད་པར་དགུན་དུས་སུ་རི་རྩེ་གཞན་རྣམས་གྲང་ངར་ཆེ་བས་བགྲོད་དཀའ་ཕྱིར་གནས་འདིར་མཇལ་སྐོར་སྒྲུབ་པ་བྱས་ན་བྱིན་རླབས་ཆེ་ཞེས་མཁས་གྲུབ་དུ་མས་རྒྱ་ཆེར་བསྔགས་པར་མཛད། ད་ལྟ་དགོན་འདིར་གཙུག་ལག་ཁང་དང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཆེས་ཆེར་དར་ཞིང་། བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ཞབས་ཐང་ལ་འདིར་བྱོན་ནས་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་དང་གནས་འདིའི་བཀོད་པ་ཡ་མཚན་ཆེ་བའི་སྐོར་གྱི་གསུང་གླེང་མང་དུ་མཛད་དོ། །

༣༩ རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཁྲི་གླིང་།

རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཁྲི་གླིང་（文殊说法台）ནི། འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔ་དགོན་པའི་གཡས་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ངོས་སུ་ཡོད། འདིར་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲས་འཕགས་པ་ཁྲི་ཐོག་གཅིག་ལ་དུས་རྒྱུན་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་གྲགས་

ཤིང་། འགྲོ་བ་མཆོག་དམན་དུ་མར་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་གཟིགས་པས་ཞལ་གཟིགས་བ་གམ་གླིང་དུའང་གྲགས། གནས་འདིར་ཆོས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་ཕེབས་ཏེ་ཉིན་གསུམ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། གནས་འདིར་རིག་གློང་ནས་རྩོལ་མེད་དུ་བརྩོལ་བའི་ལམ་རིམ་བསྡུས་དོན་སྙིང་གཏམ་སྙིང་གི་ཐིག་ལེ་མཛད་ཅིང་ཁྲིད་ལུང་ཡང་ལན་གྲངས་དུ་མར་གནང་བར་མ་ཟད། འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་པའི་འཇམ་དཔལ་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་དབང་རྒྱས་པར་གནང་ཞིང་ཞལ་གདམས་དང་གསུང་གླེང་མང་དུ་བསྩལ།

༢༥ སྤྱན་གཟིགས་ཕུག

སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཕུག་གམ་ཀོན་དབྱིན་ཏོང་ (观音洞) ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་ནས་ལྷོ་ལམ་དུ་སྤྱི་ལེ་གསུམ་ཕྱེད་ཙམ་སོང་བའི་བྲག་རི་ཤིན་ཏུ་གཟར་བའི་འདབས་ནས་རྡོའི་སྐས་ཐེམ་སུམ་བརྒྱ་དང་གོ་བརྒྱད་བགྲོད་མཚམས་སུ་རང་བྱུང་གི་ཕུག་པ་ཉམས་

དགའ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འདིར་བརྩེ་ཆེན་ཕྲུག་ན་པཎྜིའི་རྣམ་འཕྲུལ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་སྒོམ་སྒྲུབ་མཛད་ཅིང་། དེའི་རིང་ལ་བུ་མོ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གིས་རྒྱུན་དུ་འོ་མ་ཕུལ་བས་གཙོ་ཆེར་འོ་མ་གསོལ་བ་ཡིན། ཉིན་ཞིག་བུ་མོ་དེར་ཁོ་བོས་གསེར་སྐུད་ཀྱིས་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཞིག་འཚེམ་དྲུབ་བྱས་ནས་ཕུག་པ་འདིར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བར་འདོད་ཅེས་གསུངས། ཕྱི་ཉིན་བུ་མོ་དེས་བཙེམས་ཟིན་པའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐུ་ཐང་ཞིག་ཁོང་གི་མདུན་དུ་ཕུལ་བ་ན། ཁོང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ཧང་སང་བའི་ཉམས་དང་བཅས་ཏེ། ཁྱོད་རང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་པར། བུ་མོ་དེས་ངོ་ཚ་བའི་འཛུམ་དང་བཅས་གློ་བུར་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར། དེ་ནས་རྒྱལ་དབང་དྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐུ་ཐང་དེར་རབ་གནས་མཛད་པར་བརྩམས་པ་ན། སྐུ་ཐང་གིས་གསུང་འབྱོན་ཏེ། རབ་གནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་ཆོག་ཅེས་གསུངས། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་དབང་དྲུག་པས་ཕུག་པ་དེར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཕུག་པ་ཞེས་པའི་མཚན་

གསོལ་བར་མ་ཟད། ཕྱུག་པའི་ནང་ནས་གྲུབ་ཆུ་བྱིན་རླབས་ཅན་རང་རྡོལ་དུ་བྱུང་བའི་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆུ་མིག་ཅེས་པ་སོགས་ད་ལྟའང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༠༨ལ་རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ཡང་སོག་ཡུལ་ནས་པེ་ཅིང་དུ་འབྱོན་སྐབས་སྒྲུབ་ཕྱུག་འདིར་བཞུགས་ཤིང་། གནས་འདིའི་དགོན་སྡེ་མང་པོར་ལོ་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་ཡུན་ལ་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་གསུངས། ཕྱུག་སྒོའི་ལྷ་ཁང་ནང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་རྟེན་མང་པོ་ཡོད་ལ། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་འདིར་ལན་གཉིས་སུ་བྱོན་ནས་ཞལ་གདམས་ཀྱི་མགུར་གླུ་སོགས་གསུངས་ཤིང་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཀྱང་གསར་དུ་བཞེངས།

༣༨ ལྷོ་རིའི་གླིང་།

སྤྱན་གཟིགས་ཕྱུག་གི་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་ངོས་ན་ལྷོ་རིའི་གླིང་ངམ་ནན་ཧྲན་སི་（南山寺）ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད། འདིའི་ཕྱི་ནང་ཐམས་

ཅན་རྗེ་དཀར་ལས་གྲུབ་ཅིང་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བཀྲ་བ་ནི་སྤྱིལ་བའི་བཟོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་བརྐོས་པར་བཤད་ལ། དཀར་ཆག་ལས་ནི་འདིར་གཞན་ན་མེད་པའི་ངོ་མཚར་དང་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་དགྲ་བཅོམ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་ཡོད་པར་གསུངས། ཡུལ་ལྗོངས་འདི་ཉིད་ལྷག་པར་མཛེས་ཤིང་ཉམས་དགའ་བས་རིགས་ཐ་དད་པའི་དད་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་འགྲུལ་ཆེས་མང་བར་སྣང་ལ་དགོན་འདིའི་སྒོ་མཚམས་སུ་རྗེ་སྐས་ཀྱི་ཐེམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དོ། །

༣༧ འབྲུག་དགུ་ཆུ་འབྱུང་དགོན།

འབྲུག་དགུ་ཆུ་འབྱུང་དགོན་པའམ་ལུང་ཚོན་སི་ （龙泉寺） ཞེས་པ་ནི། ལྷོ་རིའི་གླིང་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བལྟས་པ་ན། གཡུ་འབྲུག་འདྲ་བའི་རི་རྒྱུད་དགུས་བསྐོར་ཏེ་ཆུ་མིག་དེར་ཆུ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པས་མིང་ལ་དེ་སྐད་དུ་བྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་། དཀར་

ཚག་ལགས། སྔོན་འབྲུག་དགུས་གནས་འདིར་གནོད་པ་བྱས་ཚེ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱིས་དེ་རྣམས་དམ་ལ་བཏགས་ནས་རི་འོག་ཏུ་མནན་རྗེས། དྭངས་བསིལ་ཆུ་མིག་ལས་འབྲུག་དགུའི་གཟུགས་བརྙན་རྟག་ཏུ་ཤར་བས་དེ་ལྟར་འབྲུག་ཆུ་མིག་དགོན་པ་ཞེས་གྲགས་པར་གསུངས།

དགོན་པ་འདིར་གྲགས་ཆེ་བའི་རྡོ་ཡི་རྒྱལ་སྒོ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྔོན་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་（民国）ཀྱི་དུས་སུ་དགོན་འདིར་དངུལ་སྲང་ཁྲི་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་དྲུག་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་གི་འགྲོ་སོང་བཏང་ནས། བཟོ་བོ་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱ་ལྷག་གིས་ལོ་དྲུག་གི་རིང་རྡོ་ལ་རི་མོ་སྣ་ཚོགས་བརྐོས་ཏེ་བཞེངས་པར་གསུངས་ཤིང་། རྡོ་དཀར་ལ་རྨ་འབྲུག་འཕུར་ལྡིང་གི་རི་མོ་གྲུ་དགུ་སོགས་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་བཀོད་པ་སྣ་ཚོགས་མར་དཀར་གིས་བཟོས་པ་ལྟར་དུ་འདུག དེའི་སྒོ་མདུན་ན་ཐེམ་པ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅན་གྱི་རྡོ་སྐས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད། འདིར་རྒྱ་ནག་གི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་བླ་མ་ཕུའུ་ཅི་（普济）ཞེས་སྐུ་ཚེ་གཅིག་ལ་དགོན་པ་བཙོ་

བརྒྱུད་བསྐྱུར་བཞེངས་མཛད་སྐྱོང་ཞིང་། དགོན་ནང་གི་འབག་སྐུ་རྣམས་དང་རྟག་ཏུ་གཏམ་གླེང་མཛད་པར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་ད་ལྟའང་མཇལ་དུ་ཡོད། ཁོང་བྱམས་པའི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ཕྱི་ངོས་སུ་བྱམས་སྐུ་མང་པོ་འབུར་དོད་དུ་བྱས་ཡོད་པར་བཤད། གཞན་འཇམ་དཔལ་ལྷ་ཁང་དང་རྒྱལ་ཆེན་ལྷ་ཁང་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ལྷ་ཁང་རྣམས་ལ་ནང་རྟེན་བྱིན་རླབས་ཅན་མང་པོ་བཞུགས་པར་མ་ཟད། ཉེ་ཟུར་གྱི་ཆུ་མིག་དེར་དད་ལྡན་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་འཇམ་དཔལ་གྲུབ་ཆུ་ཞེས་དགའ་བས་རོལ་གྱིན་ཡོད།

༢༨ བསོད་ནམས་བྱམས་བརྩེ་དགོན།

བསོད་ནམས་བྱམས་བརྩེ་དགོན་ནམ་ཚི་ཧྥུ་སི་（慈福寺）ཞེས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སྒོ་ཞེས་པའི་དགོན་པའི་བྱང་ཤར་གྱི་ཉེ་ཟུར་ན་ཡོད། འདི་ཡང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞེངས་ཤིང་། ལྷུང་སྐྱའི་དགོན་པ་དགུ་གི་ཡ་གྱལ་ཡིན་པར་མ་ཟད། མིང་ཡང་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་

གནང་བར་བཤད། འདིར་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞེངས་པའི་རྟེན་གྱི་རིམ་པ་ནི། མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྐུ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་ཀློང་ཆེན་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ། འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། རིག་འཛིན་འཇིགས་མེད་གླིང་པ། ཆོས་རྒྱལ་གླིང་པ་སོགས་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་བཞེངས་ཡོད།

༢༨ སྨྱུག་ཚལ་གླིང་།

སྨྱུག་ཚལ་གླིང་ངམ་ཀྲུའུ་ལིན་སི་（竹林寺）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོའི་ལྷོ་ནུབ་ཕྱོགས་ན་ཡོད། སྔོན་ཐང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཧྥ་ཀྲའོ་（法照）ཞེས་པ་ཞིག་གིས་གནས་འདིར་སྨྱུག་མའི་ཚང་ཚིང་མཐོང་ཞིང་། ཡུད་ཙམ་ཞིག་གིས་མི་སྣང་བར་གྱུར་པས་དེ་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་དུ་ཤེས་ནས་དགོན་པ་བཞེངས་པར་གསུངས། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་། མཁན་

སློབ་ཚོས་གསུམ། ཛེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ། ཛེ་ཙོང་ཁ་པ། རིག་འཛིན་རྒོད་ལྡེམ་བཅས་ཀྱི་སྐུ་གསར་དུ་བཞེངས་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་དགོན་པ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་རེ་རེ་བཞིན་འཛམ་དཔལ་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གྱི་གླེང་གཞི་ཡ་མཚན་ཆེ་བ་རེ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་ལས་འདིར་མ་བཀོད། གོང་དུ་ཅུང་ཟད་གླེང་བའི་དགོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་སོགས་ལའང་ད་དུང་ཆེས་མང་པོར་འབྲི་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ཡིག་ཚོགས་མང་བར་དོགས་ནས་མ་བྲིས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་གནས་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།

རྒྱལ་བའི་ལུང་དང་འབྲེལ་ཞིང་བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་གནས་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ནོར་བཟང་ཕུག་དང་། སྲིད་མེད་བུའི་བྲག་ཕུག འཛམ་དཔལ་བཞུགས་ཁྲི་བཅས་གསུམ་ལས།

༧ ནོར་བཟང་ཕུག

གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གི་ཕུག་པ་འམ་ཧྲན་ཚའི་དོང་（善财洞）ཞེས་པ་ནི། མཆོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་གི་མདུན་ཕྱོགས་ཤར་རིའི་ཉེ་འདབས་འཇམ་དཔལ་རིགས་ལྔ་དགོན་པའི་ཞོལ་དུ་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསིལ་སྦྱིན་ཞེས་གྲགས་པའི་ཉེ་ཟུར་ན། ནོར་བཟང་དགོན་གོང་འོག་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དགོན་གོང་མའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཕུག་པ་དེ་ཡིན། འདི་ནི་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་ཐོག་མར་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མཇལ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་འཚོལ་བ་ལ་སྐྱོ་བར་མ་བྱེད་ཅིག ཅེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་བསྟེན་ཏེ་མཐར་ཁྱེའུ་དཔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་དང་བུ་མོ་དཔལ་གྱི་བློ་གྲོས་མས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར། ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འགྲམ་གྱི་བཟའ་ཤིང་གི་ར་བ་རྒྱལ་མཚན་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ན་བྱམས་པ་བཞུགས་པའི་

ཐུང་དུ་སོང་བར། ཁང་བརྩེགས་ཀྱི་ནང་ནས་བྱམས་པས་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཚད་མེད་པ་རྨི་ལམ་དང་སྒྱུ་མའི་འཕྲུལ་བཞིན་དུ་མཐོང་ངོ་། །

སླར་འཇམ་དཔལ་གྱི་མདུན་དུ་སོང་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན་འོང་སྐབས་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཕྱག་བརྐྱངས་ཏེ་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གི་མགོ་ལ་བཞག་ཚེ། འཕགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་དབང་འབྱོར་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་མཇལ་ཏེ། ཇི་སྙེད་སུ་དག་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་ན། །ཞེས་འཕགས་པ་བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་གསུངས་པ་སོགས་མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེའི་ནང་ཚན་སྡོང་པོ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་གསུངས་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱ། འདི་ལའང་རྒྱ་ནག་གི་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་ལོ་ཙཱ་བ་ཤི་ཁྲ་ནན་ཐུའོ་（实叉难陀）ཞེས་པའི་འགྱུར་ལས། སྐབས་འདིར་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལྔ་བཅུ་ང་གསུམ་བསྟེན་པར་གསུངས་པས། གོང་གི་བརྒྱ་རྩ་བཅུའི་

གྲངས་དང་མི་འདྲ་བར་གསུངས་པའང་མཐོང་ངོ་། །

གཞན་ཡང་ཕྱུག་པ་འདིར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་དང་། པཎྜི་ཏ་བི་མ་ལ་མི་ཏྲ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་མདོ། ལྕང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཡུན་རིང་དུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པར་གསུངས་ལ། ད་ཐེངས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱང་ཞག་བདུན་ཕྲག་གསུམ་དུ་གནས་འདིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་ཏེ་མཐར་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་ཉེར་དགུའི་སྤྱི་དྲོ་ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་སྐབས་སུ། ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཐོལ་བྱུང་དུ་འདི་སྐད་གསུང་།

རྫུལ་བྲལ་སྟོང་པའི་དབྱིངས་དང་རོ་གཅིག་པའི། །མཁའ་དབྱིངས་ཀུན་ཁྱབ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེའི་སྐུ། །མཐོང་བས་མི་ངོམས་མཚན་དཔེའི་ལང་ཚོ་ཅན། །གཞོན་ནུའི་ཚུལ་འཆང་ཁྱེད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །སྐྱབས་མེད་བུ་ཆུང་མ་ལ་རེ་བ་ལྟར། །ཤུགས་དྲག་དད་པས་དྲངས་པའི་གདུང་ཡུས་ཀྱིས། །ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་བཙལ་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ། །མཇལ་བར་མ་གྱུར་

ད་སྔོན་གང་དུ་བཞུགས། །ཁྲི་ཕྲག་གྲངས་ལས་བརྒྱལ་བའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས། །བཤུལ་རིང་ལམ་ནས་ངལ་བ་ཁྱད་བསད་དེ། །མགོན་ཁྱེད་འབའ་ཞིག་དྲན་ནས་འདིར་ལྷགས་ན། །ཐུགས་བརྩེས་འདོར་བར་ཡོད་དམ་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། །ཀྱེ་མ་བདག་ཅག་ཉམ་ཐག་སེམས་ཅན་རྣམས། །བཟོད་དཀའ་འཁོར་བའི་བཙོན་དོང་ནང་དུ་ཚུད། །ལས་ཉོན་ལྷུགས་སྒྲོག་དམ་པོས་བར་མེད་བསྡམས། །དགེ་བློའི་སྣང་བ་བྲལ་འདི་གཟིགས་ལགས་སམ། །གཟིགས་ན་ཐུགས་རྗེ་ཉུས་པའི་རྩལ་ཕྱུངས་ལ། །གཟུང་འཛིན་སྲིད་པའི་འཁྲུལ་སྣང་མ་ལུས་པ། །རྨི་ལམ་སད་པའི་སྣང་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །མཉམ་ཉིད་བདེ་ཆེན་དང་དུ་ཞི་བར་མཛོད། །ཁྱེད་ནི་རྒྱལ་ཀུན་ཕྲིན་ལས་བྱེད་པོ་རུ། །བསྐལ་མང་གོང་ནས་མངོན་པར་མངའ་གསོལ་ཕྱིར། །ཐུབ་བསྟན་དྲི་བྲལ་ཉི་ཟླའི་སྣང་བ་ཡིས། །འགྲོ་བསོད་ལྷ་ལམ་ཁྱོན་ཀུན་འགེངས་པར་མཛོད། །བདག་ནི་མཁའ་ཁྱབ་འགྲོ་ལ་སྙན་སྙད་དུ། །ནམ་མཁའ་སྲིད་དུ་བརྩོན་པར་དམ་བཅའ་ན། །ཡབ་གཅིག་ཁྱེད་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་རུ། །ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་

བརྟན་ཏུ་གསོལ། །དེ་ནས་སྐྱེ་དང་ཚེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལྷ་མཆོག་ཁྱེད་དང་སྐད་ཅིག་མི་འབྲལ་བར། །བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་རྒྱལ་པོ་ཡི། །དོན་འབྲས་མཐའ་དག་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག །

ཅེས་པ་ནི་གནས་མཆོག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་སའི་ལྟེ་བ་ཤར་རིའི་ཉེ་འདབས་དུར་ཁྲོད་ཆེན་པོ་བསིལ་སྦྱིན་ཞེས་བྱ་བ་རིག་འཛིན་ཤྲཱི་སེང་ཧ། ཨོ་རྒྱན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ། མཁས་པ་ཛྙཱ་ན་སུ་ཏྲ། པཎ་ཆེན་བི་མ་མི་ཏྲ། ལོ་ཆེན་བཻ་རོ་ཙ་ན་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བཞུགས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་འང་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གིས་འཛམ་པའི་དབྱངས་ཐོག་མར་མཇལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་བསྟེན་པའི་མཐར་འཛམ་དཔལ་གྱི་མཐུས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མཇལ་ཏེ། བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུང་སྐབས་འཛམ་དཔལ་བཞུགས་པའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་ངག་དབང་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་པས་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཐོག་མ་

མེ་ཡོས་ཟླ་༩ཚེས་༢༩ཡི་སྤྱི་དྲོར་དག་པའི་སྣང་བར་ཅུང་ཟད་འཕྲུན་པའི་ཆེ་དག་ནས་གང་བྱུང་མ་བཅོས་པར་སྨྲས་པ་སྒྲ་ཕབ་འཁོར་ལོ་ལས་སླར་ཡི་གེར་བཀོད་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

ཞེས་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་བསྐུལ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་ཚུལ་སོགས་དང་། ཚུལ་འདིའི་ངོ་སྤྲོད་བཅས་བོད་རྒྱ་སོག་ཡིག་གསུམ་གྱི་ཡི་གེར་བྱས་ཏེ་ཕུག་པའི་ནང་དུ་བཀོད་ཡོད།

གཞན་ཡང་ད་ལྟ་ཕུག་པ་དེའི་ནང་དུ་དབུས་སུ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐུ་དང་། གཡས་ཕྱོགས་ན་གཞོན་ནུ་ནོར་བཟང་གི་སྐུ། གཡོན་ཕྱོགས་ན་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་འདྲ་སྐུ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཅན་ནོར་བུ་དང་བགྲང་ཕྲེང་བསྣམས་པ་བཅས་གསར་དུ་བཞེངས་ཡོད། འདིར་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་བཏབ་ན་ཐོག་མེད་ཀྱི་སྡིག་ལྟུང་འདག་ཅིང་དགེ་བསྒྲུབ་སྡིག་སྤོང་གི་དམ་བཅའ་བྱས་ན་དེ་དག་གི་དགེ་རྩ་དང་མཉམ་དུ་འབྲེལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པར་གསུངས། འདིའི་

གཡས་ཟུར་གྱི་མདོ་མང་ཐུབ་བསྟན་དགེ་འཕེལ་གླིང་གི་ལྷ་ཁང་དུ། དབུས་སུ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ། གཡས་སུ་གུ་རུ་རྒྱ་གར་མ། གཡོན་དུ་རྡོ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ། དགྲ་བཅོམ་ཉི་ཤུ་བཅས་གསར་བཞེངས་བྱས་ཡོད་ལ། གཞན་མི་ལ་རས་པའི་སྐུ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཀྱང་བཞེངས་ཡོད།

༢ སྲེད་མེད་བུའི་བྲག་ཕུག

སྲེད་མེད་བུའི་བྲག་ཕུག་གམ་ན་ལུའོ་ཡན་ཁུའུ་（那罗延窟）ཞེས་པ་ནི། ཤར་རིའི་རྩེ་ན་རྒྱ་མཚོ་མཐོང་བའི་གླིང་ངམ་ཀོན་ཧའེ་སི་（观海寺）ཞེས་པ་ཡོད་ལ། དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ངོས་སུ་ཐུར་དུ་སོང་བའི་སྤྱི་ལེ་ཕྱེད་ཙུང་མེད་ཙམ་གྱི་མཚམས་སུ་ཡོད། འདི་ནི་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་འཁོར་ཁྲི་ཕྲག་དང་བཅས་ཏེ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་ཤིང་ཆོས་ཀྱང་སྟོན་བཞིན་པའི་ཕོ་བྲང་ཉིད་དུ་གསུངས།

ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྣོད་སངས་རྒྱས་ཕལ་པོ་ཆེའི་མདོ་

ལས། ཙི་ནའི་ཡུལ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་བཞུགས་གནས་ཕོ་བྲང་ཞིག་ཡོད་པའི་མིང་ལ་སྤྲེད་མེད་ཀྱི་བུའི་བྲག་ཁུང་ཞེས་བྱ་བ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་དུས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཚོགས་ཤིང་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ལུའོ་ཡན་ཞེས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ཕུག་པའི་ནང་དུ་ཕྱིན་ནས་སླར་མ་བྱོན་པར་གསུངས་ལ། དེའི་དབུ་ཞྭ་ལུས་པ་སྙིང་པོར་བྱས་ཏེ་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པ་ད་ལྟའང་ཤར་རིའི་རྩེ་མོའི་དགོན་པ་རུ་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། ཕུག་པ་འདི་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བའི་རྟགས་སུ་དབྱར་དུས་སུའང་ཆབ་རོམ་རྒྱུན་དུ་ཆགས་པ་དང་སྒྲུབ་ཕུག་གི་གཏིང་ཀླུའི་ཡུལ་དུ་ཟུག་པས་ཀླུའི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྟག་ཏུ་འདིར་འདུ་ཞིང་ཆོ་འཕྲུལ་སྣ་ཚོགས་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་ལ། སྐབས་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་ཕུག་གི་ནང་ནས་ན་བུན་དང་དུད་སྤྲིན་འཕྱུར་ཅིང་སྐབས་འགར་ལྡིར་སྒྲ་སྣ་ཚོགས་ཐོས་ཐུབ། མི་ཕལ་བ་རྣམས་གནས་འདིར་ཞག་གཅིག་ཙམ་ལས་ལྷག་པར་སྡོད་མི་ནུས་པ་སོགས་

བཤད་ཀྱང་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཞག་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་ལ་བཞུགས་ཤིང་། ཐོག་མར་བྱོན་ཉིན་གྱི་ཕྱི་དྲོའི་ཐུན་བར་དུ་སྒྲུབ་ཕུག་གི་སྒོ་མཚམས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་ཞེས་གྲགས་པ་དེར་འཁོར་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་ལྷག་ལ་འཛམ་མགོན་བླ་མ་མི་ཕམ་པས་མཛད་པའི་མཚོ་རྒྱལ་གསོལ་འདེབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་ཐུགས་སྐྱོ་བའི་ངང་དབྱངས་ལ་དྲངས་ནས་གསུངས།

དེ་ནས་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་གྲོ་ལོད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དབང་དང་། ཚིག་བདུན་སྨྱུན་འདྲེན་གྱི་རྣམ་བཤད་པདྨ་དཀར་པོ། རྡོ་རྗེ་ཚིག་བདུན་དང་འབྲེལ་བའི་བླ་མའི་རྣལ་འབྱོར། ཚོགས་མཆོད་བཅས་གནང་ཞིང་། སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་མཆོད་ཐབས་ཞེས་ལས་གླིང་གི་གསུང་ལས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་རྗེས་གནང་དང་། ཕྱག་རྡོར་དཔའ་གཅིག་གི་དབང་། ཐུགས་ཆེན་ཆོས་སྐོར་ལས། བདག་བསྐྱེད་བསྡུས་པའི་སྨིན་དབང་། རིག་འཛིན་འདུས་པའི་གབ་རྒྱ་བཙུ་པ་ལས་གུ་རུའི་ཟབ་དབང་། རྟ་མགྲིན་ཟབ་དབང་། མཚོ་

རྒྱལ་ཟབ་དབང་། ཚེ་དབང་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཅུད་རྣམས་རིམ་གྱིས་གནང་། གནས་དེར་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐུགས་གཏེར་དུ་ཕབ་པའི་འཇམ་དཔལ་ཞི་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ལུང་རྒྱས་སྤྲོས་སུ་ལན་གཉིས་ལ་གནང་བར་མ་ཟད། འཇམ་མགོན་བླ་མ་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྫོགས་ཆེན་གདམས་ངག་སངས་རྒྱས་ལག་བཅངས་མ་དང་། རྒྱལ་དབང་ཀློང་ཆེན་པའི་ཚིག་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་བཅས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་གནང་། དུས་མཚུངས་སུ་འཇམ་དཔལ་ཞི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆ་ལག་ཁྲིད་ཡིག་སངས་རྒྱས་ལག་སྟེར། ཚེ་རབས་རྗེས་འཛིན་སྨོན་ལམ། སྐྱིད་གླུ་བྱིས་པ་དགྱེས་པའི་དགའ་སྟོན། ཞི་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་འདེབས། ཡང་སྙིང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་འཇམ་དཔལ་དགྱེས་པའི་ཞལ་ལུང་ལེགས་བཤད་རྒྱ་མཚོ་སྤྲོ་བའི་ས་བོན། བཟ་གླུ་བྱིས་པའི་རྩེད་མོ་ཉམས་འགྱུར་སུམ་ལྡན། ཞལ་གདམས་བླང་དོར་ལམ་སྟོན། གསོལ་འདེབས་བྱིན་རླབས་སྤུར་སྟོལ། འཇམ་དཔལ་ཞི་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆ་ལག་བློ་འཕེལ་རིལ་བུ་སྒྲུབ་ཐབས། སྒྲ་དབྱངས་ལྷ་མོའི་སྒྲུབ་ཐབས་ངག་དང་བློ་ཡི་དཔལ་སྟེར་

སོགས་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་རིག་གློང་ནས་རྩོལ་མེད་དུ་བརྡོལ་བའི་དགོངས་གཏེར་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་ཞིག་མཛད་ཅིང་རེ་རེ་ནས་ཁྲིད་ལུང་གནང་།

གཞན་ཡང་གནས་འདིར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་སྙེགས་པ་ནས་ཡིད་བཞིན་མཛོད་འགྲེལ་པདྨ་དཀར་པོའི་ཁྲིད་ལུང་གནང་བ་དང་། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇིགས་དབང་ནས་མཁས་འཇུག་དང་། ཐེག་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད། གྲུབ་མཐའ་མཛོད། ཆོས་དབྱིངས་མཛོད། གནས་ལུགས་མཛོད། མན་ངག་མཛོད་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ལུང་རྒྱས་པར་གནང་། འདིར་ངེད་ཅག་མི་རེ་རེ་བཞིན་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པའི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རང་ཞལ་མཇལ་བ་སྟེ། ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འདིར་མཛད་པའི་སྙིང་གླུ་ལས། རང་དང་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། །མཇལ་མ་མྱོང་བ་དེ་རིང་གསལ་བོར་མཇལ་སོང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ལགས་སོ། །

ཕུག་པ་འདིའི་ནང་གི་ས་རྡོ་རྣམས་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་རིལ་བུ་དང་འདྲ་ཞིང་ནད་སྡུག་འཇོམས་ཚོད་སེལ་ནུས་པ་སོགས་མཐོང་གྲོལ་དང་རེག་གྲོལ་དུ་གསུངས་པས་འདི་ཉིད་བྱིན་རླབས་ཁྱད་དུ་འཕགས་སོ། །ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ད་ལན་ཕུག་པའི་ནང་དུ་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་སྐུ་ཞིག་ཀྱང་གསར་དུ་བཞེངས།

༣ རྡོ་དྭངས་བསིལ།

འཇམ་དཔལ་བཞུགས་ཁྲི་སྟེ་རྡོ་དྭངས་བསིལ་ལམ་ཆིང་ལིའང་ཧྲི་（清凉石）ཞེས་པ་ནི། མཚོད་རྟེན་ར་བའི་གླིང་ནས་ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ལམ་ཆེན་བརྒྱད་ནས་སྤྱི་ལེ་བཅོ་བརྒྱད་སོང་བའི་མཚམས་སུ། འཇམ་མཉེན་ལྕུག་ཕྲན་ལྡེམ་པའི་གཡུ་ལྗོན་གྱི་དྭ་གསེབ་ན་ལྷ་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་མགྲིན་གླུ་གཞེར་བའི་དབེན་གསིང་ཉམས་དགའ་བ་ཞིག་ཏུ་རྡོ་དྭངས་བསིལ་དགོན་པའམ་ཆིང་ལིའང་སི་（清凉寺）ཞེས་པ་ཆགས་ཡོད་ལ། དེའི་ལྷུགས་རིའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཁྲི་འདི་ཉིད་ད་ལྟའང་

ཡོད། འདིའི་སྲིད་དུ་ཁྲི་བཙོ་ལྔ་དང་ཞེང་ལ་ཁྲི་བརྒྱད། དཔངས་སུ་ཁྲི་དྲུག་ཡོད། དེ་ཡང་སྔོན་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར་གནམ་གཤིས་དྲོ་གྲང་མི་འཚམས་ཤིང་དགུན་ལ་གྲང་ལྷགས་ཆེ་བ་དང་དབྱར་ལ་ཚ་གདུག་ཆེ་བས་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་ཏོག་རྨོ་བ་སོགས་བྱ་ཐབས་བྲལ་ཏེ་འཚོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཐོངས་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་ངོ། །

དེའི་ཚེ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་མིའི་གཟུགས་སུ་སྤྲུལ་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་ཀླུའི་ཕོ་བྲང་དེར་ཕྱིན་ཏོ། །དེའི་ཕྱི་རོལ་ན་ཡོད་པའི་རྡོ་དེ་བསླང་ཚེ། ཀླུ་རྒྱལ་གྱིས་གུས་པ་དང་བཅས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལགས། གཞན་ལོངས་སྤྱོད་ཅི་དགོས་ཁྱེད་ལ་དབུལ་བས་ཆོག་མོད། རྡོ་འདི་ཉིད་ནི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོར་དཀའ་བ་སྤྱད་དེ་མཚོ་གཏིང་ནས་བཏོན་པ་ཡིན། འདི་ལ་རྟག་ཏུ་ཞི་བསིལ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བདག་ཅག་ཚ་བས་ཉེན་སྐབས་ངལ་གསོ་བྱེད་པར་མཁོ་བས་སྟེར་རྒྱུ་མི་འདུག་ཅེས་གསོལ་བ་ན། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྨྲས་པ། བདག་བན་རྒན་བགྲེས་པོ་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་ཆེད་གཉེར་དུ་འོང་བ་འདི་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་

ཅེས་ཀྱང་གནང་རོགས་ཞུ་ཞེས་བྱས་པར། སླུ་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ལ། རྡོ་འདི་ལ་རྒྱ་མ་ཁྲི་ཐྲག་མང་པོ་ཡོད་པས་མི་གཅིག་གིས་འཁྱེར་མི་ཐུབ་སྙམ་ནས་གཡོ་ཟོལ་གྱི་སྒོ་ནས། འོ་ན་སྐྱེར་བས་ཆོག་ཅེས་སྨྲས་པ་ན། འཇམ་དཔལ་གྱིས། བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞེས་སྨྲགས་ཤིག་བརྗོད་ནས་རྡོ་ལ་ཕུ་བཏབ་ཆེ་མདེའུ་ཙམ་དུ་གྱུར། དེ་ཕུ་རུང་དུ་བཙུག་ནས་ཕྱིར་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་བྱོན་ཏེ་ལྷོ་རིའི་འདབས་སུ་བཞག་ཆེ་རྡོ་ཉིད་སྔར་གྱི་གཟུགས་བཞིན་དུ་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆེ་གནས་འདི་ཤིན་ཏུ་དྭངས་ཤིང་བསིལ་བར་གྱུར་ཏེ་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའང་བདེ་དགེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་བཟུང་གནས་འདི་ལ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་ཏེ། གོང་དུ་དྲངས་བའི་མདོ་ཕལ་པོ་ཆེ་ལས། བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་སུ་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་ཞེས་བྱ་བ། བསྐལ་པ་དང་པོའི་དུས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཡང་དག་པར་འདུ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟའང་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་རང་གི་འཁོར་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་ཚོགས་དང་བཅས་གནས་དེར་རྟག་ཏུ་གནས་ཤིང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་སྟོན་བཞིན་བཞུགས་སོ་ཞེས་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ཐུབ་རྣམས་ལས་ཞལ་མཐུན་པར་རི་བོ་དྭངས་བསིལ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་འདི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གོང་གི་ཀླུ་རྒྱལ་གྱིས་རྗེ་དྭངས་བསིལ་བྱིན་པའི་སྐབས་དེར་ཀླུའི་སྲས་ལྔ་རབ་ཏུ་བྲོས་ཤིང་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྗེས་སུ་བསྙེགས་ཏེ་གནས་འདིའི་རི་རྩེ་ཐམས་ཅད་ཀླུའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་བསྙིལ་བར་བྱས། དེའང་གནའ་སྔ་མོར་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་འདི་རི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་རྩེ་མོ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་མི་རྣམས་རི་རྩེར་འཛེགས་མི་ནུས་པའི་གནམ་ལྕགས་གྱེན་དུ་བསླང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་། དེང་སང་རི་རྩེ་མང་དུ་ཡོད་པ་ནི་སྐབས་དེར་ཀླུ་རྣམས་ཀྱིས་གཏོར་བརླག་བྱས་པ་ཡིན་པར་བཤད།

མཐར་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཏན་པོའི་གཟུགས་སུ་སྣང་བར་བྱས་ཏེ་

ཁྲིད་ཅག་གི་རྡོ་སྨི་མོ་ཡན་（秘魔岩）ཞེས་པ་དེར་ཡོད་བྱས་པས་དེར་སོང་བ་ན་བྲག་ཕུག་ནང་ཆེ་ལ་ཕྱི་རུབ་པ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཕྱིར་མ་ཐར། དེ་འཇམ་དཔལ་དུ་ཤེས་ནས་སྐྲག་སྟེ་བཟོད་གསོལ་བྱས་པ་ན། དེ་དག་དམ་ལ་བཏགས་ནས་གནས་འདིར་འབྱུང་བཞིའི་གནོད་པ་བསྲུང་བར་ཁས་བླངས་པ་བཞིན་དེང་སང་རི་རྩེ་ལྔ་པོ་ན་ཀླུ་མཁར་རེ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན། བྲག་ཕུག་དེ་ལ་ཀླུ་ཕུག་གམ་ཁྲའོ་ལུང་དོང་（朝龙洞）ཞེས་བྲག་རི་གཉིས་ཁ་སྦྱོད་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་དེར་འགྲོར་ན་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་ཕྱིན་པའི་ཕན་ཡོན་འཐོབ་པ་དང་ནང་དུ་མཐོང་སྣང་སྣ་ཚོགས་འཆར་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། མི་རྣམས་རི་བོ་རྩེ་ལྔར་མཇལ་སྐོར་དུ་འགྲོ་སྐབས་རྒྱུན་དུ་གནས་འདི་མཇལ་བ་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་ཀླུ་ཕུག་འདི་མ་མཇལ་ན། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀ་ཙམ་ལས་མ་མཇལ་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཟེར་སྲོལ་ཡང་བྱུང་།

མདོར་ན་བཞུགས་ཁྲི་འདི་ལ་ལྷུན་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱན་ལས། སྟོན་པ་ཉིད་དང་དགྲ་བཅོམ་ལྔ་བརྒྱ་དང་། །རྒྱལ་སྲས་ཁྲི་ཚོ་རྣམས་ཀྱང་འདི་

ལ་བཞུགས། །བཞུགས་ཁྲི་འདི་ནི་གླུ་དབང་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་གུས་པས་རབ་ཏུ་ཕུལ། །ཞེས་དང་། ལུང་སྐྱའི་གནས་ཡིག་ལས། བཞུགས་ཁྲི་འདིའི་སྟེང་སྔོན་དགེ་སློང་བཙུན་པ་ཞིག་གིས་ཆ་བྱད་འཛིགས་སུ་རུང་བ་བྱས་ཏེ་འཁོར་མང་པོ་ལ་སྒྲ་སྐད་གསལ་ཞིང་སྙན་པས་ཆོས་འཆད་བཞིན་པ་ལ། མདུན་དུ་སོང་བ་ན་འཕྲུལ་དུ་མི་སྣང་བར་གྱུར་སོང་ཞེས་དང་། སྐྱེ་བོ་དམ་པ་འགའ་རེས་བཞུགས་ཁྲི་འདིའི་མིང་ཐོས་པ་དང་སྐྱེ་བ་དྲན་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་ནག་གི་གནས་བཤད་འགའ་རེར། བཞུགས་ཁྲི་འདི་ཉིད་རྫུ་འཕྲུལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་པས་ཐེངས་རེར་མི་བཞི་བཅུ་ཙམ་ལས་མི་ཤོང་། ཐེངས་རེར་མི་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་ཡང་ཤོང་བར་གསུངས། སྐབས་འདིར་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གཙོས་དེད་ཅག་འཁོར་སློབ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་ཁྲི་སྟེང་དུ་ལེགས་པར་ཤོང་བས་ཀུན་ལ་ཡ་མཚན་པར་གྲགས་སོ། །

གནས་འདིར་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་

བའི་ཚུལ་ནི། ཚིག་དོན་མཛོད་ཀྱི་སྟེང་གྱི་གསུང་འགྲོ་མཐར་ཆགས་སུ་གནང་བ་དང་། གཏེར་ཆེན་ལས་རབ་གླིང་པའི་གཏེར་ཆོས་ལས་བླ་མ་ཀུན་འདུས་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལ་གུ་རུ་མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་། ཞལ་བྲག་ནས་གདན་དྲངས་པ་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་ཆོག་བདུད་རྩིའི་གཏེར་བུམ། ཐུགས་སྒྲུབ་ཀྱི་དབང་ཆོག་བསྡུས་དོན་ལག་ལེན་དུ་བཀོད་པ་བདུད་རྩིའི་ཐིགས་པ། དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལས་ལོངས་སྐུའི་དབང་ཆོག་དང་བླ་མ་ཆོས་སྐུའི་དབང་ཆོག གྲོ་ལོད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དབང་། ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་གེ་སར་སྲོག་གཏད་བཅས་གནང་བ་དང་། རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ལྔ་བའི་ཉམས་མགུར་སྒྲ་སྙན་གྱི་རོལ་མོ་ཞེས་པ་དང་། ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལྔ་དང་དཔལ་འདུ་བའི་ནོར་བུ། སྨན་བླའི་མདོ་ཆོག་བདུད་རྩིའི་བུམ་བཟང་། བཟང་སྤྱོད་སྨོན་ལམ་རྣམས་ལྷུགས་ཁྲིད་ཞིབ་པར་གནང་བར་མ་ཟད། རྫོགས་སྐོར་དང་ཉམས་མགུར་སྙིང་གླུ་སོགས་དབྱངས་ལ་དྲངས་ཏེ་ཐུགས་ཉམས་སྤྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། ད་ལན་གནས་འདིར་འཇམ་དཔལ་དང་གུ་རུའི་སྐུ

ཡང་གསར་དུ་བཞེངས་པར་མཛད།

མདོར་ན་གནས་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རྒྱལ་བའི་ལུང་དང་འབྲེལ་ཞིང་ཆོས་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཞིན་ཏུ་ཐུགས་རྩེས་མཛད་ཕྱིར་གནས་འདིར་འབྱོར་ནས་འདི་གསུམ་དུ་མ་སླེབས་ན་ཞིན་ཏུ་ཕངས་ལ། ལར་གནས་བྱིན་རླབས་ཅན་འདི་དག་རྣམས་སུ་འགྲོ་སྐབས་ཡང་རང་སྐལ་དང་འཚམ་པར་སྨོན་ལམ་བཟང་པོ་རེ་ཡང་མ་བཏབ་པར། རི་བོང་ཅལ་འཛོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་རྒྱལ་ཁམས་འཁྱིམས་འདོད་ཀྱིས་ཁ་ཡེངས་མིག་ཡེངས་སུ་སོང་ན་ནི་དགོས་པ་ཆེར་མ་དམིགས་ཏེ། གཏམ་པ་བརྒྱའི་ཚལ་གྱི་ཆློས་གར་ལས། རྒྱལ་ཁམས་འཁྱིམས་ལ་འདྲ་ཞིག་ཡོད། །ལྟད་མོ་བལྟ་བའི་མཆར་འདོད་གཅིག །དད་པ་མ་སྐྱེས་གནས་མཇལ་གཉིས། །ཕན་ཡོན་མི་ཤེས་སྐོར་བ་གསུམ། །ཟ་འདོད་བསྟུད་ཚོལ་ཁྲམ་པ་བཞི། །བསམ་བློ་མ་བཏང་སྐོར་རྒྱུག་ལྔ། །གནས་སྐོར་འདྲ་སྟེ་གནས་སྐོར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ། ཕན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མཇུག་བསྡུ་བ།

འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་འབྲེལ་བའི་བྱ་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བརྩམས་ཚུལ་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ། ཕན་ཡོན་དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་བརྩམས་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ་གཉིས་ལས།

ཕན་ཡོན་དངོས་བསྟན་པ།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་རྟག་ཏུ་བཞུགས་པའི་དག་ཞིང་འདིར་སོན་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། དེའང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྲུངས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་རབ་འབྱམས་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་གསེར་དངུལ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་རེ་རེ་བཞིན་བསྐལ་པ་ནས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མཆོད་པར་

བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་བདུན་བོར་བའི་ཕན་ཡོན་བརྒྱ་སྟོང་འབུམ་འགྱུར་དུ་ཆེ་བར་གསུངས་ན། དངོས་སུ་འདིར་འོངས་ནས་སྨོན་ལམ་རྣམ་དག་བཏབ་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ནི་སྨོས་ཅི་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་འཇམ་དཔལ་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱན་སྒྲིབ་པ་མེད་པས་ཕྱོགས་བཅུར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཇི་སྙེད་གཟིགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས་བཀང་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རེ་རེ་ལ་ཕུལ་བ་དང་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྙོམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བླངས་བ་ལ་གནས་ཏེ་ཕྱི་མའི་མཐར་ཐུག་གི་བར་དུ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པ་བས། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའི་རྗེས་སུ་བསླབ་པར་བྱའོ་ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གོམ་བདུན་འདོར་ན། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་སྔ་མ་བརྒྱའི་ཆ་ནས་དཔེ་དང་

རྒྱུར་ཡང་མི་བཟོད། ཅེས་གསུངས།

དེ་བཞིན་དུ་འཇམ་དཔལ་གྱི་མིང་ཙམ་དྲན་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་བའི་རྟོགས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཞེས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་དྲན་པ། །ཡོན་ཏན་བསམ་མི་ཁྱབ་ཅེས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། གང་གིས་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་ངེས་འགྱུར་བ། །ཞེས་དང་། གཞན་འཇམ་དཔལ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་བྱིན་རླབས་འཇུག་ཚུལ་ཡང་། རྡོ་རྗེ་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོག །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་རབ་ཏུ་གྲགས། །འདི་ནི་སྒྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། །ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་མཚན་ཙམ་བརྗོད་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པ་ལས། གང་གིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་འབུམ་གྱི་མཚན་བརྗོད་པ་བས་ནི་འཇམ་

དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའི་མིང་བརྗོད་ན་འདི་ཉིད་དེ་བས་བསོད་ནམས་མང་དུ་བསྐྱེད་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་ཀྱི་མཚན་བརྗོད་པ་ལྟ་ཡང་ཅི་དགོས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པས་བསྐལ་པ་རེ་རེར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཇི་སྙེད་བྱས་པའི་དོན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབུམ་གྱིས་ཀྱང་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གངྒའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་མཚན་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་ལས་ལྷག་པར་བརྗོད་པ་ལས། སྐྱེས་བུ་གང་ཞིག་གིས་འཇམ་དཔལ་ཞེས་བརྗོད་ན་དེ་ཉིད་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འཇམ་དཔལ་དགོངས་པ་འདུས་པ་ལས་ཀྱང་། འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ཡི། །མིང་ནི་ཡང་དག་བརྗོད་པའི་མཆོག །ཅེས་དང་། དག་པར་བྱེད་ཅིང་སྡིག་སེལ་བ། །ཞེས་སོགས་མང་དུ་གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་གནས་འདིར་ཡོན་པ་ཙམ་གྱིས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་སྡིག་ལྟུང་ཐམས་ཅད་ལྷག་མེད་དུ་བྱང་བའམ། སྐྱེས་ནས་སྤྱོད་

འགྱུར་གྱི་ལས་རྣམས་ཀྱང་དར་གྱི་ཕོ་ལོང་ས་ལ་བརྡབ་པ་ཙམ་གྱི་ཡུན་ལས་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་མི་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་རྒྱུད་ལ་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཇི་ལྟར་ནགས་ལ་མེ་མཆེད་པ་བཞིན་སྤར་ལས་ལྷག་པར་འབར་ཏེ། རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བ་ལ་དབང་འབྱོར་བ་སོགས་ཕན་ཡོན་བསམ་མི་ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །

ཞར་བྱུང་བརྩམས་ཚུལ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་བ།

བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དོན་གྱི་སླད་དུ་གུས་པས་མཆན་ནས་སློས་ན་རྒྱལ་བའི་ལུང་ཟིན་༧འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་དཔལ་བཟང་པོ་གང་གི་ཚད་མེད་ཐུགས་རྗེའི་གདུགས་དཀར་གྱི་བསིལ་གྲིབ་འོག ཞིང་ཁམས་འདིར་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྒྱུ་ལུས་མ་སྤངས་བཞིན་དུ་ཁུ་བྱུག་གཞོན་ནུས་མགྲིན་གླུ་སྙན་མོ་བར་མེད་དུ་སྒྲོག་པའི་དུས་སུ། ཞག་བརྒྱ་ཐག་ལྷག་གི་ཡུན་ལ་གློང་ཆེན་

མཛོད་བདུན་སོགས་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་བདུད་རྩི་ལ་བར་མེད་དུ་རོལ་ཅིང་། དགེ་འདུན་པ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དང་མཉམ་དུ་གནས་འབྲེལ་དང་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་ལྷག་ཏུ་གྲུབ་ནས་དགའ་བདེའི་དཔལ་ལ་རོལ་ཚུལ་ཡང་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ།

སྤྲུལ་པའི་ཞིང་མཆོག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་འདིར། །ཁྲི་ཕྲག་འཁོར་གྱིས་བསྐོར་བ་འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས། །དཔག་ཡས་སྒྱུ་འཕྲུལ་བཀོད་པ་ལྷམ་མེར་ངོམ་ནས། །སྐལ་ལྡན་དགའ་བའི་དགའ་སྟོན་ཆད་མེད་བསྐྱིལ་སོང་། །གནས་འདིར་སོན་པ་ཙམ་གྱིས་སྡིག་ལྟུང་འདག་ཅེས། །དྲང་སྲོང་རྒན་པོའི་བདེན་གཏམ་རྣ་བར་སོན་ཚེ། །དགའ་བས་བརླན་པའི་མིག་ནས་སྣང་ཚར་འབེབས་དང་། །ཚབས་ཅིག་ལུས་ཀྱི་བ་སྤུས་གར་སྟབས་བསྒྱུར་སོང་། །དད་ལྡན་བོད་རིགས་ཁྲི་ཕྲག་མཉམ་དུ་འཛོམས་ནས། །ཕྱག་མཆོད་སྨོན་ལམ་ཟབ་མོ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པས། །རིང་མིན་རང་སྣང་ཞིང་དུ་སྟོན་འཁོར་བཀོད་པ། །ཆོས་ཟླ་གཅིག་ཏུ་འཚོགས་

པའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས་སོང་། །ཁུ་ཅག་ད་ནས་ཚེ་རབས་ཕྲེང་བ་ཀུན་
ཏུ། །ཕ་གཅིག་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ་སྤྱི་བོས་བཀུར་བཞིན། །སྲིད་པ་
སྒྱུ་མའི་གྲོང་ལ་ལྟད་མོ་བྱས་ཏེ། །མར་གྱུར་འགྲོ་ཀུན་འདྲེན་པའི་ས་བོན་
ཐེབས་སོང་། །མཁྱེན་པའི་རང་གཟུགས་ལྷག་པའི་ལྷ་རུ་ཐོབ་
ཕྱིར། །རྒྱལ་གསུང་ཆོས་ཚུལ་དྲི་བྲལ་ཟག་མེད་བདུད་རྩི། །མ་ལུས་
གཟུངས་སྤོབས་བློ་ཡི་བུམ་པར་བསྐྱིལ་ལ། །དཀའ་བ་མེད་པའི་སྐལ་བ་
བཟང་པོ་ཐོབ་སོང་། །ཡར་ལ་ལྟོས་དང་འཇའ་འོད་སྤྲིན་གྱི་བཀོད་
པ། །ངལ་བས་བསྒྲུབས་དང་ཚོན་རྩིས་བྲིགས་ལས་མཛེས་པའི། །ལྷ་སྐུ་
ཡིག་འབྲུ་ཕྱག་མཚན་འབྱམས་སུ་ཀླས་པ། །འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུའི་
རང་རྒྱལ་མངོན་སུམ་མཐོང་སོང་། །ཕར་ལ་ལྟོས་དང་རི་གླིང་རྩེ་ཤིང་མེ་
ཏོག །འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོའི་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་པའི་རང་
གཟུགས། །དགའ་ལྡན་འཕྲུལ་དགའི་ཡུལ་ཁམས་མོག་པོར་བྱེད་
པའི། །དག་པའི་ཞིང་འདིར་ལུས་མ་སྤངས་བར་སླེབས་སོང་། །མར་ལ་
ལྟོས་དང་ཞིང་འདིའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས། །ཚེ་འདིའི་སྣང་ཤས་ཞེན་པ་

རྒྱང་དུ་བསྒྲད་དེ། །དད་དང་སྙིང་བརྩེའི་རང་གཞིས་གསལ་བར་ངོམ་པའི། །ཟུར་ཕུད་ལྔ་པའི་གདུལ་བྱ་གསལ་བར་མཐོང་སོང་། །ཚུར་ལྟོས་རང་སེམས་འཇའ་ཚོན་འདྲ་བ་འདི་གོ །བཙལ་བས་མི་རྙེད་བཞག་ན་ས་ལེར་གསལ་བ། །རང་དང་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པའི་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུ། །མཇལ་མ་མྱོང་བ་དེ་རིང་གསལ་པོར་མཇལ་སོང་། །སྡུག་འབད་དཔྱད་པའི་ཁུར་གྱིས་ཉོན་པ་མེད་པར། །སྙིང་དབུས་མི་ཤིགས་གཞོན་ནུ་བུམ་སྐུའི་ཞིང་དུ། །རང་རིག་འཇམ་དཔལ་སྟོན་འཁོར་མཉམ་དུ་འཚོགས་ཚེ། །ལེགས་བཤད་ཆོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འགྲོ་ལ་འགྱེད་སོང་། །དག་པའི་ཞིང་འདིར་དག་པའི་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པས། །ཟབ་རྒྱས་གཏམ་གྱིས་ཐར་འདོད་ཡིད་དགའ་སྤེལ་འདི། །མི་ལམ་དུ་ཡང་རྙེད་མ་མྱོང་བའི་སྣང་བ། །རང་ཅག་དཔོན་སློབ་ཀུན་གྱིས་མཉམ་དུ་རྙེད་སོང་། །ད་ནི་བག་མེད་ཁོ་ནས་སྐྱིད་ཉལ་བྱས་ཀྱང་། །དག་པའི་ཞིང་དང་ལྷ་ལ་འབྲེལ་བ་བཞག་ཡོད། །རྣམ་དག་སེམས་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་རྒྱ་ཆེར་བཏབ་ཕྱིར། །བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བའི་གདེང་ཆེན་རྙེད་

སོང་། །གསོན་ཡང་དགའ་སྐྱེ་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་འགྲུབ་འདུག །ཤི་ཡང་དགའ་སྐྱེ་བདེ་ལྡན་ཞིང་དུ་འགྲོ་ངེས། །ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བདེ་དགའི་ངང་དུ་འདུག་པ། །འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ནོ། །བཀའ་དྲིན་གཟོ་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་ཇི་སྲིད་བར་དུ། །མཐའ་ཀླས་འགྲོ་ལ་ཕན་བདེའི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་པར། །ཞུམ་པ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་སྙིང་ནས་བྱེད་ན། །ཡབ་གཅིག་ཁྱེད་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ནུས་མཐུ་སྩོལ་ཤོག །

ཅེས་ངག་དབང་བློ་གྲོས་མཚུངས་མེད་པས་སྲིད་མེད་བུའི་བྲག་ཕུག་ག་ལ་བར་ཉམས་མཚར་དུ་སྨྲས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེས་ན་གནས་བཤད་འདི་ནི་གནས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ། བོད་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་ཞིང་བསྟན་དང་སྤྱོད་བཀོད་སོགས་ཉེ་སྨྲས་བརྒྱད་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྙིང་མའི་རྒྱུད་འབུམ་སྐོར། སྙིང་ཐིག་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ། རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་། ལུང་སྐྱའི་གནས་ཡིག ལྷུན་པོ་བཀོད་པའི་རྒྱན། རྒྱ་ནག་གི་མདོ་ཕལ་པོ་ཆེ། རི་བོ་དྭངས་བསིལ་གྱི་

རྣམ་བཤད་གསར་སྙིང་གཉིས། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ལོ་རྒྱུས། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་སྔོན་རབས་གཏམ་རྒྱུད། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་དགོན་པའི་ལོ་རྒྱུས། གནས་བསྟོད་ཀྱི་སྙན་ངག་ཕྱོགས་བསྡུས། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་མཇལ་མཇུ་བ་སྟོན་པོད་གཉིས། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཡུལ་ལྗོངས་གཏམ་རྒྱུད། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཞིབ་འཇུག་དུས་དེབ། རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ངོ་མཚར་གནས་བཤད་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་དགོན་པ་སོ་སོའི་དཀར་ཆག་སོགས་ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིག་བཅུ་ཕྲག་ལྷག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བལྟས་ཏེ་གནས་བྱིན་རླབས་ཅན་ཕལ་ཆེར་ད་སྐབས་ཡོད་མེད་སོགས་དངོས་སུ་བལྟར་ཕྱིན་ནས་གྲགས་ཆེ་བའི་གླིང་གཞིའམ་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་མཚར་ཅན་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ནས་ཡིད་རྟོན་འོས་པའི་ཁུངས་དག་ཁོ་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པའོ། །

དེ་ལྟར་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རགས་བསྡུས་ཙམ་སྒྲིས་ཟིན་ནས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བཤད་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ། །

སླར་སྨྲས་པ།

དེ་སྐད་ཅུང་ཟད་སྨྲ་བའི་སྤོབས་པ་ཡང་། །
འཇམ་མགོན་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་ཁོ་ནས་ཡིན། །
མ་རྟོགས་ནོངས་པའི་འགལ་འཁྲུལ་ཅི་མཆིས་པ། །
ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་ཚོགས་ལ་སྙིང་ནས་འཆགས། །

རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་ཞིང་མཆོག་གི །
ཡ་མཚན་གནས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཇི་འདྲ་ཞེས། །
བླུན་པོ་རྫུན་གཏམ་ཅན་ལ་འབྲི་བ་ལས། །
འདི་ཉིད་འཕགས་སྙམ་ཁྲུངས་ལྡན་དག་ལས་བཏུས། །

རྒྱ་བོད་ཡིག་རིགས་ཐུགས་སུ་ཆུབ་པ་ཡི། །
མཁས་པ་རྣམས་ལ་འདི་ཉིད་མི་དགོས་མོད། །
དེ་ལྟར་མ་སྦྱངས་མི་ཤེས་འགའ་རེ་ལ། །

ཕན་པ་སྲིད་སྙམ་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ལགས། །

རྗོད་བྱེད་ཚིག་ལ་སྙན་ཚ་མེད་མོད་ཀྱང་། །
བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་རང་བཟོའི་དྲི་མས་དབེན། །
གནས་ཡིག་ཕལ་ཆེར་བསྡུས་དང་གོ་དཀའ་བས། །
གྲོང་པའི་སྐད་ཀྱིས་གནས་བཤད་འདི་བགྲིས་སོ། །

འདིས་མཚོན་རྣམ་དཀར་ཟླ་བའི་འོད་ཕྲེང་གིས། །
ཉམ་ཐག་འགྲོ་བའི་ཚ་གདུང་ཡོངས་ཕྱོགས་ནས། །
འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུས་ཚེ་རབས་རྗེས་བཟུང་ཞིང་། །
མཐར་ཐུག་བདེ་ཆེན་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་སྨོན། །

བདག་ཀྱང་དེང་ནས་ཚེ་རབས་ཕྲེང་བ་རུ། །
བརྟན་པའི་འཁོར་ལོ་བཞེས་གཉེན་གར་འཛིན་པ། །

མི་ཕམ་རྗེ་དང་འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས། །

སྐྱེ་བོས་བཀུར་བཞིན་གཞན་དོན་འགྲུབ་པར་སྨོན། །

ཞེས་པ་འདིའང་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་བླ་མ་དམ་པ་མཁན་ཧེ་པ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་གནས་འདིའི་གླིང་གཞི་ངོ་མཚར་ཅན་རྣམས་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་ལེགས་ཞེས་པའི་བཀའ་གསུང་གི་མེ་ཏོག་སྤྱི་བོར་བཀུར་ཞིང་། གུས་པས་ཀྱང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་འདིར་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལ་བག་ཆགས་བཞག་ན་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་དམིགས་ནས། རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔ་ནས་སླར་བསིལ་ལྗོངས་སུ་འོང་རན་པའི་དུས་སུ་ལྡོ་རི་མདངས་བཟང་བཀྲ་བའི་ཉེ་འདབས་དྭངས་བསིལ་རྗེ་ཡི་གླིང་དུ། མེ་ཡོས་ལོའི་བོད་ཟླ་༦པའི་ཚེས་༡༠ཉིན་ཏེ། ཕྱི་ལོ་༡༩༨༧གྱི་ཟླ་༨པའི་ཚེས་༢༣ཉིན། འཇམ་དཔལ་རྒྱུད་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་མཆོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕུལ་བའི་ཚེ། ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཤིན་ཏུ་ཡངས་པའི་འོད་སོགས་འོད་ཟེར་

བཅུ་ཕྲག་སྣང་བར་བཤད་པའི་ཁ་དོག་སྣ་ལྔའི་འཇའ་ཟེར་གྱིས་བར་མེད་དུ་ཁྱབ་པ་སོགས་ངོ་མཚར་བའི་རྟགས་མཚན་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བ་ན། ཆོས་རྗེ་ཉིད་དང་འཁོར་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔ་ལྷག་ལ་རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་དག་པའི་གཟིགས་སྣང་སྣ་ཚོགས་བྱུང་བས་ཀུན་ཀྱང་དད་སྤྲོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་བའི་ཉིན་གུང་ལ། ཡིད་འོང་འཇམ་དཔལ་མེ་ཏོག་འཛུམ་པའི་ཚལ་ནས་རང་ལོ་ཉེར་ལྔར་སོན་པའི་མདོ་གླ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཇུག་རྫོགས་པར་སྦྱར་བའོ། །

ཕྱིས་སུ་ཕྱི་ལོ་༡༩༨༩ལ་ཤར་ཕྱོགས་གནས་རྫོང་ཕྲུག་མོའི་འཇམ་དཔལ་གནས་རི་བྲིན་རླབས་ཅན་གྱི་འདབས་རོལ་གཡང་ར་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་གླིང་དགོན་མདོ་སྔགས་ཉི་འོད་འཁྱིལ་བའི་དགའ་ཚལ་ནས་འཕྲི་སྐོན་ཅུང་ཟད་བགྱིས་ཏེ་གྲུབ་པ་དགེའོ།། །།

༄༅། །བཀའ་དྲིན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འཇིགས་མེད་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་གནས་ལ་མཆོད་པའི་གསོལ་འདེབས་མེ་ཏོག་ཚུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་མཉྫུ་ཤྲཱི་ཛྙཱ་ན་ཡ།

སྨྲ་བའི་ཉི་མ་ཐུགས་ཀྱི་པདྨོར་ཤར། །
ངག་གི་ལྷ་མོ་མཁྱེན་པའི་འོ་མཚོར་རོལ། །
བརྒྱུད་གསུམ་བླ་མ་སྤྱི་གཙུག་གདན་ལ་བཞུགས། །
སྐྱབས་ཡུལ་ཀུན་འདུས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཁྱེན། །

ཁྱོད་ནི་དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀུན་རོལ་པའི་སྐུ། །

མ་ལུས་ཡིད་འཕྲོག་ཚངས་དབྱངས་དྲུག་ཅུའི་གསུང་། །
ངོ་མཚར་མཁའ་ཁྱབ་དམིགས་མེད་བརྩེ་བའི་ཐུགས། །
བདག་གི་སྒོ་གསུམ་སྨིན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །

ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་འདབ་བརྒྱ་ཟུམ་པའི་ཚེ། །
འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོའི་གསང་གསུམ་ཉི་མའི་འོད། །
བསིལ་ལྗོངས་གསེར་གྱི་རི་ནས་ཤར་བ་གང་། །
བསྟན་པའི་པད་ཚལ་བཞད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཐུབ་བསྟན་དྭངས་གསལ་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་ངོས། །
དུས་ངན་འཆལ་ཁྲིམས་དྲི་མས་སྦགས་པའི་ཚེ། །
དྲི་མེད་སྡོམ་གསུམ་དར་གྱི་བྱི་དོར་མཁན། །
རྒྱལ་བསྟན་དག་ཐེར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

འཆད་པས་སྐལ་བཟང་མ་བོས་མགྲོན་ལ་འགུགས། །

རྩོད་པས་ལྷ་མིན་མ་སྤྱད་རྒྱང་དུ་འཁྱུམས། །

རྩོམ་པའི་སྙན་ཚིག་མ་བཅོས་ཀློང་ནས་རྫོལ། །

མཁས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལྡན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

མཁས་པས་མཁྱེན་དཔྱོད་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །

བཙུན་པས་ཉེས་ལྟུང་ཕྲ་མོའི་ཤ་ཆས་བྲལ། །

བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་མ་ལུས་སྐྱོང་མཛད་པ། །

དམ་པའི་ཚུལ་གསུམ་རྫོགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཐོས་པས་ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་རྒྱལ་རྫོགས་ཤིང་། །

བསམ་པས་དོན་ཀུན་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད་དུ་བསྐྱིལ། །

སྒོམ་པས་རིག་གདངས་ཡེ་ནས་ལྷུན་རྫོགས་པ། །

གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ད་ནས་བདག་སོགས་ཚེ་རབས་ཤེལ་དཀར་ཕྲེང་། །
དམ་ཚིག་དར་གྱི་སྐུད་པར་ལེགས་བརྒྱུས་ཏེ། །
སྣ་ཚོགས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བརྩོན་པའི་ཚེ། །
འབྲལ་མེད་དགྱེས་བཞིན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་མཛོད། །

རྣམ་དག༵་ཁྲིམས༵་ཀྱི་པད་དཀར་གཞོན་ནུ་ལ། །
ཉེསྃ་ལྷུང་དྲི་མའི་སད་ཀྱིས་མ་གོས་པར། །
རབ༵་གསལ༵་ཤེས༵་རབ༵་གེ་སར་ཛོམ་པ་ཡི། །
འཛམ་མགོན་ཁྱེད་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པར་མཛོད། །

བདེན་བཞིའི་ཆོས་སྟོན་དགེ་བའི་དུས་ཆེན་འདིར། །
མ་ཧཱ་ཙྀ་ནའི་ཡུལ་གྲུ་བདེར་བཀོད་ནས། །
འཛམ་དཔལ་དབྱངས་དངོས་འཛམ་དཔལ་ཁྲི་ལ་འཁོད། །

ཞབས་པད་སྲིད་མཐར་བརྟན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་སློན། །

དེ་ལྟར་གསོལ་འདེབས་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་པ་འདི། །

འཇམ་དཔལ་སྤྲུལ་པའི་ཞིང་ཁམས་དག་པ་རུ། །

སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་བཤེས་གཉེན་སྐྱུར་སྣང་ཚེ། །

སྐལ་བཟང་སློབ་བུས་དགའ་སྟོན་སྤེལ་བ་ལགས། །

ཁྱེད་ཀྱི་གདམས་ཟབ་ཚིག་གཅིག་ཡོན་ལ་ཡང་། །

ནམ་མཁའི་གོས་ཅན་གསེར་གྱིས་ཡོངས་གཏམས་ནས། །

མཆོད་སྦྱིན་རྒྱ་མཚོས་ཕུལ་ཀྱང་གཞལ་མིན་ན། །

ཚོས་སྲིད་ཟུང་གི་དྲིན་ཉིད་ཇི་ལྟར་གཞོ། །

འོན་ཀྱང་མཚུངས་མེད་བརྩེ་བའི་བཀའ་དྲིན་ལ། །

ཟང་ཟིང་མཆོད་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབེན། །

ངལ་བས་ཞབས་ཏོག་གུས་བཀུར་མ་མཆིས་པས། །

དྭངས་བའི་ཡིད་ཀྱིས་ཚིག་ཕྲེང་མེ་ཏོག་ཕུལ། །

ཞེས་པའང་རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེའི་ལྔའི་ཡང་དབེན་ལྷོ་རི་མདངས་བཟང་བགྲ་བའི་ཉེ་འདབས་སུ་གཏོགས་པ་ཛྙེ་དྭངས་བསིལ་དགོན་པ་རུ། མེ་ཡོས་ལོའི་བོད་ཟླ་༨པའི་ཚེས་༩སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཀའ་དང་པོའི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་དུས་ཆེན་ལ་གུས་སློབ་བསོད་དར་རྒྱས་ནས་ཕུལ་བ་དགེའོ། །སརྦ་མངྒ་ལཾ།

○-○ འབྲེལ་ཡོད་ཀློག་དེབ།

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༩	རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་གྱི་ཕྲེང་རྡོག་༣༦༥
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༡	བསླབ་བྱ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༢	འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ཞིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་མདོ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༣	ས་ཡི་སྙིང་པོའི་རྒྱ་བའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མདོ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༤	བཀྲ་ཤིས་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༥	ཕ་མའི་དྲིན་ལན་གཞལ་དཀའ་བའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༦	ཕ་མ་སྐྱོབ་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༧	བུ་མོ་མ་ཧཾ་གའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༨	ལུང་དག་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༩	སངས་རྒྱས་འདའ་ཁའི་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༡༠	རབ་བྱེད་ཞེ་གཉིས་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༡༡	རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་ལ་བསྔོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ།
མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ།	༡༢	བདེ་ཆེན་ཞིང་སྒྲོང་གི་བསྟན་བཅོས་ཚིགས་བཅད་མའི་རྣམ་པར་བཤད་པ།

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༡༣ རྒྱ་ནག་རི་བོ་རྩེ་ལྔའི་གནས་བཤད་མཐོང་ལྡན།

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༡༤ སྙིང་གཏམ་སྙིང་གི་ཐིག་ལེའི་འགྲེལ་བ།

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༡༥ དྲན་དོགས་ཀྱི་ཞུབ་བསྐྱོད།

མཁན་པོ་བསོད་དར་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་འབུམ། ༡༦ དྲན་དོགས་ཀྱི་རྨི་སྣང་།